ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

„Mozaika“

zpracovaný podle RVP ZŠS

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A PRAKTICKÁ ŠKOLA
VELKÉ MEZIŘÍČÍ

Čj.ZŠspecVM/404/2010

Obsah:

			Strana:
1.	**Identifikační údaje**	.....	4
1.1.	Název ŠVP	.....	4
1.2.	Předkladatel	.....	4
1.3.	Zřizovatel	.....	4
1.4.	Platnost dokumentu	.....	5
1.5.	Data projednání	.....	5
2.	**Charakteristika školy**	.....	6
2.1.	Historie školy	.....	6
2.2.	Úplnost a velikost školy	.....	6
2.3.	Organizace předškolního vzdělávání	.....	7
2.4.	Vybavení školy	.....	8
2.5.	Charakteristika pedagogického sboru	.....	10
2.6.	Charakteristika žáků	.....	11
2.7.	Dlouhodobé projekty	.....	11
2.8.	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	.....	13
2.9.	Školní družina	.....	14
2.10.	Školní a učitelská knihovna	.....	14
3.	**Charakteristika ŠVP**	.....	15
3.1.	Zaměření školy	.....	16
3.2.1.	Výchovné a vzdělávací cíle a strategie pro středně těžké MP a Přípravný stupeň PŠ	.....	21
3.2.2.	Výchovné a vzdělávací cíle a strategie pro těžké MP a souběžné postižení více vadami	.....	31
3.3.	Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení	.....	37
3.4.	Začlenění průřezových témat	.....	39
4.	**Učební plán**	.....	41
4.1.	Školní učební plán pro ZŠ speciální	.....	41
4.2.	Školní učební plán rehabilitačního vzdělávacího programu ZŠ speciální	.....	42
4.3.	Školní učební plán přípravného stupně ZŠ speciální	.....	43
5.	**Učební osnovy**	.....	44
5.1.	**Učební osnovy pro vzdělávací program ZŠ speciální 1. díl**	.....	44
	Jazyk a jazyková komunikace	.....	45
	Čtení	.....	46
	Psaní	.....	59
	Řečová výchova	.....	67
	Matematika a její aplikace	.....	80
	Matematika	.....	81
	Informační a komunikační technologie	.....	94
	Informatika	.....	95
	Člověk a jeho svět	.....	105
	Člověk a jeho svět	.....	106
	Člověk a společnost	.....	115
	Člověk a společnost	.....	116
	Člověk a příroda	.....	122
	Člověk a příroda	.....	123
	Umění a kultura	.....	130
	Hudební výchova	.....	131
	Výtvarná výchova	.....	144
	Člověk a zdraví	.....	157

Tělesná výchova 158
Zdravotní tělesná výchova 171
Výchova ke zdraví 187

Člověk a svět práce 192
Pracovní vyučování 193
5.2. Učební osnovy pro vzdělávací program ZŠ speciální 2. díl 210
Člověk a komunikace 211
Rozumová výchova 212
Řečová výchova 216
Člověk a jeho svět 220
Smyslová výchova 221
Umění a kultura 225
Hudební výchova 226
Výtvarná výchova 229
Člověk a zdraví 233
Pohybová výchova 234
Zdravotní tělesná výchova 238
Člověk a svět práce 242
Pracovní výchova 243
5.3. Vzdělávací nabídka pro přípravný stupeň ZŠ speciální 247
Dítě a jeho psychika 249
Dítě a společnost 253
Dítě a svět 255
Dítě a ten druhý 257
Dítě a jeho tělo 259
6. Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků 261
6.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou 261
6.1.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků 261
6.1.3. Stupně hodnocení a chování, jejich charakteristika 262
6.1.4. Zásady pro používání slovního hodnocení 265
6.1.5. Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení 266
6.1.6. Získávání podkladů pro hodnocení 266
6.1.7. Komisionální a opravné zkoušky, postup do vyššího ročníku 266
6.1.8. Ukončení základního a středního vzdělávání, vysvědčení 267
6.1.9. Klasifikace a hodnocení kurzů na doplnění vzdělání 267
6.2. Vlastní hodnocení školy 269
7. Dodatky 276
Zdravá záda (metodika zdravotního cvičení zpracovaná v rámci projektu Zdravá záda na Vysočině, reg. číslo CZ.1.07/1.2.02/03.0003) 277

1. Identifikační údaje

1.1. název ŠVP:

„Mozaika“

- školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS)

1.2. předkladatel:

- název školy: Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí
- adresa školy: Poštovní 1663/3, 594 01 Velké Meziříčí
- jméno ředitele: Mgr. Josef Prokop
- koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Dagmar Jánová
- kontakty: tel: 566522828, 605086068, Fax:561207040
  spec.skola@mybox.cz, info@zsspecialnivm.cz
  www.zsspecialnivm.cz
- IČO: 70831432
- IZO: 600025951
- REDIZO: 600025951

1.3. zřizovatel:

- název: Kraj Vysočina
- adresa: Žižkova 57, Jihlava
- kontakty: Mgr. Vašíčková tel. 564602951

1. 4. platnost dokumentu od:

- datum: 1. 9. 2010
- podpis ředitele: .....
- razítko školy:

1.5. tento dokument byl:

- projednán pedagogickou radou: 23. 8. 2010
- projednán školskou radou: 7. 9. 2010
- vydání ŠVP ředitelem školy: 23. 8. 2010
- zveřejněn na přístupném místě ve škole: 23. 8. 2010
- zveřejněn na www stránkách školy: 23. 8. 2010

2. Charakteristika školy:

2.1 historie školy

Škola byla založena výnosem zemské školní rady v Brně 23. 8. 1946. Od 2. 9. 1946 byla zahájena výuka ve dvou třídách v budově obecné školy u kostela. Od školního roku 1948/1949 byla škola přemístěna do budovy reálného gymnázia a ve školním roce 1953/1954 opět přestěhována do budovy střední školy na Sokolovské ulici. Další stěhování proběhlo v roce 1959 (do budovy obecné školy) a v roce 1961, kdy škola získala vlastní objekt na Sokolovské ulici. V roce 1993 proběhlo opět stěhování do budovy na Čechově ulici, kterou pronajalo škole město. Prostory pro výuku i umístění školy v zahradě velmi zlepšily podmínky pro výuku. S postupem času se i tyto prostory staly pro výuku nevyhovující a proto se škola v roce 2008 přemístila do budovy na ulici Poštovní, kde probíhá vzdělávání žáků v současné době.

V roce 1994 bylo zřízeno odloučené pracoviště při ÚSP v Křižanově.

Od roku 2000 má škola právní subjektivitu, od roku 2001 je zřizovatelem Kraj Vysočina.

V roce 2006 škola změnila název na Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí.

2.2 úplnost a velikost školy

Pracoviště Velké Meziříčí

Spádová oblast školy je poměrně obsáhlá, zahrnuje mikroregiony Měřínsko, Křižanovsko, obce na hranici s okresem Třebíč a na východě od obce Ruda přebírají klienty speciální školy v Třebíči a ve Velké Bíteši.

Pracoviště školy je od roku 2008 v budově na Poštovní ulici. Budova proběhla rozsáhlou rekonstrukcí učeben i sociálního zázemí, byly vybudovány odborné učebny (pro informatiku, školní dílnu a cvičnou kuchyni), byl vybudován bezbariérový přístup, opravena střecha a vyměněna okna. Nový, větší prostor umožnil rozšíření nabídky vzdělávacích aktivit pro handicapované žáky.

Pracoviště v současné podobě plně vyhovuje moderním požadavkům na školní vybavenost a poskytuje příjemné prostředí pro výuku.

Budova školy je umístěna v klidové oblasti města. Jedná se o jednopodlažní objekt. V přízemí se nachází školní jídelna, v prvním patře jsou učebny naší školy.

Výuka ve Velkém Meziříčí probíhá podle školních vzdělávacích programů zpracovaných podle RVP ZŠ – LMP, RVP ZŠS 1. a 2. díl, RVP PRŠ 1.

Pracoviště Křižanov

Toto pracoviště je určené zejména pro klienty Ústavu sociální péče v Křižanově. Škola vznikla v roce 1994 a výuka probíhala v jedné třídě v budově ÚSP. V roce 2000 se výuka přestěhovala do nového vzdělávacího centra, které vzniklo nástavbou dalšího patra na nově vznikající ústavní kuchyni. Ze státní dotace byla škola nově zařízena. V budově školy se nacházejí tři učebny pro výuku žáků, jedna učebna pro potřeby rehabilitační třídy a relaxaci, školní kuchyň pro nácvik praktických činností a zázemí pro pedagogický personál. V roce 2006 byla zřízena ještě další rehabilitační třída přímo v prostorách ÚSP.

Výuka v Křižanově probíhá podle školních vzdělávacích programů zpracovaných podle RVP ZŠS 1. a 2. díl. Dále zde pracuje 1 skupina frekventantů kurzu k získání základů vzdělání poskytovaného základní školou speciální.

2.3 organizace předškolního vzdělávání

Specifické podmínky platí pro přípravný stupeň, kam mohou být zařazeny děti před vstupem do povinné školní docházky již od 5 let. Délka docházky do přípravného stupně je 1 – 3 roky dle individuálních potřeb dítěte a nezapočítává se do povinné školní docházky. Vzhledem k tomu, že počet dětí v přípravném stupni je zpravidla méně než 4, není zřízena samostatná třída. Děti jsou průběžně začleňováni podle individuálních potřeb a možností školy do stávajících tříd. Z hlediska počtu dětí, jejich věku a potřeb jsou uplatňovány vhodné metody a formy práce. Vnitřní režim školy, resp. denní program je individuálně upraven.

Do vzdělávání na naší škole jsou žáci zařazováni na základě doporučení dětského psychologa (PPP, SPC), doporučení dětského lékaře a na žádost rodičů. Škola poskytuje základy vzdělání, základní a střední vzdělání žákům s mentálním handicapem v celé škále – tedy od nejlehčích forem až po formy těžké, případně kombinace postižení.

Děti přichází z různých typů mateřských škol nebo přímo z rodiny. Adaptační období dítěte v přípravném stupni závisí na kvalitní spolupráci s rodiči - umožňujeme rodičům návštěvu ve třídě, seznámíme je s harmonogramem dne a probíhajícími speciálně pedagogickými aktivitami. Pobyt ve třídě se upravuje podle situace, jak si dítě na nové prostředí přivyká. Úspěšné zvládnutí vstupu do zařízení znamená dobrý start k získání pozitivního vztahu dítěte k pedagogům.

Pro děti, zařazené do přípravného stupně je stanoveno pět základních vzdělávacích oblastí – Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět. Všechny vzdělávací oblasti jsou součástí učebního plánu po celou dobu docházky dítěte do přípravného stupně a jsou přetransformovány do vyučovacích předmětů Rozumová výchova, Smyslová výchova apod. viz učební plán přípravného stupně. Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Některé činnosti probíhají ve skupinách, jiné individuálně, hudební a pohybové chvilky s celou třídou společně. Součástí výuky jsou i doprovodné akce – vycházky, exkurze, návštěvy divadelních a filmových představení.

Časový plán je stanoven s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity a odpočinku u jednotlivých dětí. Při uspořádání dne se snažíme sladit potřebu svobody a potřebu řádu, protože vyvážení obou je podmínkou pro optimální vývoj dítěte. Během dne poskytujeme dostatek času a prostoru pro hlavní seberozvíjející činnost dítěte - hru, při níž vycházíme z konkrétních prožitků dětí a dění ve škole. Dětem zajišťujeme také dostatek prostoru k uvolnění a relaxaci. Pro děti je samostatná individuální práce velmi náročná, proto děti motivujeme k vytrvalosti stálou pochvalou a povzbuzováním.

Pedagogové respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají jejich uspokojování. Jednají nenásilně, přirozeně, citlivě, navozují situace pohody a klidu,

relaxace, apod. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem. V případě potřeby je pro děti vypracován individuální vzdělávací plán.

2.4 vybavení školy

Materiální

Škola je standardně vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, při výuce různých předmětů je využíván výukový SW. Pro další studium a práci žáků i pedagogů je připravena **školní knihovna**. **Počítačová učebna** je k dispozici jak pro výuku informatiky, tak i pro práci v ostatních předmětech. Využívány jsou moderní počítače, dataprojektor, laserová tiskárna, kopírovací zařízení. V odborných učebnách mají žáci možnost se seznámit s použitím moderních přístrojů. Ve **školní dílně** jsou to například vrtačky, elektrický hoblík, úhlová bruska, přímočará pilka apod. a ve **cvičné kuchyni** myčka nádobí, sporák se sklokeramickou deskou, automatická pračka, žehlička, šicí stroj apod. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový SW jsou průběžně doplňovány o nové, které přispívají ke zkvalitnění výuky. Na velmi dobré úrovni je zařízení rehabilitačních tříd – zejména **speciálními a kompenzačními pomůckami, rehabilitačními pomůckami a relaxačními prvky**. Vhodně vybavena je také Praktická škola v Křižanově. V kompletně vybavené cvičné kuchyni se nachází sporák se sklokeramickou deskou a elektrickou troubou, myčka nádobí, lednička, k dispozici je automatická pračka.

Prostorové

Škola je bezbariérová – na pracovišti ve Velkém Meziříčí je bezbariérový přístup řešen schodišťovou plošinou a přístupem po rampě, na pracovišti v Křižanově je propojení s lůžkovým oddělením pomocí koridoru a výtahů.

Pracoviště Velké Meziříčí:

Výuka je zajištěna v kmenových třídách a odborných pracovnách. K dispozici je cvičná školní kuchyň, školní dílna, učebna výpočetní techniky. Další výuka je realizována v pronajatých prostorách – jedná se o tělocvičny a školní pozemek. Výuka tělesné výchovy dále probíhá na venkovních sportovištích (v majetku města VM a místních škol), příležitostně je zařazen také výcvik v bruslení (zimní stadión) a plavecký výcvik (Plavecká škola Třebíč). Pro relaxaci o přestávkách žáci využívají prostorné chodby, kde mají k dispozici stůl na stolní fotbal, pingpongový stůl, za příhodného počasí mohou některé pohybové aktivity vykonávat na přilehlém dětském hřišti.

Pracoviště Křižanov:

Výuka probíhá v kmenových třídách a odborných pracovnách - cvičná kuchyně, výtvarné dílny, dílna pro nácvik praktických činností. K dispozici je tělocvična v prostorách ÚSP. Školní pozemek nahrazuje zámecký park, na jehož celoroční úpravě a údržbě se žáci podílejí. Zde také na dětském a sportovním hřišti probíhají venkovní pohybové aktivity žáků. Škola také využívá vhodně vybavenou relaxační místnost v areálu ÚSP pro žáky imobilní a hlouběji mentálně postižené, popř. s kombinací postižení.

Technické

Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využití informačních a komunikačních technologií. Z toho vychází i vybavenost školy touto technikou.

Pracoviště Velké Meziříčí

Škola je vybavena počítačovou učebnou – žáci zde mají k dispozici 12 počítačů vybavených speciálním výukovým softwarem a s přístupem na internet. V každé učebně je dále jeden počítač, opět s připojením na internet. Každý pracovník školy a každý žák školy má své přístupové heslo do školní počítačové sítě, svůj prostor na serveru pro ukládání dat a svou e-mailovou schránku s adresou.

Škola je vybavena i digitálním fotoaparátem, dataprojektorem a notebookem, které lze využít k výuce ve kterékoli třídě. Technické vybavení školy je v rámci různých projektů průběžně doplňováno

Speciální vybavení je v rehabilitační třídě – počítač je vybaven dotykovou obrazovkou a speciální klávesnicí.

Žáci i učitelé mohou využívat školní knihovnu. Díky projektům se podařilo doplnit učitelskou knihovnu o aktuální publikace dotýkající se speciální pedagogiky.

Škola disponuje kvalitní tiskárnou a kopírkou, které mohou pedagogové používat k přípravě materiálů na výuku.

Škola po technické stránce disponuje kvalitně vybavenou počítačovou učebnou, školní dílnou, cvičnou kuchyní a cvičným pozemkem.

Pracoviště Křižanov

Dvě třídy jsou vybaveny počítačem s tiskárnou a připojením k internetu, další počítač slouží k výuce žáků (psaní na klávesnici, komunikace apod.). Na pracovišti je k dispozici kvalitní kopírka. Třídy jsou standardně vybaveny audiovizuální technikou (TV, video, přenosné radiomagnetofony s CD přehrávačem, DVD).

Hygienické

Pracoviště Velké Meziříčí

Škola se zapojila do programu Mléko pro evropské školy. Žáci si tak mají možnost zakoupit ochucené mléko a ovocné nápoje ve škole a získat návyk dodržování pitného režimu. Mají také možnost zakoupení zdravé svačiny – müsli tyčinky apod.

Pro odpočinek jsou ve třídách k dispozici relaxační koutky (koberec, rotoped, overbally, rehabilitační míče), v případě pěkného počasí je o velké přestávce umožněn vstup na přilehlé dětské hřiště s prolézačkami. K dispozici je i stůl na stolní tenis. Samozřejmostí je hygienické zázemí s úpravou pro tělesně handicapované (WC, umyvadla, automatický sušák rukou, sprcha) pro chlapce, dívky i pedagogy.

Pracoviště Křižanov

Pracoviště je vybaveno výdejovým automatem na pitnou vodu. Žákům je zajišťován pitný režim z ústavní kuchyně. Hygiena prostředí je zabezpečena standardním vybavením sociálního zařízení včetně samostatné místnosti – WC pro vozíčkáře.

V každé třídě jsou relaxační koutky, které slouží k oddechovým a volnočasovým aktivitám. K odpočinku je využíván i pobyt venku – v zámeckém parku.

Psychosociální

Všechny děti ve třídě mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Nově příchozí žák má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí i situaci. Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou žáci vedeni, je

podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací pedagoga a žáka. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, podporuje žáky v samostatných úkolech, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony žáků. Pedagog i ostatní pedagogičtí pracovníci se věnují neformálním vztahům žáků ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u žáků).

2.5 charakteristika pedagogického sboru

Na škole pracuje stálý pedagogický sbor, tvoří ho 12 učitelů, kteří převážně splňují kvalifikační předpoklady pro výkon funkce. Zbývající učitelé si v souladu s platnou legislativou požadované vzdělání průběžně doplňují.

Ve škole pracují také asistenti pedagoga, jejich počet se odvíjí od konkrétních potřeb v daném školním roce. Vzdělání asistentů pedagoga má vysokou úroveň (část si zvyšuje kvalifikaci vysokoškolským studiem speciální pedagogiky).

Ve třídách pracují souběžně 2 - 3 pedagogičtí pracovníci. Pro konkrétní počet pedagogů je rozhodující počet dětí ve třídě a míra jejich handicapu. Výchova a vzdělávání dětí vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně odpovědný přístup. Pedagogové usilují o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodinou. Chovají se a jednají profesionálním způsobem - v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými zásadami.
Učitel/ka ve třídě je především iniciátorem, osobností se schopností předat vhodným způsobem nadšení. Vede žáky k samostatnosti, dbá na to, aby se po všech stránkách cítily v pohodě, aby měly dostatek podnětů k učení a radost z něho.

Ve škole působí aprobovaný výchovný poradce, koordinátor pro informační a komunikační technologie, metodik školní prevence i specialista pro ekologickou výchovu.

Na velmi dobré úrovni je počítačová gramotnost, počítačovými kurzy prošli všichni vyučující a snaží se získané zkušenosti uplatnit v každodenní praxi.

Pedagogové se vzdělávají i ve svých jazykových schopnostech a dovednostech v rámci studia cizího jazyka (německý jazyk a anglický jazyk)

Každý z pracovníků dbá na profesní růst, prochází různými odbornými vzdělávacími akcemi, aby mohl pak plně využít svůj potenciál ve vlastní praxi nebo k rozšíření nabídky školního vzdělávacího programu v rámci volitelných či nepovinných předmětů.

Pedagogický sbor je schopný týmové práce, vzájemné komunikace a spolupráce a to nejen mezi sebou, ale i směrem k žákům a rodičům. Řízená spolupráce se projevuje především v metodické oblasti, při tvorbě a realizaci ŠVP i při řešení výchovných a vzdělávacích potřeb žáků.

2.6 charakteristika žáků

Do vzdělávání na naší škole jsou žáci zařazováni na základě doporučení dětského psychologa (PPP, SPC), doporučení dětského lékaře a na žádost rodičů. Škola poskytuje základy vzdělání, základní a střední vzdělání žákům s mentálním handicapem v celé škále – tedy od nejlehčích forem až po formy těžké, případně kombinace postižení.

Škola poskytuje vzdělání žákům v těchto vzdělávacích programech:
A/ Základní škola
1. 79-01-B/001 Pomocná škola (dobíhající obor)
   79-01-B/01 Základní škola speciální (školní vzdělávací program)

2. 79-01-C/01 Základní škola praktická (školní vzdělávací program)

B/ Střední škola
1. 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá (školní vzdělávací program)

Škola dále organizuje Kurzy k získání základů vzdělání poskytovaného základní školou speciální.

2.7 dlouhodobé projekty

Škola nabízí žákům celou řadu pravidelných akcí a dlouhodobých projektů.

Každoročně na podzim se s žáky účastníme projektu **„Hrátky“**, který pořádá Základní škola Jihlava. Jedná se o setkání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami z různých typů škol a zařízení kraje Vysočina.
Další podobné **setkání** probíhá většinou na jaře v prostorách Základní školy speciální a praktické školy **Březejc**.

Organizujeme **okresní a krajské kolo Atletického čtyřboje** pro žáky z podobných typů škol. Nejlepší sportovci pak reprezentují v celostátním kole.

Účastníme se i **přátelských utkání ve stolním tenisu**, **ve florbalu** a **Běhu Terryho Foxe**. Pořádáme školní **turnaje v bowlingu**.

Pravidelně vyhlašujeme **školní kolo recitační soutěže**, ze kterého úspěšní žáci postupují do okresního kola v Třebíči.

Škola má zpracovaný **Minimální preventivní program**, který podchycuje prevenci patologických jevů (nástěnky, kontakty, nabídka akcí ve městě, schránka důvěry, besedy, adaptační kurzy v Nesměři, interaktivní dopoledne s Ponorkou ap.)

V průběhu roku mají žáci možnost pobesedovat s příslušníky Policie ČR, pracovníky Integrovaného záchranného sboru a dalšími odborníky. Žáci 8. ročníku jsou zapojeni do projektu **První pomoc do škol**, který organizuje Krajský úřad Jihlava. Průběžně navštěvujeme vybrané firmy a zařízení ve městě i mimo něj. Každoročně vyjíždíme na **přírodovědně-vlastivědné exkurze**. Vycházejícím žákům jsou pak určeny **besedy s náboráři a návštěvy středních škol a Úřadu práce ve Žďáru nad Sázavou**.

Součástí každého školního roku je **Mikulášská a Vánoční besídka**. Žáci vystavují své výrobky a dekorace na **Vánoční a Velikonoční výstavě** pořádané místní organizací ČSŽ. Mají možnost společně navštívit **Vánoční trhy a Horácký jarmark** na Náměstí**,** akce a výstavu **ke Dni zdraví, Gastroden** organizovaný Hotelovou školou Světlá a podle aktuální nabídky **dílny v SEV Ostrůvek**. Společně slavíme i svátek **„Pálení čarodějnic**“ a **Mezinárodní den dětí** návštěvou místní provozovny Mc Donald´s. Na městském hřbitově uctíváme **památku padlých ve II. světové válce**.

Školní rok je ukončen **školními výlety** I. a II. stupně a **slavnostním rozloučením s vycházejícími žáky**.

2.8 spolupráce s rodiči a jinými subjekty

2.8.1 Spolupráce s rodiči

- Spolupráci s rodiči považujeme za stěžejní pro realizaci Školního vzdělávacího programu.
- Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 je na škole zřízena Školská rad. Školská rada má 3 členy – 1 z řad pedagogických pracovníků, 1 z řad rodičů a 1 zástupce za zřizovatele.
- Rodiče jsou průběžně informováni o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle domluvy pedagogů a rodičů (zákonných zástupců).
- Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá Den otevřených dveří, besídky a představení.
- Veřejnost i rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek školy **(www.zsspecialnivm.cz)**, případně v týdeníku **Velkomeziříčsko**.

2.8.2. Spolupráce s jinými subjekty

- Velmi důležitá je spolupráce s **Pedagogicko-psychologickou poradnou** a také se **Speciálně pedagogickými centry** ve Žďáru nad Sázavou a Velkém Meziříčí.

- Péče o žáky s autismem či PAS (poruchou autistického spektra) je zajištěna ve spolupráci s krajskou **koordinátorkou pro autismus, SPC Demlova Jihlava** a občanským sdružením **APLA.** Úzká je i spolupráce s **Denním pobytem (Stacionářem)**

- Žákům je poskytována individuální logopedická péče **(zajišťuje SPC Žďár nad Sázavou a SPC Velké Meziříčí)**

- V rámci profesního poradenství škola spolupracuje s **Úřadem práce**, **středními školami a učilišti** v regionu.

- Rovněž spolupracujeme s ostatními **Základními školami** v rámci města, okresu i kraje Vysočina (např. recitační soutěž, turnaj ve stolním tenisu, Hrátky, Sportovní hry mládeže).

- V oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty se škola zapojuje do programů **Střediska environmentální výchovy – Ostrůvek** ve Velkém Meziříčí.

- V oblasti prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme s **Centrem prevence Ponorka** ve Žďáru nad Sázavou, s **Policií ČR**, **kurátorem** a pracovnicemi **oddělení péče o děti MěÚ** Velké Meziříčí.

- Především v oblasti sportu a mimoškolních aktivit škola spolupracuje s velkomeziříčským **Domem dětí a mládeže**, úspěšně se rozvíjí spolupráce s **Hasiči** (Mikulášská nadílka, exkurze) a **Záchrannou službou** (besedy, první pomoc)

- V kulturní oblasti škola úzce spolupracuje s **Jupiter clubem** Velké Meziříčí a **Městskou knihovnou** ve Velkém Meziříčí.

2.9 školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace žáků. Účelné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu po skončení vyučování.

V současné době není vzhledem k malému počtu žáků školní družina aktivní. Žáci 1. stupně využívají školní družinu Základní školy Sokolovská. Bližší provozní a organizační podmínky jsou sděleny zapsaným žákům. Pokud by došlo k otevření oddělení ŠD na naší škole, bude výchova probíhat dle ŠVP pro školní družinu, který tvoří přílohu ŠVP HARMONIE.

2.10 školní a učitelská knihovna

V knihovně je soustředěna většina informačních zdrojů školy. Fond tvoří naučná literatura, beletrie, knihy encyklopedického charakteru, slovníky, odborné příručky, videotéka, fonotéka a fond CD a DVD disků. Knihovna dále shromažďuje nabídky kurzů a dalšího vzdělávání, propagační materiály o učebnicích, učebních pomůckách, nabídky vzdělávacích programů pro žáky, exkurzí a školních výletů.

Celý fond knihovny je zpracován na počítači, katalog je přístupný pedagogům i žákům na školní síti. Žáci a učitelé mohou využívat služby kopírky a tiskárny, scanneru případně laminování.

Knihovna poskytuje učitelům i žákům kvalitní zdroj informací a tím vytváří podmínky pro projektové vyučování a globální výchovu.

3. Charakteristika ŠVP:

„M o z a i k a“

M otivující
O bjektivní
Z dravý
A lternativní
I ndividuální
K reativní
A daptabilní

Náš školní vzdělávací program vznikal ve spolupráci celého kolektivu pedagogických pracovníků, konzultován byl i s rodiči a v neposlední řadě i se žáky samotnými. Snažili jsme se o to, aby žákům naší školy byl program „šitý na míru“.

Slova, kterými jej v názvu charakterizujeme (MOZAIKA = motivující, objektivní, zdravý, alternativní, individuální, kreativní, adaptabilní školní vzdělávací program) by měla plně vystihovat jedinečnost naší školy.

Prioritou pro nás bylo, aby školní vzdělávací program podchytil a respektoval osobnostní i mentální odlišnost a osobitost každého dítěte a plně se mu přizpůsobil.

Tomuto požadavku pak odpovídají zvolené výchovně vzdělávací strategie, kterými chceme dosáhnout získání klíčových kompetencí našich žáků.

Našim cílem je, aby absolvent naší školy odcházel vybaven takovými schopnostmi a kompetencemi, které mu umožní pokračovat ve studiu zvoleného oboru na střední škole a posléze se zapojit do života ve společnosti.

3.1 zaměření školy

Škola je určena pro žáky se zdravotním postižením (mentální a kombinace postižení). Vzděláváme žáky se všemi stupni mentálního postižení. Cílem je připravit žáky se středně těžkým mentálním postižením na vstup do další formy vzdělávání (střední stupeň) a začlenění žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami do praktického života.

Dětem, které zatím nejsou připravené na vstup do školy, umožňujeme zařazení do přípravného stupně základní školy speciální (dále jen „přípravný stupeň"). Vzhledem k rozsáhlým speciálním vzdělávacím potřebám těchto dětí se nejedná pouze o přípravný ročník, ale „stupeň" o třech postupných ročnících pro děti již od 5 let věku. Na naší škole je organizován v malotřídní podobě. Vzdělávání v rámci „přípravného stupně" je realizováno bezúplatně. Školní vzdělávací program „přípravného stupně" vychází z RVP předškolního vzdělávání a je doplněn o činnosti, které vedou k počátečnímu utváření klíčových kompetencí uvedených ŠVP ZŠS na naší škole. Děti zařazené do „přípravného stupně" nezískávají vysvědčení, ale osvědčení o absolvování příslušného ročníku, neboť zde neplní povinnou školní docházku. Po ukončení přípravy na vzdělávání jsou zařazovány podle přání rodičů do nejvhodnější formy vzdělávání – individuální integrace, skupinové integrace nebo pokračují ve vzdělávání v ZŠ speciální. Školní vzdělávací program „přípravného stupně" je řešen formou přílohy k ŠVP ZŠS MOZAIKA.

Naše škola je schopna přizpůsobit nároky individuálním potřebám jednotlivých žáků (v úzké spolupráci se SPC a dalšími poradenskými pracovišti).

Profilace školy směřuje k poskytování péče klientům s těžším a kombinovaným postižením, zvláštní pozornost je věnována žákům s PAS (poruchou autistického spektra). Ve třídách se vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální, u dětí s kombinovanými vadami a autismem působí ve třídách kromě speciálních pedagogů i asistenti pedagoga. Ve vzdělávacím procesu jsou využívány speciální metody i formy práce, někteří žáci pracují podle individuálních vzdělávacích plánů. Těmto žákům škola umožňuje pokračovat ve vzdělávání v Praktické škole, která je součástí našeho zařízení. Dále dlouhodobě umožňujeme občanům, kteří nezískali základy vzdělávání, získat je v Kurzu k doplnění vzdělání poskytovaného základní školou speciální. Nejlepší absolventi pokračují ve vzdělávání v Praktické škole.

Cílem školy je optimálně rozvíjet psychické i fyzické schopnosti žáků a vybavit je takovými vědomostmi, dovednostmi a návyky, aby se co nejkvalitněji, s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm jejich postižení, mohli zapojit do společenského života. Jedná se zejména o vypěstování, upevňování a zafixování návyků sebeobsluhy a osobní hygieny, získání základů trivia, osvojení pracovních poznatků a dovedností odpovídající jejich možnostem. Metody a práce speciálních pedagogů jsou vhodně voleny takovým způsobem, aby zohledňovaly aktuální zdravotní stav žáků. Každý žák by měl být vybaven odpovídajícími klíčovými

kompetencemi, které mu umožní žít a pracovat s ostatními, navazovat vztahy, přizpůsobovat se změnám, chápat souvislosti a uplatnit své schopnosti.

Absolventi základní školy speciální se individuálně mohou uplatnit jak při jednoduchých produktivních pracovních činnostech v chráněných dílnách, tak na jiných pracovištích podporovaného zaměstnání nebo v rodinách při práci v domácnosti. Část absolventů školy má možnost navštěvovat denní pobyt (stacionář) NASA, kde jsou nadále rozvíjeny získané schopnosti a vědomosti. Pracovní i společenské uplatnění musí být řízeno jinými osobami.

Pro úspěšné zvládnutí dalšího stupně vzdělávání a co nejlepšího začlenění do praktického života je formou disponibilní časové dotace posílena výuka v těchto oblastech:

Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením 1. díl

- Jazyk a jazyková komunikace (Psaní – 1 hodina týdně v 10. ročníku)
- Informační a komunikační technologie (Informatika – 1 hodina týdně ve 4. ročníku)
- Umění a kultura (Hudební výchova - 1 hodina týdně v 7. – 10. ročníku, Výtvarná výchova – 1 hodina týdně v 1. – 6. ročníku)
- Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví – 1 hodina týdně v 10. ročníku)
- Člověk a svět práce (Pracovní vyučování – 1 hodina týdně v 1. – 3., 7., 9., 10. ročníku a 2 hodiny týdně v 8. ročníku)

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami 2. díl

- Člověk a komunikace (Rozumová výchova - 1 hodina týdně v 6. – 10. ročníku)
- Umění a kultura (Hudební výchova - 1 hodina týdně v 1. – 10. ročníku, Výtvarná výchova - 1 hodina týdně v 6. – 10. ročníku)

V pojetí vzdělávání a cílů u žáků preferujeme:

- rozpoznávání vlastních schopností a možností a dovednost tyto adekvátně aplikovat v životě
- osvojení pouze základních vědomostí s důrazem na schopnost tyto vědomosti prakticky využít
- dosažení maximální míry samostatnosti a soběstačnosti v sebeobsluze, spočívající v osvojení si základních hygienických návyků a dovednosti používat předměty denní potřeby
- způsobilost k základním pracovním dovednostem a návykům na takové úrovni, aby je byli schopni využít v rámci možného budoucího pracovního zařazení (např. chráněné dílny)
- rozvíjení všech forem komunikačních dovedností včetně využívání systémů alternativní a augmentativní komunikace či počítače
- vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům, začlenění do kolektivu, spolupráci s blízkými osobami

- pozitivní prožívání životních situací - rozvíjení pozornosti a vnímavosti, poznávání okolního světa, společnosti a přírody
- zlepšování a zvyšování fyzické kondice, získávání a upevňování pohybových dovedností a zkušeností (plavecký výcvik, hipoterapie)
- potřebu projevovat se jako samostatné osoby

Dalšími oblastmi, které preferujeme, jsou:

- výchova ke zdravému životnímu stylu (včetně prevence patologických jevů)
- zlepšování a zvyšování fyzické kondice (získávání a upevňování pohybových dovedností a zkušeností: např. plavecký výcvik)
- zvýšená péče o žáky z nižšího sociokulturního prostředí
- maximální zapojení školy do běžného života (soutěže, olympiády, kultura apod.)
- podpora dobrých interpersonálních vztahů žáků v osobním životě, ve škole i ve společnosti (principy demokracie, slušného chování, tolerance a ohleduplnosti)
- nabídka volnočasových aktivit a kroužků: kroužek výtvarných činností, sportovní kroužky a jiné dle zájmu žáků

Po celou dobu vzdělávání je velká pozornost věnována i profesní orientaci žáků. Ve škole pracuje výchovný poradce, jehož činnost je zaměřena zejména tyto oblasti:

1. Metodická a informační činnost

Spolupráce s třídními učiteli

- metodická pomoc
- spolupráce při vytváření individuálních plánů
- spolupráce při vytváření výstupního hodnocení žáků 9. ročníku
- zpracování požadavků na odborná vyšetření žáků

Zapůjčení odborné literatury z oblasti výchovy dítěte či volby povolání
Další vzdělávání
Spolupráce s ředitelem školy (plán práce na školní rok, zápis do 1. ročníku, organizace akcí pro žáky apod.)

2. Práce se žáky s výukovými a výchovnými problémy

Spolupráce se SPC Žďár nad Sázavou a SPC Velké Meziříčí

- zajištění vyšetření psychologem (diagnostická, kontrolní, výstupní v 9. ročníku)
- organizování logopedické péče (individuální náprava řeči)
- nabídka relaxačních, edukačních a rehabilitačních aktivit (Snoezelen, počítače, herna apod.)

Doporučení dalších odborných diagnostických pracovišť

- SPC
- PPP
- střediska výchovné péče
- lékařská pracoviště

Podchycení a řešení výchovných a výukových problémů, akutní intervence, konzultace s rodiči.
Spolupráce s metodikem prevence v oblasti prevence negativních jevů.
Spolupráce s OPD MěÚ, kurátorem, policií, soudy ap.

3. Profesní poradenství, volba povolání

Profesní poradenství a pomoc při volbě střední školy

- schůzky s žáky i rodiči
- vytvoření informační nástěnky a letáku pro rodiče
- pomoc při vyplňování přihlášek, kontrola, vytvoření kopií a odeslání přihlášek v termínu na učiliště
- organizování exkurzí a besed s náboráři z učilišť
- poskytování individuálních konzultací z oblasti poradenství, volby povolání
- vedení statistiky přijatých žáků na jednotlivá učiliště

Systematicky také pracujeme se žáky v oblasti prevence sociálněpatologických jevů. Tuto činnost zabezpečuje školní metodik prevence. Oblasti, kterými se zabývá:

1. Metodické a koordinační činnosti

- Tvorba a realizace preventivního programu školy
- Koordinace a účast na aktivitách školy zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy a s odbornými pracovišti
  • spolupráce s výchovným poradcem školy
  • spolupráce se SPC Žďár nad Sázavou, střediskem výchovné péče, odbornými lékaři, Policií ČR, OPD MěÚ, Centrem prevence Ponorka
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči, vedení písemných záznamů o činnosti ŠMP

2. Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací ostatním pedagogickým pracovníkům školy
- Získávání nových odborných informací a zkušeností
- Vedení a aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů
- Tvorba a aktualizace školní nástěnky

3. Poradenské činnosti

- Ve spolupráci s třídními učiteli vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování
- Poskytování poradenských služeb žákům a jejich rodičům, zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště

3.2.1 Výchovné a vzdělávací cíle a strategie

(ZŠ speciální 1. díl a Přípravný stupeň PŠ)

Klíčová kompetence	Strategie, metody a postupy
1. KOMPETENCE K UČENÍ	▪ Vhodnými metodami provádíme nácvik čtení slov a vět potřebných pro praktický život ▪ Používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. ▪ Vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu ▪ Procvičujeme čtení s porozuměním – používáme návodné otázky pro ověření pochopení čteného textu ▪ Souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládání písma ▪ Nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC ▪ Numerické operace provádíme prakticky – pomocí manipulační hry a činnostního učení, nakupování, využíváme názoru i kalkulátoru ▪ Provádíme současný nácvik čtení a psaní osvojovaných číslic ▪ Vzbuzujeme u žáků zájem o knihy ▪ Postupně vedeme žáky k využívání vlastních vědomostí ▪ K osvojování metod a vytváření vlastních strategií učení v hojné míře využíváme her, soutěží, experimentů a demonstrací ▪ Zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce ▪ Poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů – učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje ▪ Pracujeme s prvky zážitkové pedagogiky – motivační a výukové hry, soutěže, experimenty a názorné demonstrace, exkurze apod. ▪ Nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost ▪ Zařazujeme metody podpor. zvídavost, tvořivost a samostatnost

	▪ Vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu ▪ Při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění ▪ Motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky ▪ Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností, schopností i limitů ▪ Umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce) a jejich srovnávání s pracemi ostatních žáků ▪ Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení ▪ Při výuce používáme jednotné terminologie a společně dohodnuté zkratky ▪ Podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce ▪ Vysvětlujeme a často opakujeme postup práce s počítačem ▪ Snažíme se vytvořit jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky ▪ Při praktických činnostech umožňujeme žákům pravidelně a více způsoby si ověřovat získané poznatky a dovednosti ▪ Zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života ▪ Osamostatňujeme žáky při vyhledávání informací, kde a jak je najít, formou modelových situací, později přímo v terénu ▪ Poskytujeme možnost zažít důsledky správného i chybného splnění úkolu ▪ Na praktických příkladech seznamujeme žáky s negativními dopady nízké úrovně vzdělání na praktický život (problematika nezaměstnanosti) a motivujeme je k dalšímu vzdělávání ▪ Nacvičujeme správné držení těla, dechová cvičení

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	▪ Formou modelových situací, průběžným monitorováním a rozborem problémových situací vedeme žáky k rozpoznávání a pojmenování konkrétních problémů a jejich závažnosti ▪ Nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení ▪ Řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce atd.) ▪ Vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů ▪ Při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků ▪ Vybíráme možné krizové situace, nacvičujeme postup řešení, postupně zvyšujeme náročnost a směrujeme žáky k samostatnějšímu rozhodování ▪ Seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc ▪ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů ▪ S využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	▪ Rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) ▪ Pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) ▪ Uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – používáme alternativní formy komunikace ▪ Rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) ▪ Podněcujeme k aktivnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech ▪ Na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) ▪ Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ▪ Klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu ▪ Vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázku ▪ Žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru ▪ Směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování ▪ Seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky ▪ Nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) ▪ Provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa ▪ Kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat své názory ▪ Redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti

	▪ Nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky (telefon, mobil, internet, audio a video techniku) ▪ Pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých ▪ Zadáváme úkoly zaměřené na komunikaci na veřejných místech (pošta, obchod, instituce) ▪ Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v obtížných a ohrožujících situacích

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	▪ Vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí ▪ Vysvětlujeme na modelových situacích vztahy mezi lidmi ▪ Orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale i na vztahy přátelské – kroužky, škola ▪ Vysvětlujeme některé životní role – žák, učitel, rodič, kamarád, sourozenec atd. ▪ Nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí ▪ Vytváříme pro každého žáka schéma – cesta do školy ▪ Do často navštěvovaných míst chodíme stále stejnou trasou a upozorňujeme na možná nebezpečí ▪ Vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) ▪ Dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování ▪ Stanovujeme jasná pravidla pro soužití ve škole i mimo školu ▪ Jednotným a jednoznačným výkladem práv a povinností učíme žáky přijímat důsledky vlastních rozhodnutí ▪ Vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám ▪ Vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností ▪ Vhodně motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů ▪ Podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku ▪ Směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům ▪ Vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě ▪ Vedeme žáky k odpovědnosti za své chování

	▪ Sledujeme chování žáků i při emočně náročnějších aktivitách (např. soutěže), následně rozebíráme vhodnost či nevhodnost určitého chování ▪ Upozorňujeme na negativní společenské vlivy – vandalismus, krádeže ▪ Analyzujeme a vysvětlujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky (využíváme konkrétních příkladů ze života) ▪ Seznamujeme žáky s pojmy šikana, zneužití ▪ Poskytujeme důležitá telefonní čísla ▪ Úzce spolupracujeme s rodinou ▪ Umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru ▪ Na veřejných místech podněcujeme žáky k dotazům, rozhovorům atd.

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ	▪ Spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti ▪ Seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování ▪ Seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem ▪ Na modelových či praktických příkladech učíme žáky rozpoznávat pozitivní a negativní projevy chování, upozorňujeme na nevhodné chování, korigujeme chování žáků příkladem, radou, pochvalou, trestem ▪ Kontrolujeme dodržování pravidel i v terénu – nákup, pošta, kino, divadlo, doprava atd. ▪ Nabádáme ke vzájemné pomoci ▪ Netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování ▪ Vychováváme žáky k ohleduplnosti vůči starým, nemocným a handicapovaným lidem ▪ Instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci ▪ Provádíme nácvik 1. pomoci-ošetření drobných poranění ▪ Upozorňujeme na důležitost vyhledání pomoci dospělého ▪ Zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek ▪ Seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy ▪ Upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě ▪ Provádíme nácvik přivolání pomoci ▪ Opakujeme důležitá telefonní čísla ▪ Pojmenováváme na veřejných místech kompetentní osoby, na které je možno se obrátit v případě ohrožení ▪ Podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ	▪ Zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) ▪ Vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny ▪ Pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) ▪ Dbáme na estetiku při péči o zevnějšek ▪ Průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů ▪ Seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím (v kuchyni, dílně, na pozemku) ▪ Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí ▪ Manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu ▪ Postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu ▪ Sled pracovních úkonů se snažíme rozfázovat (popis, obrázky) ▪ Vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy ▪ Používáme jednotné a srozumitelné pokyny ▪ Pozitivní vztah k práci své i ostatních formujeme účastí žáků na výzdobě a údržbě třídy a okolí školy ▪ Vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu ▪ Žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti ▪ Pořádáme pravidelné prezentace společně vytvořených výrobků ▪ Volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky ▪ Korigujeme pracovní postupy vhodnou motivací ▪ Hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky ▪ Podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru

	▪ Seznamujeme s bezpečnostními předpisy, řešíme modelové situace v odlišných pracovních místnostech ▪ Důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví ▪ Poukazujeme na následky nedodržení předpisů – modelové situace, filmy atd.

3.2.2 Výchovné a vzdělávací cíle a strategie

(ZŠ speciální 2. díl)

Klíčová kompetence	Strategie, metody a postupy
1. KOMPETENCE K UČENÍ	▪ Pro žáky připravujeme individuální vzdělávací plány, které průběžně doplňujeme a upravujeme ▪ Uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodnění žáků ▪ Zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce ▪ Využíváme názorných pomůcek, předmětů denní potřeby, didaktických hraček a maket ▪ Při výuce používáme pro žáky srozumitelných znaků, které jsou typické pro danou aktivitu (piktogramy, lineární obrázky, symboly, fotografie) ▪ Pomocí výběru, třídění, párování a přiřazování předmětů dle pokynů učitele vedeme žáky k pochopení základních pojmů, znaků a obecně používaných symbolů ▪ Modelovými situacemi trénujeme spojení znaků s vlastním prožitkem, motivujeme žáky k dalším aktivitám ▪ Žákům s PAS zadáváme strukturované úkoly, využíváme metody TEACCH ▪ Při osvojování učiva preferujeme činnostní učení, nápodobu, názorné ukázky, hry a soutěže ▪ Umožňujeme žákům objevovat a poznávat nové věci na základě maximálního využití smyslů, zejména zraku, sluchu a hmatu ▪ Zařazujeme didaktické hry zaměřené na rozvíjení smyslového vnímání a motoriky ▪ Různorodým výběrem aktivit se snažíme udržet pozornost žáků ▪ Vhodnými metodami provádíme nácvik sociálního čtení a počtů ▪ Využíváme analytickou a syntetickou činnost k rozvoji myšlení ▪ Nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme postup, pozvolna zvyšujeme náročnost

	▪ Zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života ▪ Podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce ▪ Vytváříme jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky ▪ Facilitačními a stimulačními technikami zaměřenými na rozvoj hrubé a jemné motoriky podporujeme úchop a schopnost nápodoby ▪ Vytvářením vlastních pomůcek pro konkrétního žáka přispíváme k jeho osamostatňování při jejich používání ▪ Vytváříme žádoucí modelové situace k upevnění již naučeného ▪ Vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu ▪ Povzbuzujeme a oceňujeme každý projev snahy či žádoucí změny ve výkonu ▪ Umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce - třídní a školní výstavky, dárečky pro rodiče....

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	▪ Zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost ▪ Nacvičujeme řešení každodenních situací, ukazujeme správný postup, poskytujeme vhodnou formu pomoci ▪ Osvojené postupy začleňujeme do dalších životních situací ve spolupráci s rodinou ▪ Vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových zkušeností a poznatků ▪ Pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny ▪ Vytváříme žákům podmínky pro snadnější orientaci používáním piktogramů v prostorách školy ▪ Pro podporu časoprostorové orientace vytváříme žákům tzv. „strukturovaný režim dne“s použitím osvojených symbolů činností ▪ Atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních pocitů či problémů ▪ U žáků využíváme forem relaxačních a masážních technik k eliminaci stresových a zátěžových situací ▪ S dosud nepoznanými jevy žáky seznamujeme postupně a ve známém prostředí ▪ S využitím prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznání nebezpečí a nacvičujeme přivolání pomoci

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	▪ Rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (řečové, grafické, výtvarné či technické prostředky) ▪ Pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) ▪ Uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – zařazujeme alternativní formy komunikace ▪ Podněcujeme žáky ke spontánnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech ▪ Vyžadujeme od žáků přiměřenou odezvu na verbální podněty ▪ Pomocí modelových situací trénujeme u žáků komunikaci se známou osobou (spolužák, učitel) ▪ Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ve skupině ▪ Žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů ▪ Umožňujeme žákům výběr některých aktivit formou verbální či neverbální komunikace (VOKS) ▪ Směrujeme žáky k účelovému způsobu vyjádření souhlasu či nesouhlasu, prosby a poděkování ▪ Seznamujeme žáky s některými informačními a komunikačními prostředky ▪ Pomocí denních rituálů (přivítání, rozloučení) nacvičujeme pozdrav – verbálně, gestem ▪ Pomocí prvků dramatizace seznamujeme žáky se zásadami pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	▪ Pomocí prvků somatické, vibrační a vestibulární stimulace vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby ▪ Formou dotekové terapie, zařazováním hry na tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla ▪ S využitím fotografií a obrázků vysvětlujeme na modelových situacích vztahy v rodině ▪ Bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) ▪ Vhodně motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů s dospělými i vrstevníky ▪ Podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku ▪ Zařazujeme tzv. sociální hry ▪ Zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností ▪ Vedeme žáky k pomoci ostatním v rámci svých možností ▪ Vysvětlujeme rozdíly v rámci pohlaví, v sexuální výchově spolupracujeme s rodinou ▪ Vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích ▪ Aplikujeme naučené sociální dovednosti v běžném životě (vycházky, výlety, vystoupení…)

5. KOMPETENCE PRACOVNÍ	▪ Zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) ▪ Vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny ▪ Pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) ▪ Dbáme na estetiku při péči o zevnějšek ▪ Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí ▪ Seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním ▪ Směrujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání ▪ Manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu ▪ Postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku ▪ Používáme jednotné a srozumitelné pokyny ▪ Průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků ▪ Vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy při práci s různým materiálem ▪ Vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu ▪ Osvojené poznatky zařazujeme do režimu dne a spojujeme s životními situacemi (hygiena, oblékání, stolování, úklid) ▪ Pozitivní vztah k práci formujeme účastí žáků na výzdobě třídy a při jejím úklidu ▪ Umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce - třídní a školní výstavky, dárečky pro rodiče.... ▪ Podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru ▪ Důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

3.3 Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení

Naše škola je určena pro výchovu a vzdělávání žáků se zdravotním postižením. Zdravotní postižení je diagnostikováno a specifikováno PPP, pokud žák přechází ze základní školy nebo SPC, v případě přímého vstupu žáka do naší školy. Na základě diagnostického pobytu pedagogičtí pracovníci školy diagnostikují vzdělávací potřeby jednotlivých žáků a navrhují výchovná a vzdělávací opatření. Navrhujeme kontrolní vyšetření spádovým SPC, popřípadě dalšími odbornými pracovišti. Ve spolupráci s těmito poradenskými pracovišti se navrhují konkrétní opatření a doporučení pro další vzdělávání – individuální vzdělávací plán, slovní hodnocení aj. Všechny návrhy a změny jsou konzultovány se zákonnými zástupci žáků, kteří mají možnost navrhnout doplnění nebo úpravu jednotlivých opatření. Individuální vzdělávací plány jsou pravidelně konzultovány a vyhodnocovány jak školou (provozní porady, pedagogické rady), tak ze strany školského poradenského zařízení (SPC) a informováni jsou zákonní zástupci.

Nemalou péči věnujeme žákům s poruchami chování. Tito žáci procházejí periodickým vyšetřením SPC, na jejich základě jsou přijímána aktuální opatření vzhledem k vývoji poruchy. Vedle třídních učitelů, kteří navrhují veškerá výchovná a vzdělávací opatření ve škole působí výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří s těmito žáky systematicky pracují a podílejí se na vypracování individuálních vzdělávacích plánů a úzce spolupracují se školním poradenským zařízením, popřípadě vyhledávají kontakty na další odborná pracoviště. Tyto informace vyhodnocují a předávají zákonným zástupcům.

Žáky s těžkým až hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami vzděláváme v rehabilitačních třídách základní školy speciální podle individuálních vzdělávacích plánů. Usiluje o zvyšování kvality jejich života a o dosažení maximální socializace v rámci schopností dítěte.
Při výuce využíváme rovnováhy řízených, neřízených činností a relaxace, poměr je dán osobností dítěte, druhem a stupněm postižení.

Pracujeme s celou řadou kompenzačních, rehabilitačních a didaktických pomůcek. Využíváme prvků netradičních či speciálních metod a technik, které napomáhají překonat komunikační bariéry, rozvíjí myšlení a umožňují vyjádřit pocity, přání či reagovat na podněty.

Patří mezi ně:

- systémy augmentativní a alternativní komunikace - znak do řeči, piktogramy, VOKS (výměnný obrázkový komunikační systém) atd.
- bazální stimulace - komplex podnětů somatických, vibračních, vestibulárních, smyslových, komunikačních a sociálně emocionálních, pomáhá těžce postiženým k jejich interakci s okolím
- polohování - základní rehabilitační technika, která vede k podpoře dalšího psychomotorického vývoje, k polohování využíváme různých polohovacích pomůcek - kvádry, klíny, válce, hady

- reflexní terapie - reflexní masáže končetin a hlavy, přínosem je celkové zmírnění základního napětí svalstva /tonusu/ a u atonických dětí celkové zvýšení tonizace svalstva, zvyšuje schopnost koncentrace a vnímání
- orofaciální stimulace - techniky, které podporují a zlepšují tonus svalstva v obličeji a funkčnost celé orofaciální oblasti při dýchání, sání, polykání, předřečovém a řečovém vývoji
- aromaterapie - jemné a citlivé masírování celého těla, do masážního oleje se přidávají vonné esence, masáží je možné uvolnit napětí, navodit pocity pohody
- ergoterapie - cvičení určitých svalových skupin pomocí hravého výkonu, snahou je zlepšení narušených funkcí, formou hry rozvíjí u žáků hrubou a jemnou motoriku, pohybovou koordinaci, vizuomotorickou koordinaci, manipulační dovednosti a sebeobslužné činnosti
- hipoterapie - stimulace jezdce trojrozměrným pohybem koně, jde o nácvik pohybových stereotypů dítěte s pozitivním vlivem na psychiku
- prvky Montessori pedagogiky - speciální pomůcky, které jsou klíčem k poznávání světa, slouží ke cvičení činností „praktického života“, pro rozvoj smyslů, řeči aj.
- muzikoterapie - efekt hudby a rytmu ovlivňuje emoční ladění a je další formou komunikace
- strukturované učení – program TEACCH - využívá strukturovaného prostoru, časového plánu, vizualizace, individualizace, pravidelnosti a odměny
- individuální logopedická péče – je pravidelně zajišťována pracovníkem SPC Žďár nad Sázavou a Velké Meziříčí

3.4. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do výuky. V tabulkách je uveden vždy předmět a ročník, kde jej považujeme za stěžejní, neznamená to však, že by se v jiných ročnících či předmětech nevyskytovalo. Například průřezové téma Osobnostní a sociální výchova prolíná všemi předměty na první i druhém stupni.

Průřezová témata jsou realizována pouze ve školním vzdělávacím programu pro žáky se středně těžkým mentálním postižením.

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Environmentální výchova
3. Mediální výchova

Vysvětlivky:

ČJS/INT = daný tematický okruh průřezového tématu je součástí předmětu Člověk a jeho svět formou integrace

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň							2. stupeň		
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ										
Rozvoj schopností poznávání	**ČT/INT**							**Čpř/INT**		
Sebepoznání a sebepojetí				**Čjs/INT**			**Čsp/INT**			
Seberegulace a sebeorganizace										**VKZ/INT**
Psychohygiena		**ŘV/INT**							**VKZ/INT**	
SOCIÁLNÍ ROZVOJ										
Poznávací schopnosti			**M/INT**				**M/INT**			
Mezilidské vztahy		**Čjs/INT**						**VKZ/INT**		**Čsp/INT**
Komunikace	**ŘV/INT**			**ŘV/INT**				**ŘV/INT**		
Spolupráce a soutěživost					**TV/INT**				**TV/INT**	
MORÁLNÍ ROZVOJ										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						**INF/INT**				**PV/INT**
Hodnoty, postoje, praktická etika						**Čjs/INT**		**Čsp/INT**		

2. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň						2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ekosystémy			**Čjs/INT**				**Čpř/INT**			**Čpř/INT**
Základní podmínky života					**Čjs/INT**				**Čpř/INT**	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					**Čjs/INT**				**VKZ/INT**	
Vztah člověka k prostředí				**Čjs/INT**				**Čpř/INT**		

3. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy	1. stupeň						2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vnímání mediálních sdělení					**ČT/INT**		**ČT/INT**			
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						**ČT/INT**				**ČT/INT**
Fungování a vliv médií ve společnosti						**Čjs/INT**				**Čsp/INT**

4. Učební plán:

4.1 Školní učební plán pro ZŠ speciální 1. díl

Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/ PŘEDMĚT		Ročník									
			1.stupeň						2.stupeň			
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
		Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
	Psaní		1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
												1
Matematika a její aplikace	Matematika		2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Informační a komunikační technologie	Informatika						1	1	1	1	1	1
						1						
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět		2	2	3	3	3	3				
Člověk a společnost	Člověk a společnost								2	2	2	2
Člověk a příroda	Člověk a příroda								3	3	3	3
Umění a kultura	Hudební výchova		2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
									1	1	1	1
	Výtvarná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			1	1	1	1	1	1				
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Výchova ke zdraví									1	1	1
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování		3	3	3	4	4	4	5	5	6	6
			1	1	1				1	2	1	1
Disponibilní časová dotace			2	2	2	2	1	1	2	2	3	4
			10						11			
Týdenní časová dotace			**20**	**20**	**23**	**24**	**24**	**24**	**27**	**29**	**29**	**29**
Celková povinná časová dotace			**135**						**114**			

Poznámka: Využití **disponibilní časové dotace** označeno červeně
Průřezová témata jsou zařazena formou integrace do jednotlivých předmětů.
V případě doporučení školského poradenského pracoviště je vypracován IVP
Vzdělávací předmět Čtení v sobě zahrnuje 2 samostatné části: Čtení a Řečovou výchovu. Hodnocen je společně.

4.2 Školní učební plán pro ZŠ speciální 2. díl

Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor/ PŘEDMĚT		Ročník									
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
								1	1	1	1	1
		Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Umění a kultura	Hudební výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
								1	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Pohybová výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Zdravotní tělesná výchova		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Člověk a svět práce	Pracovní výchova		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Disponibilní časová dotace			1	1	1	1	1	3	3	3	3	3
Týdenní časová dotace			**20**	**20**	**20**	**20**	**20**	**22**	**22**	**22**	**22**	**22**
Celková povinná časová dotace			**210**									

Poznámka: Využití **disponibilní časové dotace** označeno červeně

Týdenní časová dotace pro jednotlivé žáky je upravena podle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáka na základě doporučení ŠPP

Žáci se vzdělávají dle IVP (individuálního vzdělávacího plánu), jehož obsah vytváří třídní učitel společně s poradenským pracovníkem ŠPP, výchovným poradcem a rodiči žáka, schvaluje jej ředitel školy

Předmět Rozumová výchova v sobě zahrnuje 2 samostatné části: Rozumovou výchovu a Řečovou výchovu. Hodnocen je společně.

4.3 Školní učební plán přípravného stupně ZŠ speciální

Učební plán

Vzdělávací oblasti, ze kterých předměty vychází	Vzdělávací obor/ PŘEDMĚT	Ročník		
		1.	2.	3.
Dítě a jeho psychika	Rozumová výchova	**5**	**5**	**5**
Dítě a společnost	Smyslová výchova	**3**	**3**	**3**
Dítě a svět	Pracovní a výtvarná výchova	**4**	**4**	**4**
Dítě a ten druhý	Hudební výchova	**3**	**3**	**3**
Dítě a jeho tělo	Tělesná výchova	**5**	**5**	**5**
Týdenní časová dotace		**20**	**20**	**20**

Poznámka:
Jednotlivé předměty čerpají náplň z jedné či více vzdělávacích oblastí
Dítě nemusí absolvovat všechny tři ročníky přípravného stupně. Doba docházky záleží na doporučení speciálního pedagoga - třídního učitele, doporučení školského poradenského pracoviště a rozhodnutí zákonného zástupce
V případě potřeby je na základě doporučení ŠPP vypracován IVP

5. Učební osnovy:

5.1 Učební osnovy pro vzdělávací program ZŠ speciální 1.díl

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

→ Čtení
- Řečová výchova (1. až 10. ročník)
- Čtení (1. až 10. ročník)

→ Psaní (1. až 10. ročník)

ČTENÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Čtení patří do vzdělávací oblasti Jazyková komunikace spolu s předmětem Psaní. Jeho součástí je Řečová výchova, jejíž charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí a obsah jsou zpracovány podrobně dále.
Tato vzdělávací oblast má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka, zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní.

Obsahem vzdělávacího předmětu Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vedou k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako jeden ze zdrojů informací.

Vyučovací předmět Čtení se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku, 3 hodiny týdně v 3. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Vedle základních učebních materiálů jsou využívány v různých variantách tabulky ke čtení, obrazový a demonstrační materiál, čtecí pravítka, soubory písmen, slabik a slov, ukázky z beletrie (ve vyšších ročnících i práce s denním tiskem a s časopisy), trojrozměrné a audiovizuální pomůcky i vhodné počítačové výukové programy. Žáci pracují ve skupině, ve dvojicích i jednotlivě, vždy s ohledem na individuální schopnosti každého žáka. Součástí výuky jsou rovněž návštěvy filmových a divadelních představení, kulturních akcí, knihovny apod.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - ovládá základy čtení a využívá je ke svému dalšímu vzdělávání - používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky - orientuje se v jednoduchých textech, vyhledá potřebnou informaci i z ostatních dostupných zdrojů - v rámci svých možností čte s porozuměním textu - ovládá základy psaní a využívá je k osvojení čtecích dovedností - dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků - ovládá elementární způsoby práce s počítačem	- vhodnými metodami provádíme nácvik čtení slov a vět potřebných pro praktický život - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu - procvičujeme čtení s porozuměním – používáme návodné otázky pro ověření pochopení čteného textu - souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládání písma - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného pozitivního školního klimatu - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění
k řešení problémů - adekvátním způsobem řeší problémy přiměřeně ke svým individuálním schopnostem a možnostem - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností - ví, na koho se může ve svém okolí obrátit o pomoc při řešení problémů	- seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů
komunikativní - využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky - zvládá podle svých schopností běžnou komunikaci s ostatními lidmi, spolupracuje na zlepšování kvality svého mluvního projevu - rozumí sdělení a umí na ně přiměřeně reagovat - vyjadřuje své názory a postoje, vhodným způsobem je obhajuje - zvládá sdělení jednoduché informace písemnou formou - vhodným způsobem sděluje svoje pocity, nálady a prožitky ve vztahu ke svým vrstevníkům i k dospělým	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých

sociální a personální - dodržuje zásady slušného chování (užívá pozdrav, prosbu, poděkování, omluvu...) - osvojí si podle svých schopností správné stereotypy v chování a prakticky je využívá - podle svých schopností rozpozná rizikové situace v osobním chování i v chování druhých lidí, je obeznámen s možnými důsledky vlastních rozhodnutí - podle svých schopností projevuje jistotu a sebedůvěru ve školním i mimoškolním prostředí - účastní se podle svých možností společných sociálních aktivit, chápe výhody kolektivní práce, je tolerantní ke slabším a méně schopným spolužákům	- dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě - analyzujeme a vysvětlujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky (využíváme konkrétních příkladů ze života) - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině)
občanské - snaží se uplatnit získané návyky a dovednosti k zapojení do společnosti - chápe důležitost respektování základních norem a pravidel společenského soužití ve škole, v rodině i mimo školu - s pomocí kompetentních osob zvládá situace ohrožující život a zdraví člověka, zachovává klid a rozvahu v krizových situacích	- spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě
pracovní - osvojí si podle svých možností pracovní návyky, zvládá jednoduché pracovní postupy - při práci využívá osvojené poznatky a dovednosti z nižších ročníků - používá naučené pracovní stereotypy, které mu pomáhají snadněji zvládnout úkol a vedou ho k samostatnosti - snaží se o soustředění na zadaný úkol a vytrvat při jeho plnění - akceptuje hodnocení své práce pedagogickým pracovníkem během její realizace i v samotném závěru - snaží se o dosažení co nejlepších výsledků - podle svých schopností dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce podle naučených stereotypů	- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ČTENÍ			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**

Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:
- zvládá základy diferenciačních přípravných cvičení potřebných pro nácvik čtecích dovedností
- orientuje se na stránce i řádku
- rozlišuje tvary písmen
- čte písmena A, a, E, e, I, i, O, o, U, u, M, m
- dbá na správnou výslovnost písmen, slabik a slov
- skládá z otevřených probraných slabik jednoduchá dvojslabičná slova
- čte slabiky s písmenem M, m s použitím návodných obrázků
- čte dvojslabičná slova z otevřených slabik s probranými písmeny v jednoduchých větách doplněných obrázky
- čte psací písmena a psané slabiky
- soustředí se na předčítání a vyprávění krátké pohádky, příběhu, na přednes dětských básní a říkadel
- zapojuje se do dramatizace pohádek a říkadel
	<u>Příprava na čtení</u>
	- diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání
	  ○ rozlišování velikosti, směru, tvaru, barvy, malých rozdílů
	  ○ třídění podle různých hledisek
	  ○ orientace na stránce – řazení obrázkového materiálu zleva doprava, podle časového sledu
	  ○ směrová orientace – vpředu, uprostřed, vzadu, před, za, nahoře, dole
	  ○ skládání dvojic a trojic obrázků, které k sobě funkčně patří
	  ○ skládání celku z částí
	  ○ grafické znázornění slov ve větě
	<u>Analyticko-syntetické činnosti</u>
	(popř. alternativní způsoby čtení)
	- hláska a písmeno **A, a, I, i** ve funkci spojky mezi obrázky
	- dělení slov na slabiky a skládání slov ze slabik
	- hláska a písmeno **M, m,** otevřené slabiky ma, má (čtení ve větách s obrázky)
	- hláska a písmeno **E, e** (čtení dvojslabičných slov: Ema, máma)
	- slabika me, Me, mé, Mé, mi, Mi, mí, Mí (čtení slov: mimi, máme, mami)
	- hláska a písmeno **O, o, U, u** (čtení dvojslabičných slov: Emo, mámo, umí, Emu, mámu)
	- čtení psacích písmen a psaných slabik
	<u>Naslouchání</u>
	- seznámení s leporely a knihami, motivace ke čtení
	- koncentrační cvičení
	- poslech pohádek, říkadel a vyprávění
	- dramatizace
		<u>Osobnostní a sociální výchova</u>
		→ osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení
			Navrhované celoroční projekty, náměty:
			
			<u>MPV:</u>
			Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla
			Řv – říkadla, pohádky
			
			Tabulky ke čtení pro ZŠ praktickou
			
			Návštěva divadelních a filmových představení

ČTENÍ			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte malá a velká písmena (A, E, I, O, U, M, L, V, T) - čte otevřené slabiky s těmito písmeny s pomocí návodných obrázků i bez nich - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik v krátkých a jednoduchých větách doplněných obrázky, chápe alespoň částečně jejich obsah - čte psací písmena a psané slabiky - naslouchá přednesu říkadel a básní - recituje jednoduché básničky a říkadla - napodobí slovem i pohybem jednoduchou dětskou říkanku	**<u>Čtení</u>** - opakování probraných písmen: A, a, E, e, I, i, O, o, U, u, M, m, slabik a slov - vyvození hlásky a písmene **L, l** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (malá, malé, milé, Míla, Ela, Mílu, Elu, málo, Mílo, mele, láme) - čtení krátkých vět doplněných obrázkem - vyvození hlásky a písmene **V, v** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (Eva, volá, Evu, mává, Ivo, loví, levá, levé) - čtení krátkých vět doplněných obrázkem - vyvození hlásky a písmene **T, t** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (Ota, táta, teta, máte, mete, toto, loto, této, Oto, víte, tetu, tátu, motá, vítá) - čtení krátkých vět, s probranými písmeny - skládání dvojslabičných slov z otevřených slabik na kartách - čtení psacích písmen a psaných slabik **<u>Naslouchání</u>** - poslech i recitace dětských říkadel, básní a rozpočitadel - poslech čtených i reprodukovaných pohádek, vyprávění - dramatizace známých pohádek, říkadel		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla** **Řv – dramatizace říkadel, pohádek** **Tabulky ke čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte malá a velká písmena (A, E, I, O, U, M, L, V, T, S, J) - čte otevřené slabiky s probranými písmeny - čte dvojslabičná slova z otevřených slabik v krátkých větách s obrázkem, částečně rozumí jejich obsahu - čte předložkovou vazbu typu **u tety** - orientuje se na stránce i na řádku - tvoří jednoduché a krátké věty podle obrázků - skládá slova ze slabik - čte psací písmena a slabiky - koncentruje se na poslech příběhů, říkadel a veršů - recituje jednoduché a krátké dětské básničky - účastní se dramatizací vybraných pohádek a vyprávění	**<u>Čtení</u>** - opakování probraných písmen slabik a slov z 1. – 2. ročníku - vyvození hlásky a písmene **Y, y** - čtení otevřených slabik s tímto písmenem (ty, vy, my, ly) - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (tety, táty, Oty, Emy, mámy, Evy, Míly, Ely, myla, myly, myli) - čtení předložkové vazby typu **u tety** - vyvození hlásky a písmene **S, s** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (sama, samé, mísa, mísu, maso, masa, síla, sílu, vosa, mísy, visí, lesa, sova) - vyvození hlásky a písmene **J, j** s pomocí říkanky a obrázků - čtení otevřených slabik s tímto písmenem - čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik (jíme, jíte, myjí, myje, Mája, jáma) - čtení krátkých vět s probranými písmeny doplněných obrázkem - skládání dvojslabičných slov z otevřených slabik na kartách - čtení psacích slabik a slov se všemi osvojenými písmeny **<u>Naslouchání</u>** - poslech i recitace říkadel a básní - poslech čtených i reprodukovaných pohádek, příběhů - dramatizace krátkých jednoduchých pohádek a příběhů		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla** **Řv – poslech pohádek, příběhů** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D) - čte dvojslabičná a snadná tříslabičná slova s otevřenými slabikami - čte jednoslabičná slova s uzavřenou slabikou - čte předložkovou vazbu typu **do lesa** - čte psací písmena, slabiky, slova a jednoduché věty - orientuje se ve větě - reprodukuje krátký text podle ilustrací a návodných otázek - skládá jednoslabičná, dvojslabičná a jednoduchá tříslabičná slova s pomocí obrázků - soustředí se na poslech čtených a vyprávěných textů - recituje krátké básničky - projevuje zájem o dětskou literaturu	**<u>Čtení</u>** - upevňování čtení slov s písmeny zvládnutých v 1. – 3. ročníku (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J) - vyvození hlásky a písmene **P, p** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (pomalý, poláme, posype, pomalu, polila, pijeme) - vyvození hlásky a písmene **N, n** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (neumí, noviny, nemyje…) - čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou – mám, sám, tam, nes, ten, nám - vyvození hlásky a písmene **Š, š** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (šijeme, vyšila, ušila) - čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou – náš, váš - vyvození hlásky a písmene **D, d** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (Dušane, domove…) - čtení jednoslabičných a dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou – dům, den, dopis… - předložková vazba typu **do lesa** - čtení vět obsahujících snadná slova s probranými písmeny a s přiměřeným obsahem - čtení psacích písmen, slabik, slov a jednoduchých vět **<u>Naslouchání</u>** - poslech vyprávění, pohádek, veršů, CD, kazet - prohlížení dětských leporel a časopisů		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – zhudebněná říkadla, rozpočitadla, poslech CD, kazet** **Řv – prohlížení dětských leporel, časopisů** **Inf – výukové programy** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D, Z, K, B, C) - čte jednoslabičná slova, dvojslabičná a snadná tříslabičná slova s otevřenými slabikami - čte dvojslabičná slova se zavřenou slabikou na konci - čte předložkovou vazbu typu **na, po, s, k, ke** - čte psací písmena, slabiky a slova - reprodukuje krátký text podle ilustrací a návodných otázek - dělí i skládá jednoslabičná, dvojslabičná a tříslabičná slova za pomoci návodných obrázků - dokáže naslouchat vyprávění, četbě, recitaci - přednáší krátké verše - zajímá se o literaturu pro děti	**<u>Čtení</u>** - upevňování čtení slov s písmeny zvládnutými v 1. – 4. ročníku - vyvození hlásky a písmene **Z, z** - čtení jednoslabičných slov (zip), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (zima, zelí, zametá, zašít, závin) - vyvození hlásky a písmene **K, k** - čtení jednoslabičných slov (kuk, kus), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (káva, kupa, kape, kutálí, kupuji, kakao), - čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou (do kamen, nákup, kámen) - čtení předložkové vazby **na, po, s, k, ke** - vyvození hlásky a písmene **B, b** - čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (bolí, bota, nebude) - čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou na konci (buben, kabát, bubák) - vyvození hlásky a písmene **C, c** - čtení jednoslabičných slov (nic, víc, moc), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami (copy, cibule, ovoce) - čtení dvojslabičných slov se zavřenou slabikou na konci (kopec, konec, palác, palec) - čtení dvojhlásky **Ou, ou, Au, au** na začátku, uprostřed a na konci slov - čtení vět obsahujících slova s probranými písmeny - čtení psacích písmen, slabik a slov **<u>Naslouchání</u>** - poslech vyprávění - poslech textů z gramofonových desek, kazet a CD - seznamování s literaturou pro děti	<u>Mediální výchova</u> → vnímání mediálních sdělení	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – poslech gramofonových desek, CD,** **Inf – výukové programy** **Řv – recitace básniček, říkadel** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D, Z, K, B, C, R, Č, H, Ž) - čte jednoslabičná, dvojslabičná a tříslabičná slova s otevřenými slabikami - čte dvojslabičná a tříslabičná slova se zavřenou slabikou na konci - čte psací písmena, slabiky a slova - reprodukuje text podle návodných otázek - čte s částečným porozuměním jednoduché krátké věty - naslouchá ukázkám z literatury pro děti a mládež - zapojuje se do dramatizací pohádek a příběhů - přednáší krátké básně	**<u>Čtení</u>** - opakování čtení slov s písmeny zvládnutých v 1. – 5. ročníku - vyvození hlásky a písmene **R, r** - čtení jednoslabičných slov (rak, rok), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (ruka, rameno, Roman, Radek) - vyvození hlásky a písmene **Č, č,** čtení jednoslabičných slov (meč, čáp), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (čelo, čepice, časopis, česat) - čtení slov s předponami za, na, vy (zapeče, napeče, vypeče) - vyvození hlásky a písmene **H, h** - čtení jednoslabičných slov (hák, hůl), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (Hana, Helena, holič, hokej) - vyvození hlásky a písmene **Ž, ž** - čtení jednoslabičných slov (žák, žár), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (žába, Žaneta, Žeryk, ježek, žabák) - čtení vět, říkadel, rozpočitadel, příběhů a pohádek obsahujících slova s probranými písmeny - čtení psacích písmen, slabik, slov a jednoduchých vět **<u>Naslouchání</u>** - poslech čtených, vyprávěných i reprodukovaných ukázek z literatury pro děti a mládež (příběhy, pohádky, bajky, verše) - dramatizace delších pohádek a příběhů	<u>Mediální výchova</u> → interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – texty písniček, poslech CD, kazet, desek** **Řv – poslech ukázek z literatury pro děti a mládež** **Inf – výukové programy** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

7. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte probraná tiskací i psací písmena (A, E, I, O, U, Y, M, L, V, T, S, J, P, N, Š, D, Z, K, B, C, R, Č, H, Ž, F, G, Ř, Ch) - čte jednoslabičná, dvojslabičná a tříslabičná slova s otevřenými i zavřenými slabikami - částečně se orientuje ve čteném textu - čte snadné krátké texty s porozuměním - čte snadná slova se souhláskovými skupinami - čte a rozlišuje slova se skupinami **di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě** - čte psací písmena, slabiky a slova - reprodukuje snadný krátký text podle návodných otázek - přednáší básně, účastní se dramatizací pohádek a příběhů - využívá čtenářských dovedností při práci na PC - pokouší se o čtení leporel a dětských knih s jednoduchým obsahem	**<u>Čtení</u>** - opakování čtení slov s písmeny zvládnutých v 1. – 6. ročníku - vyvození hlásky a písmene **F, f** - čtení jednoslabičných slov (fík, haf), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (filé, žirafa, Fanouš, Filip) - vyvození hlásky a písmene **G, g** - čtení jednoslabičných slov (gól), dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (guma, guláš, gumáky) - vyvození hlásky a písmene **Ř, ř** - čtení jednoslabičných slov (keř, vař), dvojslabičných a tříslabičných slov s otevřenými i zavřenými slabikami (řada, řidič, v komoře) - vyvození hlásky a písmene **Ch, ch** - čtení jednoslabičných slov (mech) a dvojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami (chyba, Michal) - čtení slov se souhláskovými skupinami (obchod, golf, třída) - čtení slov se skupinami **di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě** - čtení nových psacích písmen, slabik, slov i jednoduchých vět **<u>Poslech a reprodukce</u>** - poslech příběhů, pohádek, básní - reprodukce přečteného textu - recitace a dramatizace - využití PC **<u>Literární druhy</u>** - čtení leporel a dětských knížek s optimální velikostí písma **<u>Základní literární pojmy</u>** - rozpočitadlo, říkanka, báseň, pohádka	<u>Mediální výchova</u> → vnímání mediálních sdělení	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Řv – poslech ukázek z literatury pro děti a mládež** **Inf – výukové programy, využití čtenářských dovedností** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ

8. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte všechna tiskací písmena abecedy, jednoslabičná, dvojslabičná a tříslabičná slova s otevřenými i zavřenými slabikami - čte slova se souhláskovými skupinami s různým stupněm obtížnosti - využívá ke čtení i obrázkové knihy a dětské časopisy - čte krátký psaný text - koncentruje se na poslech krátkých básní, písní a úryvků z tvorby známých autorů pro děti a mládež - zapamatuje si obsah přečteného textu a zvládá jeho reprodukci pomocí návodných otázek, recituje krátké básně - aktivně se účastní dramatizací pohádek, pověstí - zvládá sociální čtení základních druhů potravin, nápisů na obchodech a důležitých objektech	**<u>Práce s textem</u>** - opakování a procvičování všech hlásek a písmen abecedy ve slovech, větách a textech - čtení snadných krátkých textů z děl autorů literatury pro děti a mládež (příběhy, povídky, básně, pověsti, pohádky) - čtení hádanek, vtipů, rýmů, pranostik, pořekadel, textů písní - obrázkové knihy a časopisy (výběr vhodných snadných textů) - přikládání slov a vět k obrázkům podle obsahu, doplňování vět podle významu, přirovnání - řazení vět podle časové posloupnosti - čtení v kalendáři (názvy ročních období, měsíců – přikládání názvů měsíců k jejich symbolům, názvy dnů v týdnu) - čtení psaných slov, vět a krátkého textu **<u>Poslech a reprodukce</u>** - poslech krátkých básniček známých autorů po děti a mládež (J. Žáček, J. V. Sládek, F. Hrubín, J. Seifert, J. Kainar…) - poslech textů písní, jejich učení zpaměti (Kolik je na světě věcí, Valčíček, Pramínek vlasů…) - poslech pověstí – Staré pověsti české, pověsti z regionu (čtení, vyprávění, CD, kazety, …) - dramatizace pohádek a pověstí **<u>Literární druhy</u>** - literatura pro děti a mládež (K. Čapek, F. Nepil, B. Říha, B. Němcová, A. Jirásek…) **<u>Základní literární pojmy</u>** - hádanka, pověst, spisovatel, básník, rým **<u>Sociální čtení</u>** - čtení obalů potravin, nápisů na obchodech a na různých institucích		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – texty písní** **Inf – výukové programy, využití čtenářských dovedností** **Pv – čtení obalů od potravin (příprava pokrmů)** **Čsp – roční období, kalendář, pověsti z regionu** **Tabulky pro čtení pro ZŠ praktickou** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ			
9. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte jednoduchý krátký text - projevuje zájem o čtení obrázkových knih a časopisů - chápe princip práce s doplňovačkou, tajenkou a s rébusem - čte různé krátké texty (písně, přísloví, oznámení, blahopřání, vtipy, hádanky) - čte nápisy v mapě České republiky - zná adresu svého bydliště - částečně se orientuje ve čteném textu, rozumí jeho obsahu - čte jednoduchý krátký psaný text - naslouchá vybraným ukázkám různých textů - recituje báseň - rozumí symbolům a piktogramům z praxe a určí význam vybraných dopravních značek	**<u>Práce s textem</u>** - čtení úryvků z knih pro děti a mládež - čtení dětských časopisů - čtení obrázkových knih encyklopedické povahy (květiny, ptáci, psi, auta…), zejména nápisů a textů k obrázkům - tajenky, doplňovačky, hádanky, vtipy, přísloví, texty písní - svatební oznámení, blahopřání k sňatku - čtení v mapě České republiky – významná města, řeky, kraje, adresa bydliště - orientace v textu tichým čtením, důraz na čtení s porozuměním - opakování a upevňování čtenářských dovedností - čtení psaného jednoduchého textu **<u>Poslech a reprodukce</u>** - poslech literárních ukázek (básně, povídky, pohádky, pověsti), textů písní (česká hymna, svatební píseň, města a stará řemesla v písních) - zapamatování a reprodukce textu, básně **<u>Literární druhy</u>** - literatura pro děti a mládež (básničky, krátké povídky a pohádky, pověsti) – M. Poledňáková, E. Petiška, K.V. Rais, B. Němcová, J. Alda **<u>Základní literární pojmy</u>** - kniha, čtenář, divadlo, divadelní herec **<u>Sociální čtení</u>** - čtení symbolů a piktogramů z běžného života, důležité dopravní značky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – hymna ČR, lidové písně** **Inf – výukové programy, využití čtenářských dovedností** **Řv – básně, dramatizace** **Čjs – dopravní značky** **Návštěva divadelních a filmových představení**

ČTENÍ			
10. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte krátké jednoduché texty literární povahy (pohádky, básně, povídky, příběhy, přísloví, pranostiky, hádanky…) - čte ostatní texty z praktického života (recepty z kuchařské knihy, krátké články z časopisů a z vybraného denního tisku, názvy ulic, texty v kalendářích, v plánu města, v encyklopediích, texty písní) - zvládá čtení psaného textu - soustředí se na poslech delších úryvků textů z literatury, básní a písní - recituje básně - reprodukuje svými slovy obsah krátkého a snadného textu pomocí návodných otázek, obrázků - čte návody k použití na obalech výrobků a k různým činnostem	**<u>Práce s textem</u>** - čtení ukázek z knih pro děti a mládež - čtení časopisů pro děti a mládež a denního tisku - čtení kuchařské knihy - čtení názvů ulic ve městě - čtení plánu města, kalendáře, časové osy - čtení pranostik a přísloví ze starých kalendářů - doplňovačky, rébusy, tajenky, hádanky - čtení textů písní - odpovědi na otázky z textu, vyhledávání informací - orientace v textu tichým čtením - práce s textem v počítači (využití čtenářských dovedností v praxi) - opakování a upevňování čtenářských dovedností - čtení psaného textu **<u>Poslech a reprodukce</u>** - poslech ukázek čteného či reprodukovaného textu z literatury pro děti a mládež - reprodukce textu s důrazem na čtení s porozuměním **<u>Literární druhy</u>** - literatura pro děti a mládež (básničky, krátké povídky a pohádky) – A. Lindgrenová, J. Lada, H. Doskočilová, J. Žáček **<u>Základní literární pojmy</u>** - film, filmový herec **<u>Sociální čtení</u>** - čtení reklamních textů - čtení obrázkových návodů k použití na obalech výrobků - čtení návodů k činnostem	<u>Mediální výchova</u> → interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Pv – příprava pokrmů (kuchařská kniha)** **Čsp – plán města, kalendář** **Inf – výukové programy, využití čtenářských dovedností** **Hv – texty písní** **Pv – čtení návodů na obalech a návody k činnostem** **Návštěva divadelních a filmových představení** **Návštěva žákovské knihovny a městské knihovny**

PSANÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Psaní umožňuje žákům osvojit si a používat písemnou podobu jazyka. Výuka psaní poskytuje žákům důležitou dovednost, kterou mnozí z nich v budoucnosti dokáží prakticky využít. Dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace paralelně s jejich rozumovým a emocionálním zráním. Umožňuje žákům nesrovnatelně lepší orientaci v okolním prostředí.
Rozvojem grafických dovedností, jemné motoriky a grafomotoriky se tak výuka psaní významně podílí na rozvoji myšlení jednotlivých žáků.

Vyučovací předmět Psaní se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 1 hodinu týdně v 1. a 2. ročníku a 2 hodiny týdně ve 3. až 10. ročníku. V 10. ročníku je 1 hodina vyučována v rámci disponibilní časové dotace.

Při výuce psaní převládá výuka v kmenové učebně. Vyučovací hodiny psaní dělíme na menší časové jednotky, aby bylo procvičováno několikrát týdně. Na správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní dbáme soustavně i v ostatních vyučovacích předmětech. Do samotné výuky psaní často zařazujeme různé formy didaktických her, rytmická říkadla, písničky - hlavně v počátečních etapách nácviku (uvolňovací a průpravné cviky).

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - opíše a přepíše přiměřený text - udrží určitou míru pozornosti při učení - vyjadřuje se přiměřenou písemnou formou - prakticky využívá získané grafické dovednosti - ovládá elementární způsoby práce s počítačem - vyjadřuje pozitivní vztah k prováděným činnostem	- souběžně se čtením upevňujeme u žáků grafické zvládání písma - provádíme současný nácvik čtení a psaní osvojovaných číslic - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - postupně vedeme žáky k využívání vlastních vědomostí - na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení - nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu
k řešení problémů - rozpozná problémovou situaci - nápodobou řeší známé a opakující se situace - požádá o pomoc při řešení problému	- formou modelových situací, průběžným monitorováním a rozborem problémových situací vedeme žáky k rozpoznávání a pojmenování konkrétních problémů a jejich závažnosti - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů
komunikativní - rozumí jednoduchým textům (nápisům, upozorněním apod.) - písemně komunikuje přiměřeně svým schopnostem - prakticky užívá dovednosti psát	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) - provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa
sociální a personální - podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách - uplatňuje základní návyky společenského chování - navazuje a udržuje vztahy se spolužáky	- vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě - podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku
občanské - využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti - dodržuje základní společenské normy - dokáže se chovat v krizových situacích podle	- ve spolupráci s rodinou se snažíme o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - netolerujeme agresivní a vulgární projevy

pokynů kompetentních osob	chování - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě
pracovní - osvojí si základní hygienické návyky při psaní - pracuje podle naučeného pracovního postupu - soustředí se na pracovní výkon a vytrvá v jeho plnění - přijímá posouzení výsledků své práce	- vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

PSANÍ			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - správně drží psací náčiní - dodržuje základní hygienické návyky - vyvozuje písmena podle obrázků - rozlišuje délku samohlásek - orientuje se na řádku a na stránce - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - píše číslice 1, 2	- nácvik správného držení psacího náčiní - základní hygienické návyky spojené se psaním **<u>Uvolňovací a přípravné grafomotorické cviky</u>** - cviky na rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace - čmárání, tečky, kroužení - obtahování čar, spojování bodů - horní a dolní oblouk (i opakovaně), vlnovka - čáry psané různými směry - horní zátrh, dolní zátrh - horní smyčka, dolní smyčka - kapky - orientace na řádku a na stránce **<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen A, E, I, O, U, M - psaní psacích písmen *i, í, e, é, m, u* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - psaní číslic 1, 2		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Čt – nácvik čtení jednotlivých písmen** **Řv – správná výslovnost jednotlivých hlásek** **M – nácvik psaní číslic** **Hv – rytmický doprovod grafomotor. cvičení** **Vv – obrázky k písmenům** **Pv – modelování písmen**

PSANÍ			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - píše číslice 1, 2, 3, 4	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen L, V, T - psaní psacích písmen *a, A, o, O, M, l, v, V, t* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis dvouslabičných slov - psaní písmen podle diktátu - psaní číslic 3, 4		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz 1. ročník**

PSANÍ			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - píše číslice 1, 2, 3, 4, 5, 0	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen Y, S, J - psaní psacích písmen *y, s, j* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis dvouslabičných slov - psaní písmen a slabik podle diktátu - psaní číslic 5, 0 - psaní vlastního jména hůlkovým písmem		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz 1. ročník**

PSANÍ			
4. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - opíše jednoduchá slova - píše číslice 1, 2, 3, 4, 5, 0, 6, 7, 8, 9	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen P, N, Š, D - psaní psacích písmen *p, n, N, š, d* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis a přepis jednoduchých slov - diktát písmen a slabik - psaní číslic 6, 7, 8, 9 - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz 1. ročník** **Inf – psaní na PC**

PSANÍ			
5. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C* - opíše a přepíše slabiky s těmito písmeny - opíše a přepíše slova - opíše jednoduché věty	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen Z, K, B, C - psaní psacích písmen *z, k, b, c, C* - opis a přepis slabik s těmito písmeny - opis a přepis slov a slovních spojení - opis jednoduchých vět - diktát písmen a slabik - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

PSANÍ			
6. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C, r, č, Č, h, U, ž, Ž* - opíše a přepíše slabiky, slova a slovní spojení se známými písmeny - opisuje jednoduché věty - píše písmena a slabiky podle diktátu	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen R, Č, H, Ž - psaní psacích písmen *r, č, Č, h, U, ž, Ž, Z* - opis a přepis slabik, slov a slovních spojení s těmito písmeny - opis a přepis jednoduchých vět - diktát písmen a slabik - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

PSANÍ			
7. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C, r, č, Č, h, U, ž, Ž, f, g, ř, ch, Ch* - opíše a přepíše slabiky, slova a slovní spojení se známými písmeny - opisuje a přepisuje jednoduché věty - píše slabiky a jednoduchá slova podle diktátu - píše čitelně	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní hůlkových písmen F, G, Ř, CH - psaní psacích písmen *f, g, ř, ch, Ch* - opis a přepis slabik, slov a slovních spojení s těmito písmeny - opis a přepis jednoduchých vět - diktát slabik a jednoduchých slov - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

PSANÍ			
8. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C, r, č, Č, h, U, ž, Ž, f, g, ř, ch, Ch, E, I, J, H, K, P, B, R, Ř* - opisuje a přepisuje jednoduché věty - píše slabiky a jednoduchá slova podle diktátu	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní psacích písmen *E, I, J, H, K, P, B, R, Ř* - opis a přepis vlastních jmen - opis a přepis jednoduchých vět - psaní jednoduchého textu - diktát slabik a jednoduchých slov - psaní na PC		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky** **Čs, Čp – psaní jednoduch. textu**

PSANÍ			
9. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše psací písmena *i, í, e, é, m, u, a, A, o, O, M, l, v, V, t, y, s, j, p, n, N, š, d, z, k, b, c, C, r, č, Č, h, U, ž, Ž, f, g, ř, ch, Ch, E, I, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G* - opíše a přepíše jednoduchý text - píše jednoduchá slova podle diktátu - píše adresu podle vzoru - podepíše se psacím písmem	**<u>Nácvik psaní jednotlivých písmen</u>** - psaní psacích písmen *T, F, S, Š, L, D, G* - opis a přepis jednoduchého textu - diktát jednoduchých slov - psaní na PC - psaní adresy podle vzoru - vlastní podpis psacím písmem		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

PSANÍ			
10. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - píše čitelně - opíše a přepíše jednoduchý text - píše jednoduchá slova podle diktátu - píše adresu, přání podle vzoru	- procvičování a zdokonalování psaní hůlkových písmen - procvičování a zdokonalovaní psaní psacích písmen podle jednotlivých tvarových skupin - opis a přepis jednoduchého textu - diktát jednoduchých slov a krátkých vět - psaní na PC - psaní adresy, přání, dopisu podle vzoru		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Viz předchozí ročníky**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika

- *Obsahové, časové a organizační vymezení*

Řečová výchova má svou nezastupitelnou roli v rozvoji komunikačních schopností žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Obsahem řečové výchovy je rozvíjení řečových schopností v oblasti receptivní, centrální a expresivní. Vzhledem k individuálně variabilním řečovým schopnostem je nezbytný individuální přístup, tj. rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem dítěte.

Řečová výchova zahrnuje:

- Individuální logopedickou péči (diagnostika, edukace-reedukace řeči, rozvoj fonematického sluchu, motorických dovedností…)
- Nácvik komunikativních dovedností (mluvní pohotovost, rozvoj slovní zásoby, výstavba gramaticky správné řeči…)
- Neverbální komunikaci (práce s piktogramy, znak do řeči, práce s počítačem).

Řečová výchova je součástí vzdělávacího předmětu Čtení, vyučuje se v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku a 1 hodinu týdně v 7. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky. Jsou využívány různé metody (dechová, fonační a artikulační cvičení, slovní hry, zpěv, rozhovor, dramatizace) a logopedické pomůcky (soubory obrázků, logopedické říkanky, omalovánky, stolní hry, tematické obrázkové slovníky…). Při nápravě závažnějších vad výslovnosti je nezbytná odborná logopedická péče – spolupráce se SPC, popř. s klinickým logopedem, podle možností s rodinou. Logopedická péče probíhá dle potřeby dětí ve všech vyučovacích jednotkách.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky - dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků	- používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - vzbuzujeme u žáků zájem o knihy - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem - řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností - nenechá se při řešení problému odradit nezdarem	- při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů - řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce atd.)
komunikativní - komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem - rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností - vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem - chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály - využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky - využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci	- pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky - rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázku - směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat své názory - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých

sociální a personální - má základní představu o vztazích mezi lidmi - podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách - uplatňuje základní návyky společenského chování - navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - vysvětlujeme na modelových situacích vztahy mezi lidmi - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - na veřejných místech podněcujeme žáky k dotazům, rozhovorům atd. - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám
občanské - využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti - dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití	- spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti - kontrolujeme dodržování pravidel i v terénu – nákup, pošta, kino, divadlo, doprava atd.
pracovní - pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly - respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce - přijímá posouzení výsledků své práce	- postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - sled pracovních úkonů se snažíme rozfázovat (popis, obrázky) - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti

- *Vzdělávací obsah:*

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - odpovídá na otázky slovem, větou	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → sociální rozvoj (komunikace) řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz...) specifické komunikační dovednosti (pozdrav, prosba ...)	**Soubory obrázků** **Omalovánky** **Leporela** **Zvukové hračky** **nástroje** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - odpovídá na otázky slovem, větou - popíše jednoduché obrázky	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> psychohygiena	**Soubory obrázků** **Omalovánky** **Leporela** **Zvukové hračky** **nástroje** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - reprodukuje jednoduché říkanky a básničky - odpovídá na otázky slovem, větou - koncentruje se na poslech pohádek a krátkých příběhů - popíše jednoduché obrázky - reprodukuje krátký text podle otázek	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy		**Soubory obrázků** **Omalovánky** **Leporela** **Zvukové hračky** **nástroje** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	**Základy techniky mluveného projevu** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **Rozšiřování slovní zásoby** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy	Osobnostní a sociální výchova → sociální rozvoj (komunikace) řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz...) specifické komunikační dovednosti (pozdrav, prosba ...)	**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **MPV:** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - domluví se v běžných situacích - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy - vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek - vypráví jednoduchý příběh podle obrázku - popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - domluví se v běžných situacích - zvládá slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizuje jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - dechová, hlasová a artikulační cvičení - výslovnost, intonace, rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace - přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků - poslech předčítaného textu - reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
7. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - komunikuje vhodně v běžných situacích a zvládá základní pravidla komunikace - popíše děje, jevy a osoby na obrázcích - dramatizuje jednoduchý příběh nebo pohádku	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - alternativní způsoby komunikace - základní komunikační pravidla; konverzační cvičení; tvorba otázek a odpovědí - mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
8. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - mluví srozumitelně přiměřeně svým řečovým schopnostem - dbá na kulturu mluveného projevu - komunikuje vhodně v běžných situacích a zvládá základní pravidla komunikace - popíše děje, jevy a osoby na obrázcích - dramatizuje jednoduchý příběh nebo pohádku	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - alternativní způsoby komunikace - základní komunikační pravidla; konverzační cvičení; tvorba otázek a odpovědí - mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → sociální rozvoj (komunikace) řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální (technika řeči, výraz…) specifické komunikační dovednosti (pozdrav, prosba …)	**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

9. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - mluví srozumitelně přiměřeně svým řečovým schopnostem - dbá na kulturu mluveného projevu - komunikuje vhodně v běžných situacích a zvládá základní pravidla komunikace - popíše děje, jevy a osoby na obrázcích - vypráví vlastní zážitky a popíše své pocity - dramatizuje jednoduchý příběh nebo pohádku	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - alternativní způsoby komunikace - základní komunikační pravidla; konverzační cvičení; tvorba otázek a odpovědí - mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů** **hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
10. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - mluví srozumitelně přiměřeně svým řečovým schopnostem - dbá na kulturu mluveného projevu - komunikuje vhodně v běžných situacích a zvládá základní pravidla komunikace - popíše děje, jevy a osoby na obrázcích - vypráví vlastní zážitky a popíše své pocity - převypráví vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení pomocí doprovodných otázek - dramatizuje jednoduchý příběh nebo pohádku	**<u>Základy techniky mluveného projevu</u>** - správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace - edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonematického sluchu **<u>Rozšiřování slovní zásoby</u>** - alternativní způsoby komunikace - základní komunikační pravidla; konverzační cvičení; tvorba otázek a odpovědí - mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta		**Soubory obrázků** **Pracovní listy pro ŘV** **Audiokazety** **Zpěv, rytmizace** Navrhované celoroční projekty, náměty: **Logopedické hry** **Využití počítače (logopedická cvičení)** **Námětové hry** **Modelové situační scénky** **Divadelní a filmová představení** **<u>MPV:</u>** **Hv – rozvoj sluchového vnímání, rozlišování zvuků, lidských hlasů, zvuků hudebních nástrojů hra na tělo, melodizace říkadel, zpěv jednoduchých písní** **Vv – rozvoj zrak. vnímání, rozvoj jemné motoriky** **Tv – rozvoj pohybových schopností** **Inf – práce na počítači**

MATEMATIKA
A JEJÍ APLIKACE

→ Matematika (1. až 10. ročník)

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Matematika je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulátoru a využívat vhodné matematické výukové programy. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí žáky dovednostem a praktickým činnostem využitelným v reálném životě.
Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření a rýsování.

Vyučovací předmět Matematika je rozdělen na tematické okruhy:

- Řazení a třídění předmětů – Žáci se učí třídit předměty a tvořit skupiny předmětů podle velikosti, barvy, tvaru, atd. Řadit předměty a obrázky podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy. Tento tematický okruh se zařazuje na prvním stupni základního vzdělávání.
- Čísla a početní operace – Žáci se postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu o číslech, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami. Tento tematický okruh je zařazen na 1. i na 2. stupni.
- Závislosti, vztahy a práce s daty – Žáci se učí třídit a seskupovat data podle určitých kritérií, jejich vzájemných spojitostí a závislostí. Osvojují si základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.
- Základy geometrie – Žáci rozeznávají a pojmenovávají geometrické útvary, poznávají geometrická tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se zacházet s geometrickými pomůckami.

V hodinách matematiky převažuje individuální způsob práce, při plnění některých úkolů spolupracují žáci ve skupině.

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku, 3 hodiny týdně v 7. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně a podle možností také v počítačové učebně. Při výuce matematiky žáci používají názorné pomůcky (počítadla, kostky, kartičky s čísly a matematickými znaménky, číselné řady, cvičné peníze a hodiny, modely geometrických těles atd.). Je využíváno vhodných počítačových výukových programů.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s obrazovým materiálem i jednoduchým textem – chápe obecně používané znaky, symboly a pojmy - vybere z výukových materiálů potřebnou informaci podle pokynů - ovládá psaní naučených číslic a matematických znamének - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - používá vhodné učební pomůcky - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu - při výuce používáme jednotné terminologie a společně dohodnuté zkratky - provádíme současný nácvik čtení a psaní osvojovaných číslic - numerické operace provádíme prakticky – pomocí manipulační hry a činnostního učení, nakupování, využíváme názoru i kalkulátoru - zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň jejich schopností a možností - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - řeší známé a opakující se matematické situace na základě naučených matematických postupů - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných matematických zkušeností - řeší jednoduché problémové situace, v případě nezdaru ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení daného problému	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce) - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
komunikativní - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace - užívá matematického jazyka včetně základní matematické symboliky - chápe (dle svých schopností) sdělovanou informaci a poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - vyžadujeme srozumitelnou odpověď na otázku
sociální a personální - spolupracuje s ostatními při jednoduchých činnostech - je vnímavý k potřebám druhých - podílí se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu třídy	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost svého chování, uplatňuje získané vzorce chování ve	- spolupracujeme úzce s rodinou ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do

správných situacích - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - chová se žádoucím způsobem při návštěvě různých institucí - dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití	společnosti - seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování
pracovní - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - používá při práci adekvátní matematické pomůcky - složitější pracovní činnost vykonává po částech - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, obrázek) - soustředí se na přiměřený pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění - dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - žáky vedeme k práci v kolektivu, a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

MATEMATIKA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**

Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:
- orientuje se v některých pojmech (všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně)
- tvoří skupiny prvků o stejné vlastnosti
- čte, píše a používá číslice 1 a 2
- používá matematické symboly +, -, = a zapisuje je
- sčítá a odčítá s názorem v oboru do 2
- doplní jednoduchou tabulku
- třídí, řadí a počítá základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
	ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ
	<u>Třídění</u>
	- orientace v pojmech
	  o všechno – nic
	  o hodně – málo
	  o malý – velký
	  o dlouhý – krátký
	  o stejně – více – méně
	<u>Číslo a početní operace</u>
	- čtení a zápis čísel 1 a 2
	- symboly + (čteno plus nebo a), - (čteno bez nebo mínus), = (čteno rovná se)
	- sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 2
	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>
	- doplňování jednoduché tabulky
	<u>Základy geometrie</u>
	- seznámení a práce (třídění, řazení, počítání) se základními geometrickými tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
			Navrhované celoroční projekty, náměty:
			
			<u>MPV:</u>
			Čj – diferenciační cvičení
			Vv – vybarvování geometrických tvarů

MATEMATIKA			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**

Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:
- orientuje se v pojmech a v prostoru (široký - úzký, na začátku, na konci, nahoře, dole)
- čte, píše a používá číslici 1 až 4
- orientuje se v číselné řadě 1 až 4
- sčítá a odčítá s názorem v oboru do 4
- s názorem rozkládá čísla v oboru do 4
- s názorem porovnává množství v oboru do 4
- pracuje s výrazy - nahoře, dole, vpředu, vzadu
- řeší jednoduché úlohy na orientaci v prostoru
- doplní jednoduchou tabulku
- pozná základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- porovná délky různých předmětů
	ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ
	<u>Třídění</u>
	- orientace v pojmech
	  o široký - úzký
	- orientace v prostoru
	  o na začátku, na konci
	  o nahoře - dole
	<u>Číslo a početní operace</u>
	- čtení a zápis čísel 1 až 4
	- číselná řada 1 - 4
	- sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 4
	- rozklad čísel v oboru do 4
	- porovnávání množství v oboru do 4
	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>
	- používání výrazů - nahoře, dole, vpředu, vzadu
	- modelování jednoduchých situací podle pokynů učitele a s využitím pomůcek
	- doplňování jednoduché tabulky
	<u>Základy geometrie</u>
	- poznávání základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
	- porovnávání délky různých předmětů, rozlišování pojmů kratší - delší
			Navrhované celoroční projekty, náměty:
			
			<u>MPV</u>:
			Čj – diferenciační cvičení
			Vv,Pv – práce s geometrickými tvary

MATEMATIKA			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v prostoru, používá některé pojmy (nad, pod, před, za, vedle) - třídí předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu - dle názoru řadí předměty zleva doprava - čte a zapisuje čísla 0 -5 i podle diktátu - orientuje se v číselné řadě 0 až 5 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 5 - s názorem rozkládá čísla v oboru do 5 - s názorem porovnává množství v oboru do 5 - rozliší mince 1Kč, 2Kč, 5Kč - používá výrazy - nad, pod, před, za - řeší jednoduché úlohy na orientaci v prostoru - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 5 - pozná a pojmenuje základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišuje základní geometrické tvary na různých předmětech	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v prostoru ○ nad, pod, před, za, vedle - třídění předmětů podle velikosti, barev, tvaru, obsahu **<u>Řazení</u>** - řazení předmětů zleva doprava **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 0 až 5 i podle diktátu - číselná řada 0 - 5 - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 5 - rozklad čísel v oboru do 5 - porovnávání množství v oboru do 5 **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - používání výrazů - nad, pod, před, za - modelování jednoduchých situací podle pokynů a s využitím pomůcek - doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 5 - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi **<u>Základy geometrie</u>** - poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → sociální rozvoj: poznávací schopnosti	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – třídění** **Vv,Pv – práce s geometrickými tvary, rovinné útvary, nakupování**

MATEMATIKA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:

Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti:
- orientuje se v pojmech větší, menší, kratší, delší, širší, užší
- orientuje se v prostoru
- s názorem porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků
- přiřazuje předměty podle číselné řady
- dle názoru řadí předměty zleva doprava
- orientuje se na ploše
- čte a zapisuje čísla 0 -10 i podle diktátu
- orientuje se v číselné řadě 0 až 10
- sčítá a odčítá s názorem v oboru do 10
- s názorem rozkládá čísla v oboru do 10
- s názorem porovnává čísla v oboru do 10
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- s pomocí uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s mincemi
- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- rozlišuje základní geometrické tvary na různých předmětech
- kreslí křivé a přímé čáry
	ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ
	<u>Třídění</u>
	- orientace v pojmech
	  ○ větší – menší
	  ○ kratší – delší
	  ○ širší – užší
	- orientace v prostoru
	  ○ vlevo – vpravo, uprostřed
	- porovnávání množství a tvoření skupin o daném počtu prvků
	- přiřazování předmětů podle číselné řady
	<u>Řazení</u>
	- řazení předmětů zleva doprava
	- orientace na ploše
	<u>Číslo a početní operace</u>
	- čtení a zápis čísel 6 až 10 i podle diktátu
	- číselná řada 0 - 10
	- sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 10
	- rozklad čísel v oboru do 10
	- porovnávání čísel v oboru do 10
	<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>
	- používání výrazů – vlevo – vpravo
	- doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 10
	- uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi
	<u>Základy geometrie</u>
	- poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
	- rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech
	- kreslení křivé a přímé čáry
			Navrhované celoroční projekty, náměty:
			
			<u>MPV</u>:
			Pv – třídění, rovinné útvary, nakupování
			Vv – kreslení rovných a křivých čar
			Tv – pokyny: vlevo, vpravo
			Inf – počítačové programy

MATEMATIKA			
5. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - používá pojmy všichni, nikdo - porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků - přiřazuje předměty podle číselné řady - čte a zapisuje čísla 0 -20 i podle diktátu - orientuje se v číselné řadě 0 až 20 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 20 s přechodem přes desítku - s názorem rozkládá čísla v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - s názorem porovnává množství v oboru do 20 - rozliší pojmy rok, měsíc, den - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - s pomocí uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s mincemi - určuje čas s přesností na celé hodiny - pozná a pojmenuje základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišuje základní geometrické tvary na různých předmětech - kreslí křivé a přímé čáry - rozlišuje čáry a přímky	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v pojmech: všichni – nikdo - porovnávání množství a tvoření skupin o daném počtu prvků - přiřazování předmětů podle číselné řady - třídění předmětů podle pořadí ve skupinách **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 11 až 20 i podle diktátu - číselná řada 0 - 20 - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 20 s přechodem přes desítku - rozklad čísel v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - porovnávání čísel v oboru do 20 **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - rozlišování pojmů rok, měsíc, den - doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 20 - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s drobnými mincemi - určování času s přesností na celé hodiny **<u>Základy geometrie</u>** - poznávání a pojmenování základních geometrických tvarů (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišování základních geometrických tvarů na různých předmětech - kreslení křivé a přímé čáry - rozlišování čáry a přímky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čjs – rok, měsíc, den, hodina** **Pv – třídění, rovinné útvary, nakupování** **Vv – kreslení rovných a křivých čar** **Inf – počítačové programy**

MATEMATIKA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v pojmech drahý, levný - porovnává množství a tvoří skupiny o daném počtu prvků - přiřazuje předměty podle číselné řady - třídí předměty podle pořadí ve skupinách - čte a zapisuje čísla 0 -100 i podle diktátu - zapisuje jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu - orientuje se v číselné řadě 0 až 100 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 20 s přechodem přes desítku - sčítá a odčítá desítky v oboru do 100 - rozkládá čísla v oboru do 100 na desítky a jednotky - porovnává čísla v oboru do 20 i na číselné ose - s názorem porovnává čísla v oboru do 100 - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 - používá kalkulátor - doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 100 - určuje čas s přesností na celé hodiny - zná základní jednotky délky a hmotnosti - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - používá pravítko při rýsování přímek - měří a porovnává délky předmětu	**ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ** **<u>Třídění</u>** - orientace v pojmech ○ drahý – levný - porovnávání množství a tvoření skupin o daném počtu prvků - přiřazování předmětů podle číselné řady - třídění předmětů podle pořadí ve skupinách **<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel 0 až 100 i podle diktátu - zápis jednoduchých příkladů v oboru do 20 podle diktátu - číselná řada 0 - 100 - sčítání a odčítání s užitím názoru v oboru do 20 s přechodem přes desítku - sčítání a odčítání desítek v oboru do 100 - rozklad čísel v oboru do 100 na desítky a jednotky - porovnávání čísel v oboru do 20 i na číselné ose - porovnávání čísel v oboru do 100 - řešení jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru do 20 - používání kalkulátoru **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - doplňování jednoduché tabulky, schématu a posloupnosti čísel v oboru do 100 - určování času s přesností na celé hodiny - seznámení se základními jednotkami délky a hmotnosti – metr, kilogram - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi **<u>Základy geometrie</u>** - používání pravítka při rýsování přímek - měření a porovnávání délky předmětu		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu** **Čjs – určování času** **Pv – třídění, nakupování, vážení, měření** **Inf – počítačové programy**

MATEMATIKA			
7. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte a zapisuje čísla 0 -100 i podle diktátu - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - s názorem porovnává čísla v oboru do 100 - rozkládá čísla v oboru do 100 na desítky a jednotky - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 - s názorem násobí číslo 10, 2 - používá kalkulátor - určuje čas s přesností na půlhodiny - používá základní jednotky délky, hmotnosti a času - měří s přesností na centimetry - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - používá pravítko při měření úseček a předmětů - měří a porovnává délky předmětů	**<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení, zápis a používání čísel v oboru do 100 - sčítání typu 54 + 5 - odčítání typu 66 – 3 - porovnávání čísel v oboru do 100 - rozklad čísel v oboru do 100 na desítky a jednotky - řešení jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru do 100 (42 + 3) - násobení čísel 10, 2 - používání kalkulátoru **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - určování času s přesností na půlhodiny - používání základních jednotek délky, hmotnosti a času - měření na centimetry - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi **<u>Základy geometrie</u>** - používání pravítka při měření úseček a předmětů - měření a porovnávání délky předmětů	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → sociální rozvoj: poznávací schopnosti	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu** **Čjs – určování času** **Pv – nakupování, vážení, měření** **Inf – počítačové programy**

MATEMATIKA			
8. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte, zapisuje a používá čísla 0 -100 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - písemně sčítá a odčítá dvojciferná čísla v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - s názorem porovnává čísla v oboru do 100 - rozkládá čísla v oboru do 100 na desítky a jednotky - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 - s názorem násobí číslo 10, 2, 5 - používá kalkulátor - doplňuje jednoduché tabulky - používá základní jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - měří na centimetry - odměřuje na litry - váží na gramy - určuje čas - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - používá pravítko při měření úseček	**<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení, zápis a používání čísel v oboru do 100 - sčítání typu 54 + 20 - odčítání typu 66 – 30 - písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru - porovnávání čísel v oboru do 100 - rozklad čísel v oboru do 100 na desítky a jednotky - řešení jednoduchých slovních úloh a praktických početních příkladů na sčítání a odčítání v oboru do 100 (42 - 30) - násobení čísel 10, 2, 5 - používání kalkulátoru **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - doplňování jednoduché tabulky - používání základních jednotek délky, hmotnosti, objemu a času - měření na centimetry - odměřování na litry - vážení na gramy - určování času - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi **<u>Základy geometrie</u>** - používání pravítka při měření úseček		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu** **Čjs – určování času** **Pv – nakupování, vážení, měření, odměřování** **Tv – měření sportovních výkonů** **Inf – počítačové programy**

MATEMATIKA			
9. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte, zapisuje a používá čísla 0 -100 - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - písemně sčítá a odčítá dvojciferná čísla v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - s názorem porovnává čísla v oboru do 100 - rozkládá čísla v oboru do 100 na desítky a jednotky - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 - násobí číslo 10, 2, 5 - používá kalkulátor - doplňuje jednoduché tabulky - používá základní jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - měří na milimetry - odměřuje na litry - váží na gramy - určuje čas na minuty - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - rozlišuje přímku a úsečku - používá pravítko při rýsování přímých čar a úseček - měří a porovnává úsečky - pojmenuje základní geometrická tělesa (čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh) - pozná válec, krychli, kouli - používá základní geometrické pojmy	**<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení, zápis a používání čísel v oboru do 100 - sčítání typu 54 + 21 - odčítání typu 66 – 32 - písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru - porovnávání čísel v oboru do 100 - rozklad čísel v oboru do 100 na desítky a jednotky - řešení jednoduchých slovních úloh a praktických početních příkladů na sčítání a odčítání v oboru do 100 (48 - 33) - násobení čísel 10, 2, 5 - používání kalkulátoru **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - doplňování jednoduché tabulky - používání základních jednotek délky, hmotnosti, objemu a času - měření na milimetry - odměřování na litry - vážení na gramy - určování času na minuty - seznámení s digitálním zápisem času - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi **<u>Základy geometrie</u>** - rozlišení přímky a úsečky - používání pravítka při rýsování přímých čar a úseček - měření a porovnávání úseček - poznávání a pojmenování základních geometrických těles (čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh, válec, krychle, koule) - znázornění základních geometrických těles (čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh) - používání základních geometrických pojmů		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu** **Čjs – určování času** **Pv – nakupování vážení, měření, odměřování** **Tv – měření sportovních výkonů** **Inf – počítačové programy**

MATEMATIKA

10. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čte a zapisuje čísla 0 -1000 po 100 - orientuje se na číselné ose - sčítá a odčítá s názorem v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - písemně sčítá a odčítá dvojciferná čísla v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - s názorem porovnává čísla v oboru do 1000 - s názorem rozkládá čísla v oboru do 1000 na stovky - řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 1000 - násobí číslo 10, 2, 5 - používá kalkulátor - doplňuje jednoduché tabulky - používá základní jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - rozlišuje délkové jednotky (mm, cm, m, km) - rozlišuje objemové jednotky (l, hl) - rozlišuje hmotnostní jednotky (g, kg, t) - určuje čas na minuty - určuje čas podle digitálního zápisu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi - rozlišuje přímku a úsečku - rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry - s názorem porovnává vzdálenosti v kilometrech - pozná a pojmenuje základní geometrická tělesa - používá kružítko - rýsuje kružnice - používá základní geometrické pojmy	**<u>Číslo a početní operace</u>** - čtení a zápis čísel v oboru do 1000 po 100 - orientace na číselné ose - sčítání typu 54 + 21 - odčítání typu 66 – 32 - písemné sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru - porovnávání čísel v oboru do 1000 (např. na bankovkách) - rozklad čísel v oboru do 1000 na stovky - řešení jednoduchých slovních úloh a praktických početních příkladů na sčítání a odčítání v oboru do 1000 - násobení čísel 10, 2, 5 - používání kalkulátoru **<u>Závislosti, vztahy a práce s daty</u>** - doplňování jednoduché tabulky - používání základních jednotek délky, hmotnosti, objemu a času - měření na kilometry - odměřování na hektolitry - vážení na tuny - určování času na minuty - používání digitálního zápisu času - uplatňování matematických znalostí při manipulaci s penězi **<u>Základy geometrie</u>** - rozlišení přímky a úsečky - rýsování a měření úseček s přesností na milimetry - porovnávání vzdáleností v kilometrech - poznávání a pojmenování základních geometrických těles - rýsování základních geometrických těles (čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh) - používání kružítka - rýsování kružnic - používání základních geometrických pojmů		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – čtení s porozuměním, orientace v textu** **Čjs – určování času, vzdálenosti (škola, bydliště,…)** **Pv- nakupování vážení, měření, odměřování** **Tv – měření sportovních výkonů** **Inf – počítačové programy**

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

→ Informatika (4. až 10. ročník)

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Informatika se zaměřuje na rozvoj žáka v oblasti informačních a komunikačních technologií. Jeho cílem je umožnit žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií prostřednictvím základního programového vybavení a speciálních výukových počítačových programů, které jim také mohou usnadnit komunikaci. Součástí výuky je i orientace ve světě informací, práce s informacemi a jejich využívání v praktickém životě.

Vyučovací předmět Informatika má dotaci 1 hodinu týdně ve 4. až 10. ročníku.

Výuka probíhá v počítačové učebně.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá vhodné informační zdroje podle pokynů - používá vhodné učební pomůcky - ovládá elementární způsoby práce s počítačem - udrží pozornost při vykonávání zadaných činností - zajímá se o události ze svého okolí - uplaťnuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů – učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - vysvětlujeme a často opakujeme postup práce s počítačem - snažíme se vytvořit jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - nacvičujeme vyplňování osobních údajů písmem nebo na PC - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - přijímá posouzení svého chování - reaguje adekvátně na kritiku žádoucí změnou v řešení problému - akceptuje radu či pomoc dospělé osoby - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě vlastních problémů, umí je kontaktovat - přivolá pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
komunikativní - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i učitelem - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání, souhlas či nesouhlas - dle svých schopností používá ke způsobu dorozumívání a jako zdroj informací komunikační prostředky – zejména mobil, počítač, televizi, radiomagnetofon atd. - podle pokynů vyplní jednoduchý dotazník	- směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky (telefon, mobil, internet, audio a video

	techniku) - nacvičujeme schopnost sdělit jednoduchou informaci i v písemné podobě (využití písma, piktogramů, obrázků, počítače…) - provádíme praktický nácvik vyplňování dotazníku – jméno, adresa
sociální a personální - zná základní pojmy – rodina, širší rodina, kamarád, cizí osoba - má základní představu o vztazích mezi lidmi v rodině, škole a na veřejnosti - navazuje a udržuje vztahy se spolužáky - uvědomuje si hierarchii osob ve škole (žák, učitel, ředitel…) - orientuje se v prostoru školy a jejím nejbližším okolí - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost svého chování, uplatňuje získané vzorce chování ve správných situacích – poděkuje, pozdraví, osloví dospělého, požádá o něco… - je vnímavý k potřebám druhých	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale i na vztahy přátelské – kroužky, škola - podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku - vysvětlujeme některé životní role – žák, učitel, rodič, sourozenec, kamarád atd. - nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - má povědomí o svých právech a povinnostech - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - pomocí mobilního telefonu přivolá pomoc - řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - opakujeme důležitá telefonní čísla - provádíme nácvik přivolání pomoci - podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS
pracovní - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, obrázek) - při práci využívá vhodné pomůcky - složitější pracovní činnost vykonává po částech - snaží se co nejlépe dokončit zadaný úkol - ohodnotí svůj výkon a výsledek práce - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

INFORMATIKA			
4. ročník			
Výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - ovládá základní manipulaci s myší - napíše známá písmena, jednoduchá slova - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

5. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - ovládá základní manipulaci s myší - napíše známá písmena, jednoduchá slova - vybarví, případně namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

6. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - ovládá základní manipulaci s myší - napíše známá písmena, jednoduchá slova - používá klávesy Enter, mezerník, Delete - vybarví, případně namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

7. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - orientuje se na klávesnici - ovládá základní manipulaci s myší - napíše jednoduchá slova, krátké věty - využívá klávesy Shift a Caps Lock pro psaní velkých písmen - namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici - Použití významných kláves – Delete, Bks, Enter, mezerník, Esc, Shift, Caps Lock **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Přídavná zařízení počítače</u>** - Sluchátka - Reproduktory - Tiskárna **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her **<u>Internet</u>** - Základní orientace v prostředí internetu - Vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextu (Seznam) **<u>Elektronická komunikace</u>** - Komunikace pomocí běžných komunikačních zařízení (telefon, mobilní telefon)		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

8. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - orientuje se na klávesnici - ovládá základní manipulaci s myší - napíše jednoduchá slova, krátké věty - využívá klávesy Shift a Caps Lock pro psaní velkých písmen - upraví velikost písma - namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici - Použití významných kláves – Delete, Bks, Enter, mezerník, Esc, Shift, Caps Lock **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Přídavná zařízení počítače</u>** - Sluchátka - Reproduktory - Tiskárna **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her **<u>Internet</u>** - Základní orientace v prostředí internetu - Vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextu (Seznam) **<u>Elektronická komunikace</u>** - Komunikace pomocí běžných komunikačních zařízení (telefon, mobilní telefon)		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

9. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - orientuje se na klávesnici - ovládá základní manipulaci s myší - napíše jednoduchá slova, krátké věty - využívá klávesy Shift a Caps Lock pro psaní velkých písmen - upraví velikost písma - namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu - najde na internetu jednoduché informace pomocí klíčového slova	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky <u>Počítač</u> - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení <u>Monitor</u> - Zapnutí a vypnutí monitoru <u>Klávesnice</u> - Nácvik základní orientace na klávesnici - Použití významných kláves – Delete, Bks, Enter, mezerník, Esc, Shift, Caps Lock <u>Myš</u> - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah <u>Textový editor</u> - MS Word <u>Grafický editor</u> - Malování <u>Přídavná zařízení počítače</u> - Sluchátka - Reproduktory - Tiskárna <u>Herní a zábavné výukové programy</u> - Využití zábavného výukového softwaru a her <u>Internet</u> - Základní orientace v prostředí internetu - Vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextu (Seznam) <u>Elektronická komunikace</u> - Komunikace pomocí běžných komunikačních zařízení (telefon, mobilní telefon)		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

INFORMATIKA

10. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dodržuje pravidla bezpečnosti a prevence zdravotních rizik spojených s používání výpočetní techniky - správně zapne a vypne počítač a monitor - přihlásí se do školní počítačové sítě - orientuje se na klávesnici - ovládá základní manipulaci s myší - napíše jednoduchá slova, krátké věty - využívá klávesy Shift a Caps Lock pro psaní velkých písmen - upraví velikost písma - namaluje jednoduchý obrázek v programu Malování - pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu - najde na internetu jednoduché informace pomocí klíčového slova - zvládá základní funkce mobilního telefonu	- Seznámení se zdravotními riziky spojenými s využíváním výpočetní techniky **<u>Počítač</u>** - Zapnutí a vypnutí počítače - Přihlášení do školní počítačové sítě, odhlášení **<u>Monitor</u>** - Zapnutí a vypnutí monitoru **<u>Klávesnice</u>** - Nácvik základní orientace na klávesnici - Použití významných kláves – Delete, Bks, Enter, mezerník, Esc, Shift, Caps Lock **<u>Myš</u>** - Ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah **<u>Textový editor</u>** - MS Word **<u>Grafický editor</u>** - Malování **<u>Přídavná zařízení počítače</u>** - Sluchátka - Reproduktory - Tiskárna **<u>Herní a zábavné výukové programy</u>** - Využití zábavného výukového softwaru a her **<u>Internet</u>** - Základní orientace v prostředí internetu - Vyhledávání pomocí klíčového slova ve fulltextu (Seznam) **<u>Elektronická komunikace</u>** - Komunikace pomocí běžných komunikačních zařízení (telefon, mobilní telefon)		Využití školního výukového softwaru a jednoduchých počítačových her – základ výuky práce na počítači

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

→ Člověk a jeho svět (1. až 6. ročník)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět rozvíjí základní poznatky o okolním světě, o společnosti, o přírodě a jejím významu pro člověka. Pomáhá žákům utvářet citový vztah k domovu a k rodné zemi, formovat základy hodnotového systému či zdravého životního stylu, vede žáky ke správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost. Vychází z vnímání žáků a jejich prvotních zkušeností a ze specifik místa, kde žijí. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace především na základě pozorování a cílených praktických činností s cílem uplatnit nově nabyté znalosti a dovednosti v běžném životě.

Předmět Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických oblastí:

- Místo, kde žijeme – žáci získávají znalosti o místě svého bydliště, o škole a jejím okolí, učí se orientovat a bezpečně pohybovat v obci, poznávají významná místa regionu a rodné země
- Lidé kolem nás – učivo se zaměřuje na osvojení vhodných forem chování a jednání mezi lidmi, na výchovu k toleranci rozdílnosti mezi jednotlivci, na důležitost spolupráce a vzájemné pomoci, ale také na rozpoznání nebezpečí a na nácvik žádoucího chování v krizových situacích
- Lidé a čas – žáci se učí orientovat se v čase, určovat ho, rozlišovat minulost, přítomnost a budoucnost
- Rozmanitost přírody – učivo přináší poznatky o přírodě a jejich proměnách v průběhu roku, o jejím významu pro člověka, formuje kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí
- Člověk a jeho zdraví - žáci poznávají svoje tělo, zdokonalují hygienické návyky a sebeobslužné dovednosti, učí se pečovat o své zdraví, seznamují se se zásadami zdravého životního stylu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se vyučuje v 1. až 6. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku, 3 hodiny týdně ve 3. – 6. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Základem osvojování nových poznatků jsou různé formy činnostního učení, podporující u žáků zvídavost vedoucí ke zkoumání, poznávání a pojmenování okolních jevů. Při práci je využíváno demonstračních pomůcek, přírodnin, pracovních listů, obrázkových encyklopedií či počítačových výukových programů. Žáci pracují individuálně i ve skupině – např. při hraní rolí v modelových situacích. Nové poznatky žáci získávají i při vycházkách v obci a do přírody.

Na běžnou výuku navazují další akce – krátkodobé projekty, exkurze, tematické besedy, návštěvy institucí, divadelních a filmových představení atd.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, dětské encyklopedie, PC programy, internet apod.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s obrazovým materiálem i jednoduchým textem – chápe obecně používané znaky, symboly a pojmy - vybere z výukových materiálů potřebnou informaci podle pokynů - používá vhodné učební pomůcky - vyplní pracovní list (sešit) – dokreslí obrázek, doplní tabulku - ovládá elementární způsoby práce s počítačem - udrží určitou míru pozornosti při pozorování vybraných jevů i při vykonávání zadaných činností - zajímá se o události ze svého okolí - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů – učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce) a jejich srovnávání s pracemi ostatních žáků - pracujeme s prvky zážitkové pedagogiky - motivační a výukové hry, soutěže, experimenty a názorné demonstrace, exkurze apod.
k řešení problémů - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - přijímá posouzení svého chování - reaguje adekvátně na kritiku - akceptuje radu či pomoc dospělé osoby - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě vlastních problémů, umí je kontaktovat - přivolá pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
komunikativní - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i s učitelem - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace k sdělení své potřeby a přání, souhlasu či nesouhlasu - chápe (dle svých schopností) sdělovanou informaci a poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu - umí vyjádřit své prožitky pomocí vlastních výtvorů a projevů (nonverbální komunikace) - dle svých schopností používá ke způsobu dorozumívání a jako zdroj informací komunikační prostředky – zejména mobil, počítač, televizi, radiomagnetofon atd. - je připraven komunikovat s neznámými lidmi v případě potřeby (obchod, úřady, veřejná doprava)	- rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) - směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky k schopnosti vyjadřovat své názory - nácvikem i praktickými činnostmi učíme žáky poznávat a správně používat technické informační a komunikační prostředky

	(telefon, mobil, internet, audio a video techniku) - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - zná základní pojmy – rodina, širší rodina, kamarád, cizí osoba - má základní představu o vztazích mezi lidmi v rodině, škole a na veřejnosti - uvědomuje si hierarchii osob ve škole (žák, učitel, ředitel), v pracovním prostředí, ve společnosti - orientuje se v prostoru domova a školy a jejich nejbližším okolí - zapamatuje si cestu do školy a zpět i na některá často navštěvovaná místa (obchody, úřady, instituce) - spolupracuje s ostatními při jednoduchých činnostech - uplatňuje získané vzorce chování ve správných situacích – poděkuje, pozdraví, osloví dospělého, požádá o něco… - je vnímavý k potřebám druhých	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - vysvětlujeme na modelových situacích vztahy mezi lidmi - vysvětlujeme některé životní role – žák, učitel, rodič, sourozenec, kamarád atd. - nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí - do často navštěvovaných míst chodíme stále stejnou trasou a upozorňujeme na možná nebezpečí - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům
občanské - má povědomí o svých povinnostech i právech - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - chová se žádoucím způsobem při návštěvě různých institucí (obchod, lékař, kino, divadlo, veřejná doprava) - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba – lékař, sestra atd. - rozpozná, co je pro jeho zdraví škodlivé - dodržuje zásady zdravé výživy - vytváří si ohleduplný vztah k přírodě, neničí úmyslně životní prostředí - řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech	- seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci - provádíme nácvik přivolání pomoci - zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek - seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy - podporujeme spolupráci s policií a složkami IZS
pracovní - dodržuje zásady osobní hygieny - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - používá při práci adekvátní pomůcky - složitější pracovní činnost vykonává po částech - má úctu k práci druhých – neničí záměrně jejich výtvory - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - pozitivní vztah k práci své i ostatních formujeme účastí žáků na výzdobě a údržbě třídy a okolí školy - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládne cestu do školy a ze školy s doprovodem - orientuje se v prostorách školy (šatna, učebna, WC…) - pozná obec, ve které žije - pojmenuje rodinné příslušníky - vykonává drobné domácí práce - pojmenuje některé společné činnosti v rámci rodiny - při práci se řídí pokyny učitele - rozliší den a noc - pojmenuje některé činnosti prováděné v průběhu dne - zná některé vánoční a velikonoční zvyky - popíše počasí s pomocí obrázku (déšť, sníh, slunce, mrak) - vybere vhodné oblečení a obuv do různého počasí - pojmenuje vybraná domácí zvířata - určí základní druhy ovoce a zeleniny - ukáže a pojmenuje základní části lidského těla - dodržuje základní hygienické návyky - zvládá sebeobslužné úkony - pečuje přiměřeně o svůj zevnějšek - pojmenuje obecně známé potraviny - uplatňuje základní pravidla stolování	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí** - orientace v nejbližším okolí bydliště **Škola** - cesta do školy - orientace v budově školy **Obec, okolní krajina, region** - název obce **LIDÉ KOLEM NÁS** **Rodina** - rodina a její funkce - role členů rodiny - společné aktivity **Osobní bezpečí, krizové situace** - riziková místa - bezpečné chování při různých činnostech **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - ráno, poledne, večer den, noc **Rozvržení denních činností** **Současnost a minulost** - tradiční lidové svátky (Vánoce, Velikonoce…) **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Příroda v ročních obdobích** - názvy ročních dob, jejich střídání - změny počasí, vhodné oblékání **Živočichové** - domácí zvířata **Rostliny** - ovoce, zelenina (druhy) **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - hlavní části lidského těla **Péče o zdraví** - hygiena, sebeobsluha - výživa – dělení potravin do skupin		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Čj – komunikace s lidmi, básničky s přírodní tematikou** **M – časové údaje** **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – barvy, ztvárnění ročních dob** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Vánoční a velikonoční výstava** **Moje rodina** (rozhovor, fotografie členů rodiny, zvířecího kamaráda) kresba domu…)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - rozezná důležité orientační body v okolí domova a školy - určí používané školní pomůcky - vyjmenuje dopravní prostředky - pozná přechod pro chodce - pojmenuje nejbližší příbuzné - zná jména spolužáků a některých učitelů - rozlišuje cizí a známé osoby - rozliší činnosti prováděné během dne - rozlišuje roční období - pojmenuje některá mláďata domácích zvířat - vybere některé zdravé potraviny - ukáže a pojmenuje smyslové orgány - pozná příznaky běžných nemocí - upozorní dospělého na akutní zdravotní potíže - zná zásady vhodného chování v ordinaci lékaře - rozdělí vybrané potraviny do skupin - dodržuje pitný režim	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **<u>Domov a jeho okolí</u>** - orientace v širším okolí bydliště **<u>Škola</u>** - orientace v okolí školy - vybavení třídy, školní pomůcky **<u>Dopravní výchova</u>** - dopravní prostředky - žádoucí chování při cestování **LIDÉ KOLEM NÁS** **<u>Rodina a společnost</u>** - blízké příbuzenské vztahy - vztahy mezi vrstevníky, soužití lidí **<u>Osobní bezpečí</u>** - kontakt s neznámou osobou **LIDÉ A ČAS** **<u>Orientace v čase</u>** - denní režim - den, týden - roční období **ROZMANITOST PŘÍRODY** **<u>Příroda v ročních obdobích</u>** - proměny přírody v jednotlivých ročních dobách **<u>Živočichové</u>** - mláďata domácích zvířat - péče člověka o zvířata a ptáky **<u>Rostliny</u>** - ovoce, zelenina (význam pro člověka) **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **<u>Lidské tělo</u>** - lidské smysly, smyslové orgány **<u>Péče o zdraví</u>** - zdraví a nemoc - chování nemocného - zdravá strava - pitný režim	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → sociální rozvoj : mezilidské vztahy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čj – poslech** **Vv – náměty z přírody** **Hv – lidové písně a písničky o zvířatech** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – práce s přírodním materiálem** **Výroba ptačího salámu (do krmítka)** **Zvířecí rodinky** (PC program) **Teta doktorka** (PC program)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

3. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zná název obce, ve které žije - chápe denní režim ve škole (vyučování, přestávka, svačina…) - vybarví dle vzoru vlajku ČR - vyjmenuje některé profese - vyjádří, které činnosti ho baví (slovem, výtvarnou či pracovní činností) - přiřazuje symboly k ročním dobám - vyjmenuje některé charakteristické znaky ročních období - vyjmenuje některé významné dny - pozná a pojmenuje některá zvířata chovaná v ZOO - vyjmenuje některá zvířata chovaná člověkem pro radost - rozliší list a květ - neničí a neznečišťuje přírodu - rozlišuje pohlaví - při úrazu přivolá pomoc dospělé osoby - uplatňuje pravidla bezpečnosti při hrách, na výletech, při koupání	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **Domov a jeho okolí** - adresa bydliště **Škola** - organizace činností ve škole **Obec, okolní krajina, region** - příslušnost ke kraji a státu **LIDÉ KOLEM NÁS** **Rodina a společnost** - pracovní činnosti – různé profese, zaměstnání rodičů - využití volného času (kroužky, sport, kultura, zájmy) **LIDÉ A ČAS** **Orientace v čase** - střídání ročních dob - časové souvislosti (letos, vloni) **Současnost a minulost** - státní svátky a významné dny (Nový rok, Den matek, Den dětí) **ROZMANITOST PŘÍRODY** **Příroda v ročních obdobích** - charakteristika ročních období **Živočichové** - zvířata v ZOO - zvířata chovaná pro radost **Rostliny** - základní části rostliny **Ochrana přírody** - vhodné chování v přírodě **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **Lidské tělo** - chlapec - děvče **Péče o zdraví** - úraz, 1. pomoc, lékárnička - prevence onemocnění - bezpečné chování při hrách, na výletech, při koupání	Environmentální výchova → ekosystémy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Čj – jednoduchá dětská říkadla** **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě,** **Tv – poznávací vycházky** **Návštěva ZOO** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Prevence úrazů** (beseda s členem červeného kříže)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - orientuje se v domě (bytě), kde bydlí - v adekvátních situacích pozdraví, poprosí, poděkuje - přechází vozovku (s doprovodem) na správnou barvu semaforu - ví, kde se nachází některá významná místa v obci - chová se žádoucím způsobem při návštěvě různých institucí (obchod, lékař, kino, divadlo, veřejná doprava) - v případě ohrožení své či jiné osoby přivolá pomoc dospělého - rozlišuje pojmy včera, dnes, zítra - vnímá obsah vypravované pověsti - pozná a pojmenuje některá volně žijící zvířata (zajíc, liška, srna…) - vyjmenuje některé podmínky pro růst rostlin - pečuje o pokojové rostliny - rozpozná některé činnosti člověka, které škodí přírodě - ukáže a pojmenuje části obličeje, ruky, nohy, trupu	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **<u>Domov a jeho okolí</u>** - dům (byt) – vnitřní uspořádání **<u>Škola</u>** - základní pravidla slušného chování **<u>Dopravní výchova</u>** - dopravní značení (přechod pro chodce, semafor) **<u>Obec, okolní krajina, region</u>** - základní orientace v obci - důležitá místa, budovy, instituce **LIDÉ KOLEM NÁS** - základní pravidla společenského chování **<u>Osobní bezpečí, krizové situace</u>** - nebezpečí násilí, týrání **LIDÉ A ČAS** **<u>Orientace v čase</u>** - časové souvislosti (včera, dnes, zítra) **<u>Současnost a minulost</u>** - místní pověsti **ROZMANITOST PŘÍRODY** **<u>Živočichové</u>** - volně žijící zvířata **<u>Rostliny</u>** - základní životní podmínky - stromy a keře **<u>Ochrana přírody</u>** - zdroje znečištění **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **<u>Lidské tělo</u>** - popis jednotlivých částí lidského těla	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → osobnostní rozvoj: sebepoznání a sebepojetí <u>Enviromentální výchova</u> → vztah člověka k prostředí - rozvoj spolupráce v péči o třídu, blízké okolí	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Vv – kresba postavy** **Pv – modelování postavy** **Návštěva informačního centra** **Nácvik sociálních dovedností – hra „**Co bys dělal, kdyby …“ E. Petiška: **Staré pověsti české** **Pověsti Velkého Meziříčí** **Práce s atlasem či encyklopedií zvířat** **Čistírna odpadních vod** (exkurze)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - pojmenuje nábytek a vybavení ve svém pokoji - respektuje školní režim - pozná některé významné památky a kulturní zařízení v obci (radnice, zámek, divadlo, kino) - je vnímavý k potřebám druhých - ví, na koho se obrátit o pomoc - pozná celou hodinu - rozlišuje měsíce v roce podle charakteristických znaků - pomocí návodných otázek popíše na obrázcích jevy, osoby a děje - pozná a pojmenuje zástupce některých druhů živočichů - rozliší jehličnaté a listnaté stromy - zná běžně používané zahradní náčiní - podílí se dle svých možností na ochraně přírody - třídí vybrané potraviny na zdraví prospěšné a zdraví škodlivé - sestaví příklad zdravé svačiny vhodným výběrem nabízených potravin - uvědomuje si potřebu pravidelného pohybu pro zdraví - zná nebezpečí plynoucí z konzumace alkoholu, tabáku, drog - odmítá užívání návykových látek	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **<u>Domov a jeho okolí</u>** - dům (byt) - zařízení, nábytek **<u>Škola</u>** - pravidla režimu ve třídě a škole **<u>Obec, okolní krajina, region</u>** - zajímavosti a pamětihodnosti v obci **LIDÉ KOLEM NÁS** - mezilidské vztahy **<u>Osobní bezpečí, krizové situace</u>** - protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana) **LIDÉ A ČAS** **<u>Orientace v čase</u>** - hodiny - měsíc, rok **<u>Současnost a minulost</u>** - naše země v dávných dobách - způsob života v pravěku **ROZMANITOST PŘÍRODY** **<u>Živočichové</u>** - živočichové v rybníku, v lese a na poli **<u>Rostliny</u>** - jehličnaté a listnaté stromy, les - sezónní práce na zahradě **<u>Ochrana přírody</u>** - možnosti ochrany přírody **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **<u>Péče o zdraví</u>** - zdravý životní styl – vhodná výživa, pohybové aktivity, pitný režim - návykové látky	<u>Environmentální výchova</u> → základní podmínky života → lidské aktivity a problémy životního prostředí	Navrhované celoroční projekty, náměty: <u>**MPV**</u>: **Pv – různé druhy pracovních nástrojů** **Návštěva zámku a muzea** **Beseda s příslušníkem Policie ČR** E. Štorch: **Lovci mamutů** **Encyklopedie – Pravěk**, ilustrace Z. Buriana **Úpravna vody Mostiště** (exkurze) **Prodejna ovoce a zeleniny** (nákup, zhotovení ovocného nebo zeleninového salátu)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - popíše cestu do školy i ze školy podle návodných otázek - uplatňuje pravidla silničního provozu pro chodce - zná některé své povinnosti - zná některé památky a přírodní zajímavosti v regionu - pomocí návodných otázek sdělí své zážitky z výletů - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků - vyhledá zadaný den v měsíčním kalendáři - vnímá způsob života a práce lidí dříve a dnes na základě prohlížení obrázků - pozná některé historické objekty v ČR na fotografii - vyjmenuje, jaký užitek poskytují lidem jednotlivé druhy domácích zvířat - pozná a pojmenuje některé zemědělské stroje (traktor, kombajn) - vnímá rozdíly mezi chlapcem a dívkou - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě problémů - řídí se pokyny dospělých při mimořádných událostech, nacvičuje použití důležitých telefonních čísel	**MÍSTO, KDE ŽIJEME** **<u>Domov a jeho okolí, škola</u>** - samostatná cesta do školy **<u>Dopravní výchova</u>** - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce **<u>Škola</u>** - školní řád **<u>Obec, okolní krajina, region</u>** - kulturní, historické a přírodní zajímavosti v regionu **LIDÉ KOLEM NÁS** - přirozené odlišnosti spolužáků **LIDÉ A ČAS** **<u>Orientace v čase</u>** - kalendář (orientace) **<u>Současnost a minulost</u>** - rozdíly ve způsobu života dříve a dnes - historické objekty v ČR **ROZMANITOST PŘÍRODY** **<u>Živočichové</u>** - chov domácích zvířat, užitek pro člověka, produkty chovu **<u>Rostliny</u>** - ovocné stromy, okrasné keře - sezónní práce na poli **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** **<u>Lidské tělo</u>** - základy sexuální výchovy **<u>Péče o zdraví</u>** - ochrana jedince před obtěžováním a zneužíváním **<u>Mimořádné události</u>** - situace hromadného ohrožení - čísla tísňových volání	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika) povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, prosociální chování (neočekávat protislužbu <u>Mediální výchova</u> → Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život , společnost, jednotlivce, vliv na rejstřík konverzačních témat mezi mládeží, role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny…)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Dopravní výchova** **Brambory – důležitá plodina v kraji** (projekt) **Práce záchranářů** (návštěva stanoviště záchranné služby) **Návštěva hasičské zbrojnice** **Ochrana člověka za mimořádných událostí** (zimní a letní cvičení v přírodě)

ČLOVĚK
A
SPOLEČNOST

→ Člověk a společnost (7. až 10. ročník)

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Člověk a společnost si klade za cíl připravit žáky na občanský život. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Pomáhá žákům utvářet a rozvíjet jejich osobnost po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích. Výchova je zaměřena především na zdokonalení sociálních dovedností žáků ve společnosti tak, aby dokázali uplatnit nově nabyté znalosti a dovednosti v běžném životě. Cílem vyučovacího předmětu je vybavit žáka základními poznatky o vývoji lidstva i vlastního národa, pomáhat při osvojení základů společenského chovaní a soužití s ostatními lidmi, aby žáci co nejlépe obstáli v sociální interakci.

Předmět Člověk a společnost je členěn do pěti tematických oblastí:

- Historie našeho národa – žáci získávají znalosti o významných historických událostech a osobnostech, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost.
- Člověk ve společnosti - učivo se zaměřuje na formování sociálních dovedností, především na výchovu k toleranci a respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.
- Poznatky o společnosti – uvádí do souvislostí poznatky o podstatě a fungování společnosti a vlastního národa.
- Péče o občana – žáci získávají základní poznatky o právech a povinnostech občanů, o protiprávním jednání a vědomí jeho důsledků.

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se vyučuje v 7. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Jsou využívány moderní vyučovací metody a pomůcky. Důraz je kladen na praktické úkoly, které žáci vykonávají buď samostatně, nebo ve skupinách s využitím pracovních listů, dětských encyklopedií, výukových programů a audiovizuální techniky. Součástí jsou také tematické exkurze, práce v terénu, návštěvy institucí, divadelních a filmových představení atd.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s obrazovým materiálem i jednoduchým textem – chápe obecně používané znaky, symboly a pojmy - používá vhodné učební pomůcky - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích	- používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty atd. - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života
k řešení problémů - problémové situace řeší na základě bezprostřední zkušenosti a naučených stereotypů - zvládá přiměřeně náročné situace běžného života, požádá o pomoc, když je v nouzi - přijímá posouzení svého chování, reaguje adekvátně na kritiku žádoucí změnou v chování	- řešíme nejprve problémy v bezpečném prostředí školy, postupně přecházíme do méně známého prostředí (divadlo, obchod, pošta, instituce atd.) - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc
komunikativní - správně formuluje prosbu, dotaz, přání, umí poděkovat - komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem - má vytvořené základní návyky společenského chování a vhodné komunikace s dospělými - komunikuje s neznámými lidmi v případě potřeby (obchod, úřady, veřejná doprava)	- směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování - redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých - zadáváme úkoly zaměřené na komunikaci na veřejných místech (pošta, obchod, instituce)
sociální a personální - orientuje se v prostoru domova a školy a jejich nejbližším okolí - napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí - je-li třeba, pomůže mladšímu či slabšímu spolužákovi - rozpozná nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky - má základní představu o svých právech a povinnostech	- nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí - vedeme žáky k odpovědnosti za své chování - směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům - upozorňujeme na negativní společenské vlivy – vandalismus, krádeže - jednotným a jednoznačným výkladem práv a povinností učíme žáky přijímat důsledky vlastních rozhodnutí
občanské - respektuje dohodnutá pravidla ve třídě i škole, dodržuje základní společenské normy - chová se žádoucím způsobem při návštěvě různých institucí a na kulturních akcích - ovládá své chování a projevy agrese	- seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - kontrolujeme dodržování pravidel i v terénu – nákup, pošta, kino, divadlo, doprava atd. - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování
pracovní - rozumí pokynům učitele a plní zadané jednoduché úkoly - soustředí se na pracovní výkon a je schopen ho dokončit - zapojuje se do společných aktivit	- používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
7. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - pozná rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí - uplatňuje pravidla společenského chování - rozliší projevy nepřiměřeného chování - má povědomí o projevech vandalismu - v případě potřeby pomůže svým spolužákům, nemocným a postiženým - pozná některé symboly našeho státu - vyjmenuje některé aktivity, které provádí ve volném čase - třídí vybrané volnočasové aktivity na vhodné a nevhodné - má povědomí o nebezpečí užívání návykových látek	**HISTORIE NAŠEHO NÁRODA** **Pravěk** - život v pravěku - první státní útvary na našem území **ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **Mezilidské vztahy ve společnosti** - základní pravidla společenského chování - mezilidská komunikace - úcta k člověku - rovnoprávné postavení žen a mužů - rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin **POZNATKY O SPOLEČNOSTI** **Státní orgány a instituce** - prezident republiky - státní občanství - státní symboly **PÉČE O OBČANA** **Člověk a volný čas** - volnočasové aktivity, kultura, sport - nevhodné využívání volného času - ohrožení sociálně patologickými jevy - nebezpečí drog	Osobnostní a sociální výchova → osobnostní rozvoj: sebepoznání a sebepojetí	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Tv – poznávací vycházky, volnočasové sportovní aktivity** **Čj – komunikace s lidmi** **Hv – státní hymna** **Vv – státní vlajka** **M – časové údaje** **Vz – nebezpečí drog** **Návštěva muzea** **Tematické výstavy**

ČLOVĚK A SPOLEČNOST			
8. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - na obrázku pozná některé významné osobnosti našich dějin - rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - popíše svoje domácí povinnosti - chová se vhodným způsobem k učitelům i spolužákům - má povědomí o pojmech: moje práva, šikana, fyzické násilí, obtěžování - uvědomuje si rozdíl mezi zdravím a nemocí - v případě zranění přivolá pomoc dospělého - chápe pojmy: ordinace, nemocnice, sanitka, záchranná služba - nacvičuje použití důležitých telefonních čísel - ví, kde se nachází zdravotní středisko v obci	**HISTORIE NAŠEHO NÁRODA** **<u>Významné osobnosti našich dějin</u>** - Karel IV. - T. G. Masaryk **ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **<u>Rodina a škola</u>** - funkce a struktura rodiny - odpovědnost rodičů za výchovu dětí - práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole **POZNATKY O SPOLEČNOSTI** **<u>Lidská práva</u>** - základní lidská práva - práva dítěte a jejich ochrana rodinné právo - týrané dítě, zneužívané dítě - šikana - diskriminace **PÉČE O OBČANA** **<u>Zdravotní a sociální péče</u>** - systém zdravotní péče - zdravotní a sociální pojištění; sociální zabezpečení - orgány a instituce zdravotní a sociální péče - pomáhající organizace	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika) povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování, prosociální chování (neočekávat protislužbu	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Vv – kresba rodiny** **Tv – poznávací vycházky, cvičení pro zdraví** **Vz - typy nemocí a prevence** **Návštěva zdravotního střediska**

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

9. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má povědomí o světových válkách - pozná některé významné památky v obci - vyjmenuje některé lidové obyčeje - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě problémů, umí je kontaktovat - pozná příslušníka policie ČR - zná některé druhy protiprávního jednání – krádež, násilné činy atd. - chápe pojmy: škola, žák, spolužák, učitel - uvědomuje si hierarchii vztahů ve škole - ředitel, učitel, žák	**HISTORIE NAŠEHO NÁRODA** **Světové války** - I. světová válka a její důsledky - II. světová válka a její důsledky **ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **Obec, region, kraj** - zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje - přírodní zajímavá místa, kulturní památky - národní zvyky a obyčeje, regionální pověsti **POZNATKY O SPOLEČNOSTI** **Člověk a právo** - práva a povinnosti občana - policie, soudy - právní dokumenty občana - druhy a postihy protiprávního jednání - trestná činnost mládeže **PÉČE O OBČANA** **Vzdělávání v ČR** - právo na vzdělání - význam vzdělání - příprava pro profesní uplatnění		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Čj – psaní pranostik a obyčejů** **M – časové údaje** **Hv – lidové a regionální písně** **Vv – zvyky a obyčeje, moje město** **Tv – poznávací vycházky, regionální tance** **Pv – různé činnosti vhodné pro pracovní uplatnění** **Návštěva kulturních památek a zajímavostí v obci** **Návštěva jiných typů škol**

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

10. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má povědomí o některých významných historických událostech v naší zemi - pozná vlajku ČR - pozná vlajku EU - zná některé státní svátky a významné dny - vyjmenuje některé druhy zaměstnání - sdělí, čím se jednotlivé profese zabývají - přiřadí jednotlivé pracovní náčiní k různým typům profesí - chápe důležitost vzdělání pro výkon budoucího povolání - chápe funkci peněz	**HISTORIE NAŠEHO NÁRODA** **Vznik československého státu** - vznik československého státu, první prezident T. G. Masaryk **Vznik České republiky** - vznik České republiky **ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **Naše vlast** - významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast - státní svátky **POZNATKY O SPOLEČNOSTI** **Evropská integrace** - základní informace o EU **PÉČE O OBČANA** **Pracovní uplatnění** - kvalifikace, rekvalifikace - odměna za práci; - nezaměstnanost, pracovní úřady; finanční podpora v nezaměstnanosti - peníze a jejich funkce - hospodaření s penězi	Mediální výchova → Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život, společnost, jednotlivce, vliv na rejstřík konverzačních témat mezi mládeží, role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny…) Osobnostní a sociální výchova → sociální rozvoj: mezilidské vztahy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Čj – psaní adresy** **M – datum** **Hv – státní hymna** **Vv – státní symboly** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – různé druhy pracovních nástrojů** **Návštěva radnice** **Návštěva chráněné dílny**

ČLOVĚK A PŘÍRODA

→ Člověk a příroda (7. až 10. ročník)

ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, potažmo na učivo stejnojmenného předmětu. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Osvojují si základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody.

Vzdělávací předmět Člověk a příroda zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Vychází z konkrétního poznávání žáků a jejich zkušeností.

Vyučovací předmět Člověk a příroda se vyučuje v 7. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 3 hodiny týdně ve všech ročnících.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Jsou využívány moderní vyučovací metody a pomůcky. Důraz je kladen na praktické úkoly, které žáci vykonávají ve skupině nebo dvojicích (v závislosti na množství pomůcek). Při práci využívají přírodniny, pracovní listy, dětské encyklopedie i počítačové výukové programy. Součástí výuky jsou přírodovědné vycházky zaměřené na pozorování změn v přírodě v průběhu roku, tematické exkurze, návštěvy různých institucí, divadelních či filmových představení atd.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pozitivně reaguje na činnostní učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení - zajímá se o dění v okolí, v některých případech dokáže získané informace správně roztřídit a dát do souvislostí	- k osvojování metod a vytváření vlastních strategií učení v hojné míře využíváme her, soutěží, experimentů a demonstrací - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - při praktických činnostech umožňujeme žákům pravidelně a více způsoby si ověřovat získané poznatky a dovednosti - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost
k řešení problémů - řeší problémy na základě nápodoby či opakování, náročnější s pomocí dospělé osoby - neodradí ho neúspěch, přijímá kritiku, akceptuje nabízenou pomoc - sdělí vlastní problém a s pomocí dospělého najde cestu k jeho řešení	- nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení - seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možnostmi nápravy, nabízíme pomoc - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů
komunikativní - v běžných situacích dokáže účelně verbálně nebo nonverbálně komunikovat se svým okolím - vede dialog se spolužáky - používá slova, gesta, či alternativní formu komunikace - vyjadřuje své názory a přiměřeně svým schopnostem je obhajuje	- rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při rozhovorech, skupinových hrách i samostatném projevu (vypravování) - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky k schopnosti vyjadřovat své názory
sociální a personální - zapojuje se do týmové práce, respektuje druhé, pomáhá dle svých možností ostatním - projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, záměrně neničí jejich výtvory - při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích uplatňuje získané vzorce chování - nevhodné chování a komunikaci, která je mu nepříjemná, dovede odmítnout	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - analyzujeme a vysvětlujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky (využíváme konkrétních příkladů ze života)
občanské - má povědomí o chování v případě zranění, zvládá jednoduché činnosti v péči o nemocného - v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka dokáže vyhledat pomoc dospělého - úmyslně nepoškozuje životní prostředí, zná některé způsoby, kterými se může podílet na ochraně přírody	- instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci - provádíme nácvik přivolání pomoci - upozorňujeme na důležitost vyhledání pomoci dospělého - seznamujeme žáky se základními ekologickými a environmentálními problémy

pracovní - zvládá sebeobslužné činnosti, dodržuje zásady osobní hygieny - udržuje pořádek na svém pracovním místě - zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a váží si práce a úsilí druhých - pokud chápe smysl své činnosti, vyvine úsilí k dokončení úkolu - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) - dbáme na estetiku při péči o zevnějšek - pozitivní vztah k práci své i ostatních formujeme účastí žáků na výzdobě a údržbě třídy a okolí školy - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ČLOVĚK A PŘÍRODA			
7. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - pozná, zda je těleso v klidu či pohybu - rozliší barvu, tvrdost, teplotu látky - rozpozná některé zdroje zvuku - pozná podle zvuku některé hudební nástroje - pozná některé výrobky z plastu - pozná některé pevné hořlaviny - rozlišuje druhy vody - pitná, odpadní - pojmenuje základní části rostlin - pozná a pojmenuje vybrané zástupce živočichů - roztřídí vybraná zvířata do skupin podle životního prostředí (voda, vzduch, země) - zná název města (obce) ve kterém žije - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	**<u>Základní poznatky z fyziky</u>** - základní fyzikální vlastnosti látek - pohyby těles, pohyb a klid těles - zdroje zvuku; ozvěna; hudební nástroje; škodlivost nadměrného hluku **<u>Základní poznatky z chemie</u>** - plasty, použití, likvidace - hořlaviny, zásady zacházení; první pomoc při popálení nebo poleptání **<u>Základní poznatky z přírodopisu</u>** - voda; voda v přírodě; pitná a užitková voda, odpadní vody, čistota vody - stavba, tvar a funkce rostlin, význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - významní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního - prostředí (voda, vzduch, země) - přírodní zajímavosti regionu, zásady ochrany přírody a životního prostředí **<u>Základní poznatky ze zeměpisu</u>** - místní region, zeměpisná poloha, ohraničení vzhledem k okolním regionům	<u>Environmentální výchova</u> → ekosystémy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Tv – poznávací vycházky do přírody** **Vv - kreslení rostlin, živočichů a přírodních zajímavostí** **Vz-první pomoc** **Hv – písničky o zvířátkách a rostlinách** **Návštěva ČOV** **Výlet do zámeckého parku** **Výlet na přehradu**

ČLOVĚK A PŘÍRODA

8. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - rozdělí některé látky podle skupenství - zná skupenství vody - rozpozná elektrické spotřebiče - respektuje základní zásady bezpečné práce s elektrospotřebiči pod dohledem učitele - čichem rozliší zápach ve vzduchu - zná některé rozpustné látky - pojmenuje vybrané zástupce rostlin - zná význam hospodářsky důležitých rostlin - vyjmenuje některé druhy dopravy a dopravních prostředků	**<u>Základní poznatky z fyziky</u>** - přeměny skupenství, tání a tuhnutí; teplota varu vody - elektrické spotřebiče, dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji **<u>Základní poznatky z chemie</u>** - vzduch - čistota ovzduší, smog - vlastnosti látek, rozpustnost - vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky **<u>Základní poznatky z přírodopisu</u>** - poznávání běžných druhů a vybraných zástupců rostlin - význam rostlin a jejich ochrana, využití hospodářsky významných rostlin; chráněné rostliny; léčivé rostliny; plody jedovatých rostlin - praktické poznávání přírody **<u>Základní poznatky ze zeměpisu</u>** - kraje, města, doprava	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení <u>Enviromentální výchova</u> → vztah člověka k prostředí - rozvoj spolupráce v péči o třídu, blízké okolí	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Vv – rostliny a plody, moje město, dopravní prostředky** **Tv – poznávací vycházky do přírody a města** **Exkurze na letiště Křižanov** **Výlet vlakem**

ČLOVĚK A PŘÍRODA

9. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - vysvětlí využití některých elektrospotřebičů v domácnosti - roztřídí vybrané potraviny na zdraví prospěšné a zdraví škodlivé - pozná některé piktogramy nebezpečných látek - zná některé druhy léčiv (injekce, tablety, kapky) - pozná a pojmenuje domácí a některá volně žijící zvířata - pozná základní druhy hub - má povědomí o ochraně živočichů - zná název naší republiky - složí puzzle - mapa ČR	**<u>Základní poznatky z fyziky</u>** - jednoduché stroje a jejich užití v praxi - elektrická energie **<u>Základní poznatky z chemie</u>** - bílkoviny; tuky; sacharidy; vitaminy a jejich zdroje; vliv na zdraví člověka - označování a symboly nebezpečných látek - zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě - léčiva a návykové látky **<u>Základní poznatky z přírodopisu</u>** - houby s plodnicemi, jedlé, jedovaté, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - rozšíření, význam a ochrana živočichů; hospodářsky významné druhy; kriticky ohrožené druhy **<u>Základní poznatky ze zeměpisu</u>** - mapa, orientace na mapě podle barev; hranice kraje, republiky, sousední státy - Česká republika, zeměpisná poloha, členitost	<u>Environmentální výchova</u> → základní podmínky života	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Vz- vliv výživy na zdraví, první pomoc** **Vv – elektrárna** **Pv – různé činnosti vhodné pro pracovní uplatnění** **Výlet do lesa - sběr hub** **Exkurze do ZD**

ČLOVĚK A PŘÍRODA

10. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - identifikuje zdroje světla - rozezná den a noc - rozliší jednotlivé roční doby podle změn v přírodě a pojmenuje je - pozná na obloze měsíc a slunce - v případě ohrožení své či jiné osoby přivolá pomoc dospělého - rozezná některé druhy pevných paliv - vyrobí odlitek ze sádry - ukáže a pojmenuje základní části lidského těla - pojmenuje smysly, zná některé funkce smyslových orgánů - rozliší, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují - rozliší na mapě vodu a pevninu	**Základní poznatky z fyziky** - zdroje světla - praktické využití optických přístrojů - střídání ročních období - fáze dne **Základní poznatky z chemie** - nebezpečné látky a přípravky - mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy - paliva, ropa, uhlí, zemní plyn; příklady využití - stavební pojiva, cement, vápno, sádra; užití v praxi; bezpečnost při práci **Základní poznatky z přírodopisu** - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území **Základní poznatky ze zeměpisu** - světadíly, moře, oceány - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelní pohromy; chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom	Environmentální výchova → ekosystémy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Hv – písně o slunci a měsíci** **Vv – symboly nebezpečných látek, moře** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – různé druhy pracovních nástrojů, sádrové odlitky** **Vz - ohrožení zdraví v mimořádných situacích** **Výlet do chráněné lokality Šébeň (mravenčí stezka)**

UMĚNÍ A KULTURA

→ Hudební výchova (1. až 10. ročník)

→ Výtvarná výchova (1. až 10. ročník)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Hudební výchova plní několik funkcí. Rozvíjí hudebnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, jejich pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce terapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy a zlepšení nálady a podílí se na prohlubování koncentrace jejich pozornosti. Poskytuje žákům příležitost k seberealizaci, rozvíjí jejich emocionalitu, kultivaci osobnosti a posiluje paměť. V hudební výchově si žáci osvojují jednoduché písničky, říkanky, tanečky, učí se vyjadřovat hudbu pohybem. Úkolem hudební výchovy je vytvářet u žáků kladný vztah k hudbě a potřebu hudby v životě.

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku a 1 hodinu týdně v 7. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně, jsou využívány moderní vyučovací strategie (audiovizuální technika, internet). Do výuky jsou zařazovány návštěvy výchovných koncertů, divadelních a filmových představení.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení - chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení - používá hudební pomůcky - uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích	- k osvojování metod a vytváření vlastních strategií učení v hojné míře využíváme her, soutěží, experimentů a demonstrací - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností, schopností i limitů
k řešení problémů - překonává problémy přiměřeně k svým možnostem - vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností	- při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů
komunikativní - komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem - rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností - vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem - využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci	- pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – používáme alternativní formy komunikace - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - redukujeme ostych z vyjadřování na veřejnosti - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - má základní představu o vztazích mezi lidmi - podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách - uplatňuje základní návyky společenského chování	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností

občanské - dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití - využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti	- nabádáme ke vzájemné pomoci - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování
pracovní - respektuje pravidla práce v týmu a svými hudebními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce - zvládá základní hudební dovednosti - přijímá posouzení výsledků své práce	- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - podporujeme a oceňujeme úsilí žáků i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - užívá při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem - vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky - soustředí se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby - reaguje pohybem na hudbu	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
2. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - užívá při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem - vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky - soustředí se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby - správně hospodaří s dechem - reaguje pohybem na hudbu	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
3. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá jednoduché melodie či písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - užívá při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem - vnímá, rozlišuje a napodobuje různé nehudební i hudební zvuky - soustředí se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby - správně hospodaří s dechem a snaží se srozumitelně vyslovovat - reaguje pohybem na hudbu	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
4. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozezná tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - soustředí se na poslech jednoduchých skladeb - pozná vybrané rytmické hudební nástroje a užívá je při hudebních aktivitách - propojí vlastní pohyb s hudbou	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
5. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozezná tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - správně, hospodárně a pravidelně dýchá - určí vybrané rytmické hudební nástroje a užívá je při hudebních aktivitách - propojí vlastní pohyb s hudbou, zvládne jednoduché taneční hry	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA			
6. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zpívá písně přiměřené svému hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozezná tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - správně, hospodárně a pravidelně dýchá - snaží se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel - používá vybrané rytmické hudební nástroje při hudebních aktivitách - propojí vlastní pohyb s hudbou, zvládne jednoduché taneční hry	**<u>Vokální činnosti a instrumentální činnosti</u>** - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu - rytmus a pohyb, hra na tělo - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - výška, síla, délka tónu - rozpoznávání tempa a rytmu - zpěvní hlasy - zvuk hudebních nástrojů - melodie a skladby určené dětem **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - pochod podle hudebního doprovodu - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace a melodizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA

7. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - podle individuálních schopností a dovedností zvládá správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - interpretuje vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně - doprovází podle svých schopností a dovedností písně na tělo i na rytmické hudební nástroje - soustředí se na poslech písní a skladeb různých žánrů	**<u>Vokální a instrumentální činnosti</u>** - upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání - známé lidové a umělé písně - rytmizace říkadel - hudební doprovod na tělo, na nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - poznávání zvuků známých hudebních nástrojů - poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů - seznámení s významnými hudebními skladateli **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - improvizovaný pohyb podle hudby - hudebně pohybové hry - základní taneční kroky jednoduchých tanců - relaxační techniky a muzikoterapie		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA

8. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - podle individuálních schopností a dovedností zvládá správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - interpretuje vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně - doprovází podle svých schopností a dovedností písně na tělo i na rytmické hudební nástroje - soustředí se na poslech písní a skladeb různých žánrů - zapojuje se do hudebně pohybových her	**<u>Vokální a instrumentální činnosti</u>** - upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání - známé lidové a umělé písně - rytmizace říkadel - hudební doprovod na tělo, na nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - poznávání zvuků známých hudebních nástrojů - poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů - seznámení s významnými hudebními skladateli **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - improvizovaný pohyb podle hudby - hudebně pohybové hry - základní taneční kroky jednoduchých tanců - relaxační techniky a muzikoterapie		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA

9. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - podle individuálních schopností a dovedností zvládá správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - interpretuje vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně - doprovází podle svých schopností a dovedností písně na tělo i na rytmické hudební nástroje - soustředí se na poslech písní a skladeb různých žánrů - zapojuje se do hudebně pohybových her - podle individuálních schopností zvládá základní kroky jednoduchého tance	**<u>Vokální a instrumentální činnosti</u>** - upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání - známé lidové a umělé písně - rytmizace říkadel - hudební doprovod na tělo, na nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - poznávání zvuků známých hudebních nástrojů - poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů - seznámení s významnými hudebními skladateli **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - improvizovaný pohyb podle hudby - hudebně pohybové hry - základní taneční kroky jednoduchých tanců - relaxační techniky a muzikoterapie		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

HUDEBNÍ VÝCHOVA

10. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - podle individuálních schopností a dovedností zvládá správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu - rozlišuje hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - interpretuje vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně - doprovází podle svých schopností a dovedností písně na tělo i na rytmické hudební nástroje - soustředí se na poslech písní a skladeb různých žánrů - zapojuje se do hudebně pohybových her - podle individuálních schopností zvládá základní kroky jednoduchého tance - vyjádří slovně, mimoslovně nebo graficky pocit z vnímání hudby	**<u>Vokální a instrumentální činnosti</u>** - upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání - známé lidové a umělé písně - rytmizace říkadel - hudební doprovod na tělo, na nástroje Orffova instrumentáře **<u>Poslechové činnosti</u>** - poznávání zvuků známých hudebních nástrojů - poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů - seznámení s významnými hudebními skladateli **<u>Hudebně pohybové činnosti</u>** - improvizovaný pohyb podle hudby - hudebně pohybové hry - základní taneční kroky jednoduchých tanců - relaxační techniky a muzikoterapie		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Návštěva dětských filmových představení a kulturních pořadů** **Vánoční besídka - hudební vystoupení** **<u>MPV:</u>** **Čj, Řv – rytmizace říkadel, rozpočitadel** **Tv – pochodové písničky, pohybové hry s popěvky**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Napomáhá rozvíjet aktivním způsobem vlastní citový prožitek a vede žáka k poznání okolního světa. Jejím cílem je rozvíjení schopností žáků, zejména vnímání, vůle, cítění, fantazie a tvořivosti. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku, 1 hodinu týdně v 7. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně nebo mimo budovu školy v přírodním i městském prostředí. Při individuálních činnostech se dostává žákovi prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Při kolektivních činnostech je kladen důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních.

Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy výtvarných výstav, divadelních představení, exkurze do muzeí, galerií atd.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, internet, dětské časopisy, PC programy.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - pracuje s různými druhy výtvarného materiálu, používá různé výtvarné techniky - zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu - prezentuje na veřejnosti výsledky své práce (výstavy, soutěže) - získává kladný vztah k činnostem, které vykonává	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce) a jejich srovnávání s pracemi ostatních žáků - motivujeme žáky k dalšímu učení kladným hodnocením s důrazem na jejich výkony a pokroky
k řešení problémů - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit se svými problémy - známé situace řeší na základě nápodoby a vlastní zkušenosti	- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - nacvičujeme strategie řešení běžných problémů, hledáme společně řešení
komunikativní - dle svých možností komunikuje i formou výtvarné činnosti - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i s učitelem - sděluje své potřeby či přání - podle svých možností používá počítač, dětské časopisy, ilustrované knihy a leporela - vyjadřuje své prožitky pomocí vlastních výtvarných prací	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - na modelových situacích trénujeme u žáků komunikaci s druhou osobou (spolužák, učitel) - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - kladením vhodně formulovaných otázek vedeme žáky ke schopnosti vyjadřovat své názory
sociální a personální - spolupracuje s ostatními při společné tvorbě - je vnímavý k potřebám druhých lidí - neničí přírodní, kulturní a historické památky - dodržuje základní pravidla slušného chování - zapojuje se do různých výtvarných aktivit - neodradí ho případný nezdar	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k otevřenému a kultivovanému projevování citů, ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, kulturním a estetickým hodnotám - dbáme na užívání pozdravu, prosby, poděkování - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - pomáhá dle svých možností a schopností ostatním - respektuje předem dohodnutá pravidla	- nabádáme ke vzájemné pomoci - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování - instruujeme žáky o vhodném chování

- dokáže přivolat pomoc v případě úrazu či zranění	v případě zranění či nemoci
pracovní - používá při práci adekvátní pomůcky a nástroje - podílí se na výzdobě třídy i školy - respektuje dohodnutá pravidla při práci v týmu - kladně ovlivňuje svou pracovní činností výsledný efekt skupinové práce - dodržuje pravidla osobní hygieny při výtvarné činnosti - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovním místě - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech výtvarných činnostech	- seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čmárá mokrou houbou na tabuli a prstem v sypkém materiálu - používá kreslicí náčiní, pastelku, voskovku (zanechá stopu) - seznamuje se s výtvarnými potřebami a materiálem - barvy rozpíjí, zapouští do mokrého podkladu - maluje barevné skvrny - trhá plastelínu na malé kousky - modeluje z plastelíny, moduritu - trhá papír a jiný materiál - manipuluje s hlínou - svými výrobky se podílí na výzdobě třídy i školy - navštěvuje různé výstavy - používá jednoduché výtvarné techniky	**Rozvíjení grafomotoriky** **Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ** - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - objekty - comics **Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **Netradiční výtvarné techniky**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Tv – poznávací vycházky** **Vánoce** **Velikonoce** **Rodina** **Zvířata**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - čmárá mokrou houbou na tabuli a prstem v sypkém materiálu - provádí grafomotorická cvičení - používá kreslicí náčiní - tužku, voskovku, fixu, pastelku - barvy míchá, rozpíjí, zapouští do mokrého podkladu - maluje barevné skvrny vodovými barvami - trhá, lepí papír a jiný materiál, s pomocí vytváří koláž - navléká natrhaný papír na špejli - modeluje z hlíny válečky, kuličky, tvoří z nich jednoduché objekty (sněhulák, šnek, had, ovoce…) - prezentuje výsledky své práce na veřejnosti - navštěvuje různé výstavy, galerie - používá jednoduché výtvarné techniky	**<u>Rozvíjení grafomotoriky</u>** **<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Hv – malování při hudbě** **Čjs – roční období** **Vánoce** **Velikonoce** **Rodina** **Zvířata** **Další aktivity: vycházky a návštěvy výstav, galerií, muzeí**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí grafomotorická cvičení - pomocí maket a stavebnic postaví jednoduchý prostorový útvar - používá kreslicí náčiní - tužku, voskovku, fixu, pastelku, štětec - kreslí měkkým materiálem, dřívkem, špejlí - kreslí tvarově nenáročné předměty - barvy míchá, rozpíjí, zapouští do mokrého podkladu - maluje při relaxační hudbě - vymaluje jednoduchou omalovánku - trhá, stříhá, lepí papír a jiný materiál, vytváří koláž - navléká natrhaný papír na špejli - modeluje z hlíny, moduritu, těsta - trhá plastelínu na malé kousky, krájí ji rádlem - svými výrobky se podílí na výzdobě třídy i školy - prezentuje výsledky své práce na veřejnosti (výstavy, soutěže) - používá jednoduché výtvarné techniky	**Rozvíjení grafomotoriky** **Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ** - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - objekty - comics **Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **Netradiční výtvarné techniky**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Čj – básničky a říkadla** **Hv – malování při hudbě** **Další aktivity: vycházky a návštěvy výstav, galerií, muzeí**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - modeluje z písku, plastelíny, moduritu - sestavuje objekty z přírodních materiálů - navléká papírové kuličky, korálky, přírodniny - kreslí předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák) - maluje vodovými nebo temperovými barvami na různý povrch - míchá základní barvy a vytváří barvy nové a originální (sekundární) - vymaluje jednoduchou omalovánku - pracuje s přírodním a umělým materiálem - vytrhává předkreslený tvar z papíru - připraví s pomocí učitele výstavu výrobků - navštěvuje různé výstavy - uplatňuje vlastní tělo při tvorbě (otisk dlaní, chodidel)	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - pohyb těla v prostoru - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - ilustrace hračky - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Čjs – zvířata** **Hv – inspirace pro výtvarné vyjádření** **Karnevalová maska** **Vánoce** **Velikonoce** **Valentýn** **Rodina**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - modeluje z písku, plastelíny, moduritu - tvoří jednoduché prostorové dekorativní výrobky - kreslí měkkým grafickým materiálem, dřívkem, špejlí, voskovými pastely, tuší - kreslí předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník) - maluje vodovými nebo temperovými barvami na různý povrch - míchá základní barvy a vytváří barvy nové a originální (sekundární) - navléká papírové kuličky, korálky, přírodniny - vystřihuje papír podle předkreslené linie - připraví s pomocí učitele výstavu výrobků - navštěvuje různé výstavy - používá netradiční výtvarné techniky (decoupage, frotáž, drátkování, malba na sklo, hedvábí, koláž z časopisů…)	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - pohyb těla v prostoru - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - ilustrace hračky - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Tv – poznávací vycházky** **Pv – práce s různým materiálem** **Přání pro maminku** **Valentýn** **Rodina** **ZOO**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - modeluje z písku, plastelíny, moduritu,těsta - rozlišuje barevné odstíny - kreslí předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník) - maluje vodovými nebo temperovými barvami na různý povrch (dřevo, plátno…) - míchá základní barvy a vytváří barvy nové a originální (sekundární) - namaluje svoji nejoblíbenější hračku - vymaluje obrázky kresleného příběhu - sestavuje různé objekty z umělých a přírodních materiálů - tvoří prostorové dekorativní výrobky - připraví s pomocí učitele výstavu výrobků - navštěvuje různé výstavy - používá netradiční výtvarné techniky (decoupage, frotáž, drátkování, malba na sklo, na hedvábí, rezerváž voskovým pastelem, origami)	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ</u>** - pohyb těla v prostoru - manipulace s objekty - malba a kresba - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace **<u>Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - ilustrace hračky - objekty - comics **<u>Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole</u>** - pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky - prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy **<u>Netradiční výtvarné techniky</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Hv – malování při hudbě** **Tv – poznávací vycházky** **ZOO** **Cirkus** **Strom - roční období** **Maškarní bál pro děti**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

7. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - vytváří trojrozměrné objekty z hlíny, moduritu - vyjádří vlastní pocity kresbou a malbou - kreslí lidské postavy a zvířata - dokreslí neúplný obrázek - maluje ve skupině společné téma - pracuje s tiskátky - vyhledá a roztřídí přírodniny, výtvarně je dotváří na základě svých představ - vyrábí ruční papír - vystřihuje papír podle předkreslené linie - vyhledává přírodní výtvory zajímavé barevně i tvarově - seznamuje se s ilustracemi - vyrábí přání k různým příležitostem - prezentuje své vlastní výrobky (výstavy, soutěže) - navštěvuje různé výstavy - slovně ohodnotí svou práci a práci ostatních	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností</u>** - umístění těla a objektů v prostoru - kresba - malba - grafika - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru **<u>Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - objekty - fotografie - animovaný film **<u>Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci</u>** - podle vlastní potřeby - před spolužáky - rodiči - pro prezentaci školy **<u>Vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **M – geometrické tvary** **Hv – inspirace pro výtvarné vyjádření** **Malování na chodníku** **Další aktivity: prezentace na výstavách, návštěva galerií**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

8. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - ztvární objekt v pohybu - vyjádří vlastní pocity kresbou a malbou - uplatňuje při práci fantazii a představivost - nakreslí lidský obličej - dokreslí neúplný obrázek - maluje podle předlohy - výtvarně vyjádří zážitek z animovaného filmu - seznamuje se s díly známých malířů - otiskuje přírodniny - konstruuje jednoduché objekty z různých materiálů - vyrábí ruční papír - vytváří mozaiku z barevného papíru - vyrábí přání k různým příležitostem - připraví s pomocí učitele výstavu, kde prezentuje své vlastní výrobky - navštěvuje různé výstavy - slovně ohodnotí svou práci a práci ostatních	**<u>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností</u>** - umístění těla a objektů v prostoru - kresba - malba - grafika - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru **<u>Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce</u>** - malba - kresba - objekty - fotografie - animovaný film **<u>Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci</u>** - podle vlastní potřeby - před spolužáky - rodiči - pro prezentaci školy **<u>Vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních</u>**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV</u>:** **Tv – poznávací vycházky** **Čj – ilustrace známé pohádky** **Halloween** **Valentýn** **Další aktivity: prezentace na výstavách, návštěva galerií**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

9. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - vytváří prostorové objekty z modelovací hmoty, sádry a hlíny - vyjádří vlastní pocity kresbou a malbou - maluje podle předlohy - spontánní kresba a malba námětů ze života - zrcadlově dokreslí z předlohy identickou půlku - otiskuje přírodní i umělý materiál - konstruuje z různých materiálů jednoduché makety - vyrábí ruční papír - vytváří koláže - seznamuje se s ilustrací J. Trnky, J. Čapka, J. Lady - vyrábí přání k různým příležitostem - dotváří prostředí, ve kterém žije, výtvarnými pracemi - připraví s pomocí učitele výstavu, kde prezentuje své vlastní výrobky - navštěvuje různé výstavy - slovně ohodnotí svou práci a práci ostatních	**Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností** - umístění těla a objektů v prostoru - kresba - malba - grafika - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru **Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - objekty - fotografie - animovaný film **Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci** - podle vlastní potřeby - před spolužáky - rodiči - pro prezentaci školy **Vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Tv – poznávací vycházky** **Čjs - roční období - příroda** **Zážitky z prázdnin** **Vánoce** **Velikonoce** **Valentýn** **Další aktivity: prezentace na výstavách, návštěva galerií**

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

10. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - vytváří prostorové objekty z modelovací hmoty, sádry a hlíny - pro prostorové ztvárnění získává zkušenosti pohybem a hmatem - vyjádří vlastní pocity kresbou a malbou - kreslí portrét podle živého modelu - zrcadlově dokreslí z předlohy identickou půlku - uplatňuje vlastní fantazii a představivost při grafických činnostech - maluje na porcelán a keramiku - modeluje lidskou postavu - vytváří objekty z PET lahví - dotváří prostředí ve kterém žije výtvarnými pracemi - připraví s pomocí učitele výstavu, kde prezentuje své vlastní výrobky - navštěvuje různé výstavy - slovně ohodnotí svou práci a práci ostatních	**Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností** - umístění těla a objektů v prostoru - kresba - malba - grafika - tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru **Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce** - malba - kresba - objekty - fotografie - animovaný film **Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci** - podle vlastní potřeby - před spolužáky - rodiči - pro prezentaci školy **Vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních**		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV**: **Hv – tvorba spojená se sluchovými vjemy, vyjádření rytmu, nálady** **Vánoce** **Velikonoce** **Karnevalová maska** **Lidové tradice** **Další aktivity: prezentace na výstavách, návštěva galerií**

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

→ Tělesná výchova (1. až 10. ročník)

→ Zdravotní tělesná výchova
(1. až 10. ročník)

→ Výchova ke zdraví (8. až 10. ročník)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Tělesná výchova se zaměřuje na všestranný rozvoj žáka, vede nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností.
Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a vede ke zvyšování jejich psychické odolnosti.
Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu.
Tělesná výchova je předmět, kde je nutný diferencovaný přístup k žákům podle jejich momentální tělesné zdatnosti.
V hodinách tělesné výchovy se kromě rozvoje a zdokonalování pohybových schopností zaměřujeme i na vštěpování s tím spojených důležitých hygienických zásad.

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 3 hodiny týdně ve všech ročnících.

Výuka tělesné výchovy probíhá nejčastěji v tělocvičně, s využitím tělovýchovného nářadí a pomůcek, na školním hřišti, ve volné přírodě a v prostorách školní budovy.

Na běžnou výuku navazují další tělovýchovné akce - pochodová cvičení, zimní sporty, důležité je rovněž zařazení výuky plavání v plaveckém bazénu.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá vhodné cvičební pomůcky - udrží určitou míru pozornosti při pozorování vybraných cviků i při vykonávání zadaných činností - ovládá základní pravidla jednoduchých sportovních her a soutěží - v rámci svých zdravotních možností se zapojuje do sportovních aktivit - využívá vlastních pohybových schopností a rozvíjí je - v rámci svých možností dbá na správné držení těla a zvládá procvičená pohybová cvičení	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - pracujeme s prvky zážitkové pedagogiky- motivační a výukové hry, soutěže, experimenty a názorné demonstrace, exkurze apod. - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností, schopností i limitů - nacvičujeme správné držení těla, dechová cvičení
k řešení problémů - řeší problémovou situaci v rámci svých schopností na základě nápodoby či opakování - vyhledá ve svém okolí osoby, které jsou schopné a ochotné pomoci mu řešit problém - neodradí ho neúspěch, přijímá kritiku, nechá si poradit	- při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - vybíráme možné krizové situace, nacvičujeme postup řešení, postupně zvyšujeme náročnost a směrujeme žáky k samostatnějšímu rozhodování
komunikativní - vyslechne a příjme pokyny vedoucího družstva - využívá poznatků z pořízených záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností	- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky - pomocí dramatizace či modelových situací učíme žáky zásadám pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - orientuje se v prostoru školy a v jejím nejbližším okolí - je pozitivně naladěný ke společným aktivitám - je vnímaví k potřebám druhých - dodržuje pravidla fair-play - v rámci svých možností přijímá úkoly sportovního družstva - chápe pochvalu jako motivaci k další sportovní činnosti	- do často navštěvovaných míst chodíme stále stejnou trasou a upozorňujeme na možná nebezpečí - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišnosti - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - dodržuje pravidla slušného chování - chová se žádoucím způsobem ve škole i mimo školu - respektuje informace kompetentní osoby v případě poranění či úrazu	- seznamujeme žáky se základními pravidly slušného chování - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci

pracovní - složitější pracovní činnosti vykonává po částech - chápe jednoduché a srozumitelné pokyny, řídí se jimi - přijímá posouzení výsledků svých sportovních činností - dodržuje zásady bezpečnosti při všech činnostech	- postupujeme důsledně od jednoduchého ke složitějšímu - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - hodnotíme průběh a výsledek práce s žáky - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

TĚLESNÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - získává kladný postoj k pohybovým aktivitám - provádí dle svých možností protahovací cvičení - koordinuje dle svých možností správné držení těla - reaguje na pokyny a povely k provádění vlastní pohybové činnosti - nacvičuje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - spontánní pohybové činnosti a hry - příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - správné držení těla - osobní hygiena - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní - motivační, tvořivé a napodobivé hry **<u>Základy gymnastiky</u>** - průpravná cvičení - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - chůze v terénu - hry na sněhu - chování v přírodě **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **<u>Organizace a komunikace v TV</u>** - základní smluvené povely a signály		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Pv – vycházky do přírody** **Plavecký výcvik** **Zimní sporty** (sáňkování, bruslení)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá podle pokynů, přípravu na pohybovou činnost - provádí dle svých možností protahovací cvičení - koordinuje dle svých možností správné držení těla - reaguje na pokyny a povely k provádění vlastní pohybové činnosti - nacvičuje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **Význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - spontánní pohybové činnosti a hry - příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení **Zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla - osobní hygiena - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **Pohybové hry** - pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní - motivační, tvořivé a napodobivé hry **Základy gymnastiky** - průpravná cvičení - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **Turistika a pobyt v přírodě** - chůze v terénu - hry na sněhu - chování v přírodě **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **Organizace a komunikace v TV** - základní smluvené povely a signály		Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Pv – vycházky do přírody** **Plavecký výcvik** **Zimní sporty** (sáňkování, bruslení)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - získává kladný postoj k pohybovým aktivitám - zvládá podle pokynů, přípravu na pohybovou činnost - provádí dle svých možností protahovací cvičení - koordinuje dle svých možností správné držení těla - uplatňuje principy osobní hygieny - reaguje na pokyny a povely k provádění vlastní pohybové činnosti - nacvičuje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností - provádí cviky s náčiním a na vybraném nářadí dle svých schopností - překonává terénní nerovnosti a překážky - neničí a neznečišťuje přírodu - respektuje jednoduché smluvené signály u her a soutěží	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, délka a intenzita pohybu - spontánní pohybové činnosti a hry - příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - správné držení těla - osobní hygiena - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní - motivační, tvořivé a napodobivé hry **<u>Základy gymnastiky</u>** - průpravná cvičení - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - chůze v terénu - hry na sněhu - chování v přírodě **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** **<u>Organizace a komunikace v TV</u>** - základní smluvené povely a signály		Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Pv – vycházky do přírody** **Plavecký výcvik** **Zimní sporty** (sáňkování, bruslení)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí požadovaná cvičení podle svých pohybových možností a schopností - dodržuje zásady hygieny při TV - vhodně se obouvá a obléká - dodržuje pravidla bezpečnosti při všech pohybových aktivitách - nacvičuje jednoduché tanečky - zvládá základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním - jezdí na saních, na bobech dle svých pohybových možností	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při TV - vhodné oblečení a obuv - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - vyjádření rytmu pohybem - jednoduché tanečky **<u>Základy atletiky</u>** - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běhy na krátké vzdálenosti - skok do dálky - hod míčkem **<u>Základy sportovních her</u>** - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → Sociální rozvoj: spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěže a konkurence)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Besídka** (nácvik jednoduché sestavy) **Plavecký výcvik** **Hry na sněhu, jízda na saních a bobech**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí požadovaná cvičení podle svých pohybových možností a schopností - dodržuje zásady hygieny při TV - vhodně se obouvá a obléká - dodržuje pravidla bezpečnosti při všech pohybových aktivitách - nacvičuje jednoduché tanečky - osvojuje si základy atletiky, s přihlédnutím ke svému zdravotnímu stavu a pohybovým schopnostem - zvládá základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním - jezdí na saních, na bobech dle svých pohybových možností - řídí se jednoduchými dohodnutými pravidly při hrách a soutěžích	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při TV - vhodné oblečení a obuv - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - vyjádření rytmu pohybem - jednoduché tanečky **<u>Základy atletiky</u>** - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běhy na krátké vzdálenosti - skok do dálky - hod míčkem **<u>Základy sportovních her</u>** - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → Sociální rozvoj: spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěže a konkurence)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Besídka** (nácvik jednoduché sestavy) **Plavecký výcvik** **Hry na sněhu, jízda na saních a bobech**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - provádí požadovaná cvičení podle svých pohybových možností a schopností - dodržuje zásady hygieny při TV - vhodně se obouvá a obléká - dodržuje pravidla bezpečnosti při všech pohybových aktivitách - nacvičuje jednoduché tanečky - osvojuje si základy atletiky, nacvičuje varianty chůze, běh na krátké vzdálenosti, skok do dálky, hod míčkem s přihlédnutím ke svému zdravotnímu stavu a pohybovým schopnostem - zvládá základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním - jezdí na saních, na bobech dle svých pohybových možností - řídí se jednoduchými dohodnutými pravidly při hrách a soutěžích	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při TV - vhodné oblečení a obuv - bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - vyjádření rytmu pohybem - jednoduché tanečky **<u>Základy atletiky</u>** - průpravné atletické činnosti - varianty chůze - běhy na krátké vzdálenosti - skok do dálky - hod míčkem **<u>Základy sportovních her</u>** - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní techniky pohybu a jízdy na saních a bobech **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Besídka** (nácvik jednoduché sestavy) **Plavecký výcvik** **Hry na sněhu, jízda na saních a bobech**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

7. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dle svých možností rozvíjí úroveň pohybových schopností a dovedností - využívá základní kompenzační a relaxační techniky - uplatňuje bezpečné chování při všech pohybových aktivitách - dbá na hygienu, používá vhodný oděv a obuv při sportování - osvojené pohybové dovednosti využívá při hrách, soutěžích a dalších různorodých činnostech - provádí jednoduchá cvičení s náčiním či na vybraném nářadí - cvičí při hudbě – s nápodobou i spontánně - překonává terénní překážky - sáňkuje a bobuje dle svých pohybových možností - rozumí základním tělocvičným termínům - spolupracuje při kolektivních hrách s ostatními - při hrách a soutěžích nepodvádí, neubližuje ostatním žákům	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, pohybové aktivity - rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - prevence a korekce svalových dysbalancí - kondiční, koordinační a koncentrační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - hry s různým zaměřením - hry s netradičními pomůckami **<u>Gymnastika</u>** - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem **<u>Atletika</u>** - starty, běhy na dráze, v terénu - skok do dálky - hod míčkem **<u>Sportovní hry</u>** - sportovní hry s upravenými pravidly **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní poznatky z turistiky - chůze a orientace v terénu - táboření - zimní sporty – sáňkování, bobování **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - základy odborné terminologie - vzájemná komunikace při pohybových činnostech - základní pravidla her - zásady sportovního chování		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Aerobic** **Sportovně-branný den** **Pobyt v zimní přírodě - sáňkování, bobování** **Plavecký výcvik**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

8. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dle svých možností rozvíjí úroveň pohybových schopností a dovedností - využívá základní kompenzační a relaxační techniky - uplatňuje bezpečné chování při všech pohybových aktivitách - dbá na hygienu, používá vhodný oděv a obuv při sportování - osvojené pohybové dovednosti využívá při hrách, soutěžích a dalších různorodých činnostech - provádí jednoduchá cvičení s náčiním či na vybraném nářadí - cvičí při hudbě – s nápodobou i spontánně - zvládá dle svých pohybových možností běh, skok a hod - účastní se kolektivních sportovních her a soutěží - překonává terénní překážky - rozumí základním tělocvičným termínům - spolupracuje při kolektivních hrách s ostatními - při hrách a soutěžích nepodvádí, neubližuje ostatním žákům	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, pohybové aktivity - rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - prevence a korekce svalových dysbalancí - kondiční, koordinační a koncentrační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - hry s různým zaměřením - hry s netradičními pomůckami **<u>Gymnastika</u>** - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem **<u>Atletika</u>** - starty, běhy na dráze, v terénu - skok do dálky - hod míčkem **<u>Sportovní hry</u>** - sportovní hry s upravenými pravidly **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní poznatky z turistiky - chůze a orientace v terénu - táboření - zimní sporty – sáňkování, bobování **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - základy odborné terminologie - vzájemná komunikace při pohybových činnostech - základní pravidla her - zásady sportovního chování		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Aerobic** **Sportovně-branný den** **Pobyt v zimní přírodě - sáňkování, bobování** **Plavecký výcvik**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

9. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dle svých možností rozvíjí úroveň pohybových schopností a dovedností - využívá základní kompenzační a relaxační techniky - uplatňuje bezpečné chování při všech pohybových aktivitách - dbá na hygienu, používá vhodný oděv a obuv při sportování - osvojené pohybové dovednosti využívá při hrách, soutěžích a dalších různorodých činnostech - provádí jednoduchá cvičení s náčiním či na vybraném nářadí - cvičí při hudbě – s nápodobou i spontánně - nacvičuje některé jednoduché taneční kroky - zvládá dle svých pohybových možností běh, skok a hod - účastní se kolektivních sportovních her a soutěží - překonává terénní překážky - rozumí základním tělocvičným termínům - orientuje se v základních pravidlech sportovních her, které opakovaně hraje - při hrách a soutěžích nepodvádí, neubližuje ostatním žákům	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, pohybové aktivity - rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - prevence a korekce svalových dysbalancí - kondiční, koordinační a koncentrační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - hry s různým zaměřením - hry s netradičními pomůckami **<u>Gymnastika</u>** - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem **<u>Atletika</u>** - starty, běhy na dráze, v terénu - skok do dálky - hod míčkem **<u>Sportovní hry</u>** - sportovní hry s upravenými pravidly **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní poznatky z turistiky - chůze a orientace v terénu - táboření - zimní sporty – sáňkování, bobování **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - základy odborné terminologie - vzájemná komunikace při pohybových činnostech - základní pravidla her - zásady sportovního chování	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → Sociální rozvoj: spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci a pro zvládání soutěže a konkurence)	Navrhované celoroční projekty, náměty: **Aerobic** **Sportovně-branný den** **Pobyt v zimní přírodě - sáňkování, bobování** **Plavecký výcvik**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

10. ročník

Výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - dle svých možností rozvíjí úroveň pohybových schopností a dovedností - využívá základní kompenzační a relaxační techniky - uplatňuje bezpečné chování při všech pohybových aktivitách - dbá na hygienu, používá vhodný oděv a obuv při sportování - osvojené pohybové dovednosti využívá při hrách, soutěžích a dalších různorodých činnostech - provádí jednoduchá cvičení s náčiním či na vybraném nářadí - cvičí při hudbě – s nápodobou i spontánně - nacvičuje některé jednoduché taneční kroky - zvládá dle svých pohybových možností běh, skok a hod - účastní se kolektivních sportovních her a soutěží - překonává terénní překážky - sáňkuje a bobuje dle svých pohybových možností - rozumí základním tělocvičným termínům - spolupracuje při kolektivních hrách s ostatními - orientuje se v základních pravidlech sportovních her, které opakovaně hraje - při hrách a soutěžích nepodvádí, neubližuje ostatním žákům	**ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ** **<u>Význam pohybu pro zdraví</u>** - pohybový režim, pohybové aktivity - rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností **<u>Zdravotně zaměřené činnosti</u>** - prevence a korekce svalových dysbalancí - kondiční, koordinační a koncentrační cvičení - kompenzační a relaxační cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech **ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ** **<u>Pohybové hry</u>** - hry s různým zaměřením - hry s netradičními pomůckami **<u>Gymnastika</u>** - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí **<u>Rytmická a kondiční cvičení</u>** - cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem **<u>Atletika</u>** - starty, běhy na dráze, v terénu - skok do dálky - hod míčkem **<u>Sportovní hry</u>** - sportovní hry s upravenými pravidly **<u>Turistika a pobyt v přírodě</u>** - základní poznatky z turistiky - chůze a orientace v terénu - táboření - zimní sporty – sáňkování, bobování **ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ** - základy odborné terminologie - vzájemná komunikace při pohybových činnostech - základní pravidla her - zásady sportovního chování		Navrhované celoroční projekty, náměty: **Aerobic** **Sportovně-branný den** **Pobyt v zimní přírodě - sáňkování, bobování** **Plavecký výcvik**

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy. Jde o alternativu tělesné výchovy pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina – viz Poznámka). Do ZdrTV jsou žáci zařazeni na základě doporučení lékaře. Cílem ZdrTV je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků a celkové zlepšení zdravotního stavu.

ZdrTV využívá činnosti a zátěže, které nejsou kontraindikovány zdravotnímu oslabení žáka, obsah je vždy upravován podle druhu a míry zdravotního oslabení.

ZdrTV vede kvalifikovaný učitel TV-ZTV. Výuka probíhá v učebně v prostorách školy. Časová dotace ZdrTV je 3 samostatné vyučovací hodiny týdně.

Při výuce se využívají rehabilitační pomůcky, zejména velké míče, balanční míče, masážní míčky a overbally. K dechovým cvičením slouží balonky, overbally, bublifuk, papírové míčky, brčka apod. Při cvičení na správné držení těla využíváme například žíněnky, lavičky, lano, švihadla, masážní polštářky apod. Dle typu cvičení bývá zařazováno i cvičení s rytmickým doprovodem a hudbou.

Poznámka:
III. zdravotní skupina podle směrnic MZ ČR (Věstník Ministerstva zdravotnictví, část 2. z března 1996).

- Jedinci oslabení s trvalými či dočasnými odchylkami tělesného vývoje či zdravotního stavu jsou zařazeni na doporučení lékaře do školní TV s úlevami nebo zdravotní TV, která může pomocí specifických postupů zlepšit jejich zdravotní stav a funkční schopnosti.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - používá nabízené rehabilitační a cvičební pomůcky - má radost z pohybu, získává k němu kladný vztah - v rámci svých zdravotních možností se zapojuje do cvičení - v rámci svých možností dbá na správné držení těla a zvládá procvičená dechová cvičení	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - nacvičujeme správné držení těla, dechová cvičení
k řešení problémů - rozpozná ve svém okolí osoby, na které se může obrátit v případě vlastních problémů, umí je kontaktovat, nebojí se zesměšnění - přivolá pomoc v případě ohrožení své nebo jiné osoby	- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
komunikativní - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání, souhlas či nesouhlas, sděluje pocit bolesti, nepříjemné pocity při cvičení - zvládá komunikaci se spolužáky i učitelem	- rozvíjíme verbální či alternativní formu komunikace při cvičení, skupinových hrách i samostatném projevu - směrujeme žáky ke správnému způsobu vyjádření prosby, dotazu, přání, požádání či poděkování
sociální a personální - chápe, že má určité zdravotní oslabení a při svých aktivitách je zohledňuje - má základní představu o vztazích mezi lidmi v rodině, škole a na veřejnosti - spolupracuje s ostatními při jednoduchých činnostech - je pozitivně naladěný k individuálním i společným aktivitám	- vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby a jiných osob v jejich okolí - orientujeme pozornost žáků nejen na vztahy v rodině, ale i na vztahy přátelské – kroužky, škola - vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru
občanské - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba, zná postup při hlášení úrazu v průběhu výuky - v případě potřeby dokáže přivolat pomoc dospělého	- seznamujeme žáky s pravidly režimu ve třídě a škole, průběžně hodnotíme jejich plnění, jejich dodržováním vytváříme základní rámec školních i společenských norem - instruujeme žáky o vhodném chování v případě zranění či nemoci - provádíme nácvik přivolání pomoci
pracovní - má osvojenou určitou míru samostatnosti a soběstačnosti - dodržuje zásady osobní hygieny - zvládá správný postup cvičení po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, předvedení, obrázek) - používá při cvičení vhodné pomůcky dle zadání učitele	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím

- dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech, zapojuje se do společných aktivit - dodržuje zásady bezpečnosti při cvičení, hygieny prostředí a ochrany zdraví při všech činnostech	- používáme jednotné a srozumitelné pokyny - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má radost z pohybu, nevyhýbá se tělesné aktivitě - uplatňuje správné způsoby držení těla - zaujímá základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá cvičení související s vlastním oslabením	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 3. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - spolupracuje s ostatními při pohybových činnostech	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 3. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - používá při cvičení vhodné pomůcky, oděv a obuv	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve - protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen - zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech - spinální cvičení - posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu	Zařazena shodně s TV	

	B. Oslabení vnitřních orgánů ○ *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* ○ *B 2 Oslabení endokrinního systému* ○ *B 3 Obezita* ○ *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* Cvičení zaměřená na: - protažení a posílení svalstva (viz skupina A) - rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů - zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu - rovnovážná a koordinační cvičení ***C. Oslabení smyslových a nervových funkcí*** ○ *C 1 Oslabení zraku* ○ *C 2 Oslabení sluchu* ○ *C 3 Neuropsychická onemocnění* Cvičení zaměřená na: - vyrovnávání svalové nerovnováhy (viz skupina A) - vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému - rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; - rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu - orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci - u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně **Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má radost z pohybu, nevyhýbá se tělesné aktivitě - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele - zapojuje se do kolektivních činností	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 6. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* - je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 6. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech - zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba, zná postup při hlášení úrazu v průběhu výuky	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - konkrétní zdravotní oslabení - prevence, pohybový režim - vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV - zásady správného držení těla, dechová cvičení - vnímání pocitů při cvičení **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve - protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen - zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech - spinální cvičení - posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému*	Zařazena shodně s TV	

	○ *B 3 Obezita* ○ *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - protažení a posílení svalstva (viz. skupina A) - rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů - zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu - rovnovážná a koordinační cvičení ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** ○ *C 1 Oslabení zraku* ○ *C 2 Oslabení sluchu* ○ *C 3 Neuropsychická onemocnění* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - vyrovnávání svalové nerovnováhy (viz skupina A) - vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému - rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; - rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu - orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci - u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

7. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení - zařazuje do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snaží se o jejich optimální provedení - má osvojenou určitou míru samostatnosti a soběstačnosti - dodržuje zásady osobní hygieny	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - základní termíny osvojovaných činností - prevence a korekce oslabení - denní režim z pohledu zdravotního oslabení - soustředění na cvičení - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 10. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

8. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení - zařazuje do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snaží se o jejich optimální provedení - má osvojenou určitou míru samostatnosti a soběstačnosti - dodržuje zásady osobní hygieny - spolupracuje s vyučujícím při provádění speciálních cvičení	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - základní termíny osvojovaných činností - prevence a korekce oslabení - denní režim z pohledu zdravotního oslabení - soustředění na cvičení - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 10. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

9. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení - zařazuje do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snaží se o jejich optimální provedení - dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech, zapojuje se do společných aktivit - dodržuje zásady bezpečnosti při cvičení, hygieny prostředí a ochrany zdraví při všech činnostech	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - základní termíny osvojovaných činností - prevence a korekce oslabení - denní režim z pohledu zdravotního oslabení - soustředění na cvičení - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* ***<u>B. Oslabení vnitřních orgánů</u>*** o *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* o *B 2 Oslabení endokrinního systému* o *B 3 Obezita* o *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* ***<u>C. Oslabení smyslových a nervových funkcí</u>*** o *C 1 Oslabení zraku* o *C 2 Oslabení sluchu* o *C 3 Neuropsychická onemocnění* **<u>Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti</u>** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	Zařazena shodně s TV	Detailně rozepsaná cvičení viz 10. ročník

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

10. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení - zařazuje do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snaží se o jejich optimální provedení - používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání, souhlas či nesouhlas, sděluje pocit bolesti, nepříjemné pocity při cvičení - dodržuje zásady bezpečnosti při cvičení, hygieny prostředí a ochrany zdraví při všech činnostech	**<u>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních omezení</u>** - základní termíny osvojovaných činností - prevence a korekce oslabení - denní režim z pohledu zdravotního oslabení - soustředění na cvičení - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **<u>Speciální cvičení</u>** - základní cvičební polohy - základní technika cvičení - soubor speciálních cvičení podle typu oslabení - relaxační cvičení – celková a lokální - dechová cvičení – správný dechový stereotyp ***<u>A. Oslabení podpůrně pohybového systému</u>*** o *A 1 Poruchy funkce svalových skupin* o *A 2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení* o *A 3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany* o *A 4 Poruchy stavby dolních končetin* <u>Cvičení zaměřená na:</u> - správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve - protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen - zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech - spinální cvičení - posílení oslab. svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu	Zařazena shodně s TV	

	B. Oslabení vnitřních orgánů ○ *B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému* ○ *B 2 Oslabení endokrinního systému* ○ *B 3 Obezita* ○ *B 4 Oslabení vnitřních orgánů* Cvičení zaměřená na: - protažení a posílení svalstva (viz skupina A) - rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů - zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinace srdečního, dýchacího a pohybového rytmu - rovnovážná a koordinační cvičení ***C. Oslabení smyslových a nervových funkcí*** ○ *C 1 Oslabení zraku* ○ *C 2 Oslabení sluchu* ○ *C 3 Neuropsychická onemocnění* Cvičení zaměřená na: - vyrovnávání svalové nerovnováhy (viz skupina A) - vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému - rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; - rozvíjení sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu - orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci - u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně **Všeobecné rozvíjející pohybové činnosti** - pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení		

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti, učí se odmítat škodlivé látky a předcházet úrazům. Tím je zajištěno utváření žádoucích návyků pro uplatnění zdravého životního stylu.

Žáci se také seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Jsou vedeni k určité míře odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je realizován v 8. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Důraz se klade především na praktické dovednosti, které jsou žáci schopni použít v běžném životě. Uplatňuje se skupinová práce za využití didaktických a interaktivních pomůcek a různých forem her. Výuka je doplňována exkurzemi a besedami.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - vyhledává a třídí informace s pomocí učitele - projevuje aktivní zájem o probíraná témata - uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích - pracuje s obrázky, chápe některé piktogramy či symboly ve spojení s konkrétní situací	- vedeme žáky k vyhledávání informací v jednoduchém textu - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života. - používáme texty z různých zdrojů, obrázky, piktogramy, reálné předměty
k řešení problémů - v určitých situacích (na základě tréninku a vlastních zkušeností) rozpozná problém - překonává problémy přiměřeně ke svým schopnostem a možnostem – vybaví si řešení, které již použil v podobné situaci - požádá o pomoc osobu ze svého nejbližšího okolí, když řešení problému přesahuje jeho síly	- formou modelových situací, průběžným monitorováním a rozborem problémových situací vedeme žáky k rozpoznávání a pojmenování konkrétních problémů a jejich závažnosti - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků - s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
komunikativní - pracuje s jednoduchými texty, obrázkovými materiály a dalšími druhy informací podle pokynů učitele - v nebezpečné situaci poskytne srozumitelnou odpověď na otázku podle předem nacvičeného scénáře - naslouchá jiným, toleruje jejich odlišný názor	- seznamujeme žáky s texty, obrázkovými materiály a jinými informačními a komunikačními prostředky - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace v obtížných a ohrožujících situacích - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky
sociální a personální - zapojí se do skupiny při společných aktivitách - uplatňuje základní návyky slušného chování - je-li požádán, ochotně pomůže mladšímu, slabšímu či jinak handicapovanému spolužákovi	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k odpovědnosti za své chování - směrujeme žáky k pomoci mladším, slabším, postiženým spolužákům
občanské - rozlišuje, co je pro jeho zdraví prospěšné a co nikoli - odhadne riziko ohrožující jeho zdraví a bezpečnost - přivolá v nouzi pomoc dospělé osoby	- zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek - upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě - provádíme nácvik přivolání pomoci
pracovní - uplatňuje základní hygienické návyky, zvládá sebeobslužné činnosti dle svých možností a schopností - dodržuje naučené stereotypy v pracovním postupu - zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži (slovní pokyn, obrázek) - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ			
8. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - uvědomuje si význam dobrých vztahů mezi lidmi - hovoří o některých událostech v rodině - rozlišuje, co je pro organismus nezdravé a naopak - dodržuje stravovací návyky - dodržuje základní hygienické návyky - sdělí, co ho bolí - přivolá si dospělou osobu v krizových situacích - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - dodržuje zásady bezpečného chování při všech činnostech - dodržuje režim dne	**Vztahy mezi lidmi, formy soužití** - vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství - vztahy a soužití v prostředí rodiny a školy, vrstevnické skupiny **Zdravý způsob života a péče o zdraví** - základní životní potřeby - výživa a zdraví - zásady správného stravování - tělesná hygiena – zásady osobní a intimní hygieny - režim dne - zdravotní stav, obtíže, problémy - chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** - důležitá telefonní čísla - bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, - bezpečné prostředí ve škole	Osobnostní a sociální výchova → sociální rozvoj: mezilidské vztahy	Navrhované celoroční projekty, náměty: **MPV:** **Pv – hygienické návyky** **Čs – mezilidské vztahy** **Tv – kondiční cvičení** **Canfield, J., Wells, H.: Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků** **Návštěva pracoviště IZS** (záchranka, hasiči)

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

9. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - vyjmenuje některé tělesné změny v pubertě - chová se ohleduplně k druhému pohlaví - zná termíny (manželství, těhotenství, pohlavní styk) - uvědomuje si prospěšnost fyzické aktivity pro zdraví - dodržuje zásady prevence - zvládá některou z technik relaxace - uvědomuje si škodlivost některých návykových látek (alkohol, cigarety, drogy) - rozlišuje krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) - dodržuje osvojené postupy při práci	**<u>Změny v životě člověka a jejich reflexe</u>** - dětství, puberta, dospívání - tělesné změny v dospívání - láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství **<u>Zdravý způsob života a péče o zdraví</u>** - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - specifické druhy výživy - význam pohybu pro zdraví, otužování - preventivní a lékařská péče **<u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u>** - relaxační techniky - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - skryté formy a stupně individuálního násilí, šikana a jiné projevy násilí - ochrana zdraví při různých činnostech	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → osobnostní rozvoj: psychohygiena <u>Environmentální výchova</u> → lidské aktivity a problémy životního prostředí	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Tv – relaxační cvičení** **Čp – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla** **Vv – kresba postavy** **Portmanová, R.: Hry zaměřené na zvýšení koncentrace a uvolnění** **Oči hadů (video)** **Kolář, M.: Bolest šikanování** **Presl, J.: Drogová závislost**

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

10. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - rozlišuje pohlaví - uvědomuje si při pohlavním styku nutnost ochrany - chápe, že těhotenství a porod přináleží ženě - ví o existenci HIV/AIDS - vyjmenuje některé civilizační choroby - respektuje dodržování zásad zdravého životního stylu jako prevenci těchto nemocí - uplatňuje pravidla zdravého životního stylu - je opatrný při setkání s cizí osobou - obrátí se na dospělou osobu v případě nebezpečí - dbá pokynů kompetentních osob při situaci ohrožení	**<u>Změny v životě člověka a jejich reflexe</u>** - sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování – antikoncepce - těhotenství **<u>Zdravý způsob života a péče o zdraví</u>** - ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy - bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy) **<u>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</u>** - civilizační choroby, zdravotní rizika, prevence - formy sexuálního zneužívání dětí, sexuální kriminalita - komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti - ochrana člověka za mimořádných událostí	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → osobnostní rozvoj: seberegulace a sebeorganizace	Navrhované celoroční projekty, náměty: **<u>MPV:</u>** **Čs – lidská práva** **Čjs – zdravý životní styl** **Beseda s příslušníkem Policie ČR**

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

→ Pracovní vyučování (1. až 10. ročník)

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se realizuje v rámci vzdělávacího předmětu Pracovní vyučování. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a souvislostech.
Vzdělávací předmět Pracovní vyučování se cíleně zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků a tím přispívá u žáků k co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.
Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. V rámci praktických cvičení se seznamují s různými materiály, získávají základní pracovní dovednosti a návyky, osvojují si konkrétní jednoduché pracovní činnosti. Seznamují se s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí.

Obsah vzdělávacího předmětu je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály (zařazeny pouze na druhém stupni)

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vyučovací předmět Pracovní vyučování je realizován v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Má dotaci 4 hodiny týdně v 1. až 6. ročníku, 6 hodin týdně v 7. ročníku a 7 hodin týdně v 8. až 10. ročníku.

Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách, možnostech školy a schopnostech žáků.

Výuka probíhá především v kmenové učebně, k tématickému okruhu Pěstitelské práce je využíván školní pozemek. Práce s technickými materiály probíhají v učebnách dílen a Práce v domácnosti v prostorách školy (kmenové třídy, cvičná kuchyně).

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
k učení - prakticky si osvojuje práci podle pokynů učitele nebo podle jednoduchého návodu - uplatňuje získané vědomosti a zkušenosti v praktických situacích - je schopen pracovat pod vedením pedagoga - udrží určitou míru pozornosti při vykonávání zadaných činností - získává kladný vztah k práci	- poskytujeme dostatek informačních zdrojů a učebních podnětů - učební a informační texty, knihy, encyklopedie, mapy, plánky, výukové programy, internet a další multimediální zdroje - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - při práci se žáky uplatňujeme individuální přístup zohledňující jejich úroveň a míru znevýhodnění - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost
k řešení problémů - přijímá posouzení svého chování - problémové situace řeší s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - nenechá se odradit případným nezdarem	- seznamujeme žáky s důsledky neadekvátního chování, s možností nápravy, nabízíme pomoc - vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů - při všech aktivitách bereme v úvahu individuální schopnosti a mentální úroveň jednotlivých žáků
komunikativní - zvládá běžnou komunikaci se spolužáky i učitelem - chápe (dle svých možností) sdělovanou informaci a poskytuje srozumitelnou zpětnou vazbu - naslouchá, přijímá sdělované informace - používá vhodné způsoby komunikace k pojmenování prováděných činností - seznamuje se s přesným významem pojmů - zvládá komunikaci, používá mluvený projev či alternativní formu komunikace tak, aby sdělil své potřeby a přání, souhlas či nesouhlas - dokáže pracovat v týmu - toleruje odlišné názory spolužáků	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (ústní, písemné, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků) - podněcujeme k aktivnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech - klademe důraz na naslouchání, následnou reprodukci a kontrolujeme porozumění obsahu - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření přání, potřeby nebo názoru - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky
sociální a personální - spolupracuje ve dvojici i ve skupině při jednoduchých činnostech - vytváří pozitivní vztahy ve skupině - uvědomuje si potřebu ohleduplnosti na pracovišti - navazuje a udržuje vztahy se spolužáky - je vnímavý k potřebám druhých - podílí se na vytváření příjemné atmosféry na pracovišti - uvědomuje si vhodnost či nevhodnost svého chování	- vedeme žáky k práci ve skupině, poukazujeme na výhody spolupráce (společné prožitky, vzájemná pomoc, pochopení role ve skupině) - vedeme žáky k toleranci, ohleduplnosti a k respektování odlišností - umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu, pozitivním hodnocením posilujeme sebedůvěru - vedeme žáky k odpovědnosti za své chování

občanské - dodržuje pravidla chování ve škole i mimo ni - respektuje informace, které mu sdělí kompetentní osoba - je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu - v běžných životních situacích se vyvaruje agresivnímu chování - uvědomuje si potřebu ohleduplnosti - rozpozná, co je pro jeho zdraví škodlivé - dodržuje zásady zdravé výživy - orientuje se v situacích, které ohrožují zdraví, vyhodnocuje je a zaujímá správná stanoviska	- na modelových či praktických příkladech učíme žáky rozpoznávat pozitivní a negativní projevy chování, upozorňujeme na nevhodné chování, korigujeme chování žáků příkladem, radou, pochvalou, trestem - netolerujeme agresivní a vulgární projevy chování - vychováváme žáky k ohleduplnosti vůči starým, nemocným a handicapovaným lidem - zařazujeme preventivní programy o zdravém životním stylu, o škodlivosti kouření a požívání alkoholu či návykových látek
pracovní - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - dodržuje zásady osobní hygieny - udržuje pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě - zvládá základní manuální dovednosti - používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - zvládá práci podle předlohy a podle instruktáže, vytváří přiměřené pracovní postupy - má osvojené jednoduché pracovní stereotypy, respektuje pracovní postup - složitější pracovní činnost vykonává po částech - dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech - získává pozitivní vztah k práci - přijímá hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu - dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při všech činnostech	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů - seznamujeme žáky s nástroji, pomůckami a nářadím, s jejich funkcí a názvoslovím - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu - žáky vedeme k práci v kolektivu a rozšiřujeme tak jejich pracovně-komunikační schopnosti - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ			
1. ročník			
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - třídí různé druhy materiálů podle zadaných kritérií - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - provádí montáž a demontáž - používá lehké zahradní náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Sebeobsluha</u>** - základní hygienické návyky - osobní hygiena - svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvů - obouvání - běžná údržba oděvů a obuvi - ukládání, čištění oděvů a obuvi - péče o osobní věci - uklízení a ukládání osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálů a jejich užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie a jiné - jednoduché pracovní operace a postupy - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové) - práce podle slovního návodu - montáž a demontáž jednoduchých předmětů **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - výživa rostlin - pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - rozdělení potravin, výběr, nákup a skladování potravin - stolování (jednoduchá úprava stolu) - pravidla správného stolování - drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)		**<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky, lidové pranostiky** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Sběr přírodnin, sušení** **Vánoční a velikonoční výstava** **Práce na školním pozemku** **Ukázka kuchyňského inventáře**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

2. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - dokáže se sám obléknout a svléknout - třídí různé druhy materiálů podle zadaných kritérií - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - provádí montáž a demontáž - pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě - používá lehké zahradní náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Sebeobsluha</u>** - základní hygienické návyky - osobní hygiena - svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvů - obouvání - běžná údržba oděvů a obuvi - ukládání, čištění oděvů a obuvi - péče o osobní věci - uklízení a ukládání osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálů a jejich užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie a jiné - jednoduché pracovní operace a postupy - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové) - práce podle slovního návodu - montáž a demontáž jednoduchých předmětů **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - výživa rostlin - pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - rozdělení potravin, výběr, nákup a skladování potravin - stolování (jednoduchá úprava stolu) - pravidla správného stolování - drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)		**<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky, lidové pranostiky** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Sběr přírodnin, sušení** **Vánoční a velikonoční výstava** **Práce na školním pozemku** **Ukázka kuchyňského inventáře**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

3. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - udržuje pořádek ve svých věcech - třídí různé druhy materiálů podle zadaných kritérií - zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi - sestaví jednoduchý model - provádí montáž a demontáž - pozoruje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - pracuje s přírodními materiály - pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě - používá lehké zahradní náčiní - orientuje se v základním vybavení kuchyně - zvládá prostírání stolu pro jednoduché menu - dodržuje pravidla správného stolování a pravidla společenského chování - zvládá drobné úklidové práce - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Sebeobsluha</u>** - základní hygienické návyky - osobní hygiena - svlékání a oblékání oděvů, skládání oděvů - obouvání - běžná údržba oděvů a obuvi - ukládání, čištění oděvů a obuvi - péče o osobní věci - uklízení a ukládání osobních věcí **<u>Práce s drobným materiálem</u>** - vlastnosti materiálů a jejich užití - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, drát, fólie a jiné - jednoduché pracovní operace a postupy - pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití - lidové zvyky, tradice, řemesla - jednoduché techniky zpracování vybraných materiálů **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (plošné, prostorové) - práce podle slovního návodu - montáž a demontáž jednoduchých předmětů **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování pokojových rostlin - výživa rostlin - pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) **<u>Práce v domácnosti</u>** - základní vybavení kuchyně - rozdělení potravin, výběr, nákup a skladování potravin - stolování (jednoduchá úprava stolu) - pravidla správného stolování - drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)		**<u>MPV:</u>** **Čj – komunikace s lidmi, básničky, lidové pranostiky** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Pv – modelování ovoce, zeleniny** **Sběr přírodnin, sušení** **Vánoční a velikonoční výstava** **Práce na školním pozemku** **Ukázka kuchyňského inventáře**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

4. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá osobní hygienu - udržuje pořádek v osobních věcech - pracuje podle slovního návodu - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - ošetřuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny - zná základní vybavení kuchyně - zvládá prostření stolu pro jednoduché menu - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla společenského chování při stolování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při všech vykonávaných činnostech	**Sebeobsluha** - péče o osobní věci - ukládání a uklízení osobních věcí **Práce s drobným materiálem** - vlastnosti materiálu, modelovací hmota, papír, karton, přírodniny, textil, drát apod.) - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, nože) - jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla **Práce montážní a demontážní** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování jednoduchých modelů - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy (montáž, demontáž) **Pěstitelské práce** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (koření, léčivky, zelenina) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce s rostlinami **Práce v domácnosti** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - práce s kuchyňským náčiním - bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami - jednoduchá úprava stolu - úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, obsluha myčky na nádobí, mytí podlahy, vysávání) - kuchařské umění – historie a význam		**MPV**: **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Čj – komunikace s lidmi** **Sběr přírodnin, sušení** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Práce na školním pozemku** **Společný nákup (orientace v nákupních střediscích)** **Sestavení jednoduchého jídelníčku, realizace**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

5. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - udržuje pořádek v osobních věcech - zvládá běžnou údržbu oděvu a obuvi - pracuje podle slovního návodu - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky a nástroje - využívá vlastní fantazii i prvky lidových tradic - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - ošetřuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny - zná základní vybavení kuchyně - zvládá přípravu jednoduchého pokrmu - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při všech vykonávaných činnostech	**Sebeobsluha** - péče o osobní věci - ukládání a uklízení osobních věcí **Práce s drobným materiálem** - vlastnosti materiálu, modelovací hmota, papír, karton, přírodniny, textil, drát apod.) - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, nože) - jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla **Práce montážní a demontážní** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování jednoduchých modelů - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy (montáž, demontáž) **Pěstitelské práce** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (koření, léčivky, zelenina) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce s rostlinami **Práce v domácnosti** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - práce s kuchyňským náčiním - bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami - jednoduchá úprava stolu - úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, obsluha myčky na nádobí, mytí podlahy, vysávání) - kuchařské umění – historie a význam		**MPV**: **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Čj – komunikace s lidmi** **Sběr přírodnin, sušení** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Práce na školním pozemku** **Společný nákup (orientace v nákupních střediscích)** **Sestavení jednoduchého jídelníčku, realizace**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

6. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - udržuje pořádek v osobních věcech - pracuje podle slovního návodu, předlohy - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - využívá vlastní fantazii i prvky lidových tradic - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - ošetřuje nenáročné pokojové i venkovní rostliny - rozpozná základní léčivé rostliny - zná základní vybavení kuchyně - zná zásady skladování potravin - uplatňuje zásady správné výživy - zvládá přípravu jednoduchého pohoštění - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při všech vykonávaných činnostech	**Sebeobsluha** - péče o osobní věci - ukládání a uklízení osobních věcí **Práce s drobným materiálem** - vlastnosti materiálu, modelovací hmota, papír, karton, přírodniny, textil, drát apod.) - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů (nůžky, nože) - jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce - lidové zvyky, tradice, řemesla **Práce montážní a demontážní** - stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování jednoduchých modelů - práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy (montáž, demontáž) **Pěstitelské práce** - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (koření, léčivky, zelenina) - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce s rostlinami **Práce v domácnosti** - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - pravidla správného stolování - jednoduchá úprava stolu - práce s kuchyňským náčiním - bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami - jednoduchá úprava stolu - úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí, obsluha myčky na nádobí, mytí podlahy, vysávání) - kuchařské umění – historie a význam		**MPV**: **Hv – lidové písně, písničky s přírodní tématikou** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Čj – komunikace s lidmi** **Sběr přírodnin, sušení** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Koutek živé přírody** (klíčení rostlin) **Práce na školním pozemku** **Společný nákup (orientace v nákupních střediscích)** **Sestavení jednoduchého jídelníčku, realizace**

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

7. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - určí různé druhy materiálů - volí vhodný pracovní postup vzhledem k druhu zpracovávaného materiálu - správně používá vhodné pracovní nástroje - sestaví podle slovního návodu jednoduchý model - využívá prvky lidových tradic - zvládá jednoduchou montáž při práci se stavebnicemi - udržuje pořádek na pracovním místě - pěstuje zeleninu z výsevu a z výsadby - přesazuje pokojové rostliny - pojmenuje známé ovocné plody - zná způsoby zpracování ovoce - zvládá jednoduché pracovní činnosti v domácnosti - používá prací a čisticí prostředky - připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů - uplatňuje zásady správné výživy - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základní principy stolování - dodržuje pravidla společenského chování - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	**<u>Práce s technickými materiály</u>** - práce s různým materiálem podle podmínek školy a vybavení školy - rozdělení materiálů, vlastnosti a užití v praxi (dřevo, kov, plasty) - pracovní pomůcky, nástroje a nářadí na ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - řemesla a tradice - základní dovednosti ručních prací **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické) - sestavování modelů - montáž a demontáž - práce s návodem, předlohou **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin, základní zpracování půdy, výživa rostlin - zelenina, osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny - pěstování vybraných druhů okrasných rostlin a pokojových květin - aranžování a jednoduchá vazba květin - ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování - rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce - s rostlinami **<u>Práce v domácnosti</u>** - údržba a úklid v domácnosti, úklidové prostředky, postupy - bezpečnost při styku s čisticími prostředky - údržba oděvů a textilií, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi - elektrické spotřebiče, funkce a		**<u>MPV:</u>** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Exkurze - zahradnictví** **Práce na školním pozemku** **Bio prodejna – uvedení do problematiky a uvedení příkladů zboží na trhu** **Sestavení jídelníčku podle zásad správné výživy (realizace)** **Ukázky prostírání, lidové tradice stolování** **Návštěva kuchyňského studia** **Kuchařské knihy**

	užití, ovládání a údržba, bezpečnost provozu - základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty - potraviny, skupiny potravin, skladování, způsoby konzervace - příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy pokrmů - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - zásady správné výživy		

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

8. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - určí různé druhy materiálů - zná vlastnosti materiálů - vyjmenuje základní využití různých druhů materiálů v praxi - volí vhodný pracovní postup vzhledem k druhu zpracovávaného materiálu - vybírá a správně používá vhodné pracovní nástroje - sestaví podle slovního návodu, předlohy jednoduchý model - zvládá jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi - provádí základní údržbu jednoduchých předmětů - udržuje pořádek na pracovním místě - vysvětlí význam půdy - pěstuje zeleninu z výsevu a z výsadby - rozmnožuje pokojové rostliny - zvládá jednoduché aranžmá z květin - zná způsoby uskladnění ovoce a zeleniny - rozpozná některé léčivé rostliny - zvládá jednoduché pracovní činnosti v domácnosti - používá prací a čisticí prostředky - připraví jednoduché pokrmy podle slovního návodu nebo obrázku - uplatňuje zásady správné výživy - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje pravidla správného stolování - dodržuje pravidla společenského chování - dodržuje základní	**<u>Práce s technickými materiály</u>** - práce s různým materiálem podle podmínek školy a vybavení školy - rozdělení materiálů, vlastnosti a užití v praxi (dřevo, kov, plasty) - pracovní pomůcky, nástroje a nářadí na ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - řemesla a tradice - základní dovednosti ručních prací **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické) - sestavování modelů - montáž a demontáž - práce s návodem, předlohou **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin, základní zpracování půdy, výživa rostlin - zelenina, osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny - pěstování vybraných druhů okrasných rostlin a pokojových květin - aranžování a jednoduchá vazba květin - ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování - rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce - s rostlinami **<u>Práce v domácnosti</u>** - údržba a úklid v domácnosti, úklidové prostředky, postupy - bezpečnost při styku s čisticími prostředky - údržba oděvů a textilií, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi - elektrické spotřebiče, funkce a		**<u>MPV:</u>** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Exkurze - zahradnictví** **Práce na školním pozemku** **Bio prodejna – uvedení do problematiky a uvedení příkladů zboží na trhu** **Sestavení jídelníčku podle zásad správné výživy (realizace)** **Ukázky prostírání, lidové tradice stolování** **Návštěva kuchyňského studia** **Kuchařské knihy**

hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	užití, ovládání a údržba, bezpečnost provozu - základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty - potraviny, skupiny potravin, skladování, způsoby konzervace - příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy pokrmů - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - zásady správné výživy		

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

9. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - pozná různé druhy materiálů - určí vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi - volí vhodný pracovní postup vzhledem k druhu zpracovávaného materiálu - používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a nářadí na ruční opracování daného materiálu - sestaví podle návodu, plánu nebo náčrtu jednoduchý výrobek - zvládá montáž a demontáž při práci se stavebnicemi - provádí základní údržbu pomůcek a nářadí - udržuje pořádek na pracovním místě - zvládá pěstování zeleniny z výsevu a z výsadby - přesazuje a rozmnožuje pokojové rostliny - aranžuje jednoduché květinové vazby - zná způsoby zpracování a uskladnění ovoce - rozpozná některé léčivé a jedovaté rostliny - zvládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - používá prací a čisticí prostředky - připraví jednoduché pokrmy - uplatňuje zásady správné výživy - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základní principy stolování - dodržuje pravidla společenského chování - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní	**<u>Práce s technickými materiály</u>** - práce s různým materiálem podle podmínek školy a vybavení školy - rozdělení materiálů, vlastnosti a užití v praxi (dřevo, kov, plasty) - pracovní pomůcky, nástroje a nářadí na ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - řemesla a tradice - základní dovednosti ručních prací **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické) - sestavování modelů - montáž a demontáž - práce s návodem, předlohou **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin, základní zpracování půdy, výživa rostlin - zelenina, osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny - pěstování vybraných druhů okrasných rostlin a pokojových květin - aranžování a jednoduchá vazba květin - ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování - rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce - s rostlinami **<u>Práce v domácnosti</u>** - údržba a úklid v domácnosti, úklidové prostředky, postupy - bezpečnost při styku s čisticími prostředky - údržba oděvů a textilií, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi - elektrické spotřebiče, funkce a		**<u>MPV:</u>** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Exkurze - zahradnictví** **Práce na školním pozemku** **Bio prodejna – uvedení do problematiky a uvedení příkladů zboží na trhu** **Sestavení jídelníčku podle zásad správné výživy (realizace)** **Ukázky prostírání, lidové tradice stolování** **Návštěva kuchyňského studia** **Kuchařské knihy**

- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	užití, ovládání a údržba, bezpečnost provozu - základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty - potraviny, skupiny potravin, skladování, způsoby konzervace - příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy pokrmů - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - zásady správné výživy		

PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

10. ročník

Školní výstup předmětu:	Učivo:	Průřezová témata:	Poznámky:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - určí různé druhy materiálů - vyjmenuje vlastnosti materiálů - zná základní využití různých druhů materiálů v praxi - volí vhodný pracovní postup vzhledem k druhu zpracovávaného materiálu - vybírá a správně používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - sestaví podle návodu nebo předlohy jednoduchý výrobek - zvládá složitější montáž a demontáž při práci se stavebnicemi - provádí základní údržbu pomůcek, náčiní a nářadí - udržuje pořádek na pracovním místě - pěstuje zeleninu z výsevu a z výsadby - přesazuje a rozmnožuje pokojové rostliny - zvládá jednoduché aranžmá z květin - zná způsoby zpracování a uskladnění ovoce a zeleniny - rozpozná některé léčivé a jedovaté rostliny - zvládá základní pracovní činnosti v domácnosti - používá prací a čisticí prostředky, zná některé symboly na textiliích - připraví pokrmy podle daných postupů - uplatňuje zásady správné výživy - udržuje pořádek a čistotu na pracovišti - dodržuje základní pravidla správného stolování a společenského chování při	**<u>Práce s technickými materiály</u>** - práce s různým materiálem podle podmínek školy a vybavení školy - rozdělení materiálů, vlastnosti a užití v praxi (dřevo, kov, plasty) - pracovní pomůcky, nástroje a nářadí na ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - řemesla a tradice - základní dovednosti ručních prací **<u>Práce montážní a demontážní</u>** - stavebnice (konstrukční, elektrotechnické) - sestavování modelů - montáž a demontáž - práce s návodem, předlohou **<u>Pěstitelské práce</u>** - základní podmínky pro pěstování rostlin, základní zpracování půdy, výživa rostlin - zelenina, osivo, sadba, podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny - pěstování vybraných druhů okrasných rostlin a pokojových květin - aranžování a jednoduchá vazba květin - ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování - rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie - zásady bezpečné práce - s rostlinami **<u>Práce v domácnosti</u>** - údržba a úklid v domácnosti, úklidové prostředky, postupy - bezpečnost při styku s čisticími prostředky - údržba oděvů a textilií, prací a čisticí prostředky a zacházení	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> → Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	**<u>MPV:</u>** **Vv – rozmanitost barev v přírodě** **Vánoční a velikonoční výstava výrobků** **Názorná ukázka pracovních pomůcek** **Exkurze - zahradnictví** **Práce na školním pozemku** **Bio prodejna – uvedení do problematiky a uvedení příkladů zboží na trhu** **Sestavení jídelníčku podle zásad správné výživy (realizace)** **Ukázky prostírání, lidové tradice stolování** **Návštěva kuchyňského studia** **Kuchařské knihy**

stolování - používá podle druhu činnosti vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	s nimi - elektrické spotřebiče, funkce a užití, ovládání a údržba, bezpečnost provozu - základní vybavení kuchyně, udržování pořádku a čistoty - potraviny, skupiny potravin, skladování, způsoby konzervace - příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy pokrmů - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - zásady správné výživy		

5.2 Učební osnovy pro ZŠ speciální 2. díl

Učební osnovy jsou pouze výchozím materiálem, podle něhož třídní učitelé vytvářejí Individuální vzdělávací plány pro jednotlivé žáky.

ČLOVĚK A KOMUNIKACE

→ Rozumová výchova

- Rozumová výchova (1. až 10. ročník)
- Řečová výchova (1. až 10. ročník)

ROZUMOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Rozumová výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Jeho součástí je Řečová výchova, její charakteristika, výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí a obsah budou popsány samostatně dále.
Ve výchovně vzdělávacím procesu má tato oblast stěžejní postavení. Umožňuje žákům najít a rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Prostředkem vzdělání není psané slovo a často ani mluvená řeč. Jsou využívány různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovednosti dorozumívání se s okolím a vytváření pocitu jistoty a bezpečí, který kontakt se sociálním okolím přináší.
Obsah vzdělávacího oboru Rozumová výchova je rozdělen na tematické okruhy:

- Rozvíjení poznávacích schopností
- Rozvíjení logického myšlení a paměti
- Rozvíjení grafických schopností

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých okruhů vzájemně prolíná. V Rozumové výchově je snaha o dosažení a rozvíjení rozumových schopností na optimální možné úrovni.

Vyučovací předmět Rozumová výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Část Rozumová výchova má dotaci 3 hodiny týdně v 1. až 5. ročníku a 4 hodiny týdně v 6. až 10. ročníku, část Řečová výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně, využíváme také přírodní okolí školy. Těžiště práce spočívá v individualizovaném vyučování, kde každý žák má stanoven svůj individuální výchovně vzdělávací plán. Obsah vzdělávacího oboru Rozumová výchova je plněn i při společných činnostech, kde se žáci učí respektovat jeden druhého, vzájemně si pomáhat a spolupracovat.

Součástí výuky je i návštěva divadelních představení, účast na tradičních besídkách školy, poznávací vycházky atd.
Při výuce využíváme počítačové programy, audiovizuální techniku, dětskou beletrii a řadu názorných nezbytných pomůcek na rozvíjení rozumových schopností žáků (strukturované úkoly v krabicích, šanony s úkoly, šablony na grafomotorická cvičení atd.)

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - používá učební pomůcky - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - pozná a rozlišuje základní piktogramy	- pro žáky připravujeme individuální vzdělávací plány, které průběžně doplňujeme a upravujeme - uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodněných žáků - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - pomocí výběru, třídění, párování a přiřazování předmětů dle pokynů učitele vedeme žáky k pochopení základních pojmů, znaků a obecně používaných symboly - při výuce používáme pro žáky srozumitelných znaků, které jsou typické pro danou aktivitu (piktogramy, lineární obrázky, symboly, fotografie) - žákům s PAS zadáváme strukturované úkoly, využíváme metody TEACCH - vhodnými metodami provádíme nácvik sociálního čtení a počtů - využíváme analytickou a syntetickou činnost k rozvoji myšlení - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - využíváme názorných pomůcek, předmětů denní potřeby, didaktických hraček a maket
k řešení problémů - řeší známé situace na základě nápodoby či opakování - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v okolním prostředí - orientuje se v časovém režimu dne	- vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových zkušeností a poznatků - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - vytváříme žákům podmínky pro snadnější orientaci používáním piktogramů v prostorách školy - pro podporu časoprostorové orientace vytváříme žákům tzv. „strukturovaný režim dne“s použitím osvojených symbolů činností
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas - vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky - dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (řečové, grafické, výtvarné či technické prostředky) - pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - žákům vždy poskytneme dostatečný prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - pomocí modelových situací trénujeme u žáků komunikaci se známou osobou (spolužák, učitel) - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – zařazujeme alternativní formy komunikace - směrujeme žáky k účelovému způsobu vyjádření souhlasu či nesouhlasu, prosby a poděkování - pomocí denních rituálů (přivítání, rozloučení) nacvičujeme pozdrav – verbálně, gestem

sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá se svým okolím - rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec-dívka, muž-žena) - spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	- formou dotekové terapie, zařazováním hry na tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - s využitím fotografií a obrázků vysvětlujeme na modelových situacích vztahy v rodině - vysvětlujeme rozdíly v rámci pohlaví, v sexuální výchově spolupracujeme s rodinou - vhodně motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů s dospělými i vrstevníky - zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností
pracovní - zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny - poznává a používá předměty denní potřeby - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) - seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním - směřujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ROZUMOVÁ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	Učivo:
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - ukáže části těla na sobě, případně na modelu - reaguje na oslovení jménem, zná své jméno - zná členy své rodiny - pozná své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovuje jménem - vnímá různé podněty a přiměřeně na ně reaguje - orientuje se ve vztazích k nejbliž. prostředí, denním čas. rozvrhu; vnímá prostor - rozliší a používá předměty denní potřeby, uplatňuje základní hygienické a sebeobslužné činnosti - vnímá a uspokojuje základní životní potřeby, dá najevo své pocity a upozorňuje na zdravotní potíže - řadí obrázky podle růz. kritérií - koncentruje se na zvolenou činnost - rozlišuje velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků - zvládne složení jednoduchých dějových obrázků podle předlohy - orientuje se na stránce, na řádku - pozná vybraná písmena ze svého jména - opakuje jednoduchá slova a krátké říkanky - přiřazuje vybrané číslice počtu prvků - uchopí a podrží podaný předmět - uchopí tužku, štětec nebo jiné psací náčiní - nakreslí různé druhy čar - pozná graf. podobu písmen - napíše vybraná tiskací písmena ze svého jména - napíše vybrané číslice - rozliší základní geom. tvary	**Rozvíjení poznávacích schopností** - vlastní osoba; znát a používat vlastní jméno, oslovení; části těla a jejich pojmenovávání - sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky; péče o zdraví - rodina, členové rodiny, jména členů rodiny, členové širší rodiny - vztahy mezi lidmi: koho mám rád, kdo mne má rád, vztahy mezi spolužáky, budeme si pomáhat - škola, třída, seznámení s budovou, orientace ve třídě, v budově, školní pomůcky, vztahy ve škole, spolužáci (rozlišení chlapec – dívka, pán-paní), učitelé - prostorová orientace; časová orientace (roční období, části dne) - poznávání různých činností, předmětů a zvířat na obrázcích, modelech, ve skutečnosti - třídění a řazení předmětů podle různých kritérií - sociální čtení – používání běžně užívaných symbolů; sociální počty – používání peněz, porovnávání peněžních částek, čtení cen výrobků - psychomotorické hry **Rozvíjení logického myšlení a paměti** - manipulační činnosti doprovázené pojmenováním, komentářem - základní časové vztahy - nyní, předtím, potom, dnes, včera, zítra - orientace v čase - denní doby, činnosti v určitou denní dobu, roční období - vytváření asociací (slovo = osoba, věc, činnost), zobecňování (jablka, hrušky = ovoce), konkretizace (ovoce = jablko, hruška), abstrakce – barva, počet, negace (je-není, bylo-nebylo, chci-nechci, mám-nechci), příčinné souvislosti - orientace na řádce, na stránce, nácvik pohybu po řádce zleva doprava - nácvik čtení – globální metoda, analyticko-syntetická metoda, sociální čtení, piktogramy, říkanky, básničky, krátké texty - porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků - představy počtu, vytváření představ; posloupnost čísel, porovnávání a přiřazování číslic, hra na obchod **Rozvíjení grafických schopností** - rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení paže, lokte, zápěstí, dlaní, prstů obou rukou, uchopování předmětů do celé ruky, do špetky, do dvou prstů - uvolňovací cvičení dlaní, prstů, manipulační činnosti s předměty - čmárání: prstem do písku, do krupice, rýže… - spontánní malba – prstem, houbou, voskovkami, pastelkami, fixem, tužkou, štětcem - oblouky - horní, dolní oběma směry; vodorovné, svislé, šikmé čáry oběma směry; odstředivé a dostředivé čáry, vlnovky, smyčky - písmena – pojem, tvarové prvky tiskacích písmen; první písmeno jména, ukázaného předmětu - hůlkové písmo - rovnání písmen do řádků (z látky, z perníku, z plastické hmoty) - číslice

ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika

- *Obsahové, časové a organizační vymezení*

Řečová výchova je součástí vyučovacího předmětu Rozumová výchova, zaměřuje se na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání. Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Řečová výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Je možné pracovat s celým kolektivem třídy, se skupinou či dvojicí žáků i individuálně s jednotlivými žáky. Jsou využívány různé metody (dechová, fonační a artikulační cvičení, slovní hry, zpěv, rozhovor, dramatizace) a logopedické pomůcky (soubory obrázků, logopedické říkanky, omalovánky, stolní hry, tematické obrázkové slovníky…). Při nápravě závažnějších vad výslovnosti je nezbytná odborná logopedická péče – spolupráce se SPC, popř. s klinickým logopedem, podle možností s rodinou. Logopedická péče probíhá dle potřeby dětí ve všech vyučovacích jednotkách.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - pozná a rozlišuje základní piktogramy - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - používá učební pomůcky	- zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - využíváme názorných pomůcek, předmětů denní potřeby, didaktických hraček a maket - při výuce používáme pro žáky srozumitelných znaků, které jsou typické pro danou aktivitu (piktogramy, lineární obrázky, symboly, fotografie) - modelovými situacemi trénujeme spojení znaků s vlastním prožitkem, motivujeme žáky k dalším aktivitám - při osvojování učiva preferujeme činnostní učení, nápodobu, názorné ukázky, hry a soutěže - zařazujeme didaktické hry zaměřené na rozvíjení smyslového vnímání a motoriky - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky ve výuce - facilitačními a stimulačními technikami zaměřenými na rozvoj hrubé a jemné motoriky podporujeme úchop a schopnost nápodoby
k řešení problémů - řeší známé situace na základě nápodoby či opakování - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v časovém režimu dne - překonává pocity strachu	- nacvičujeme řešení každodenních situací, ukazujeme správný postup, poskytujeme vhodnou formu pomoci - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - vytváříme žákům tzv. „strukturovaný režim dne“s použitím osvojených symbolů činností - atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních pocitů či problémů - u žáků využíváme forem relaxačních a masážních technik k eliminaci stresových a zátěžových situací - s využitím prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznání nebezpečí a nacvičujeme přivolání pomoci
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas - vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky - dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (řečové, grafické, výtvarné či technické prostředky) - pomocí speciálně pedagogických metod zlepšujeme kvalitu mluvního projevu (výslovnost, srozumitelnost, rozšiřování pasivní a aktivní slovní zásoby) - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace - zařazujeme alternativní formy komunikace - podněcujeme žáky ke spontánnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech

	- vyžadujeme od žáků přiměřenou odezvu na verbální podněty - pomocí modelových situací trénujeme u žáků komunikaci se známou osobou (spolužák, učitel) - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ve skupině - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - umožňujeme žákům výběr některých aktivit formou verbální či neverbální komunikace (VOKS) - směrujeme žáky k účelovému způsobu vyjádření souhlasu či nesouhlasu, prosby a poděkování - seznamujeme žáky s některými informačními a komunikačními prostředky - pomocí denních rituálů (přivítání, rozloučení) nacvičujeme pozdrav – verbálně, gestem - pomocí prvků dramatizace seznamujeme žáky se zásadami pravidel vystupování a komunikace ve světě dospělých
sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím - spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	- formou dotekové terapie, zařazováním hry na tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - s využitím fotografií a obrázků vysvětlujeme na modelových situacích vztahy v rodině - bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - vhodně motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů s dospělými i vrstevníky - zařazujeme tzv. sociální hry - aplikujeme naučené sociální dovednosti v běžném životě (vycházky, výlety, vystoupení…)
pracovní - poznává a používá předměty denní potřeby - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním - směrujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah:*

ŘEČOVÁ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - vnímá hlas a intonaci dospělé osoby, reaguje na ni - snaží se o správné dýchání - projevuje souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty - zná své jméno a reaguje na oslovení jménem - pamatuje si jména nejbližších osob a spolužáků - pozdraví, poděkuje – verbálně nebo gesty - vyjádří svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem - používá komunikační počítačové hry	**Základy techniky mluveného projevu** – oromotorika – cviky rtů a jazyka – cvičení mluvidel – dechová a fonační cvičení – nácvik správného dýchání **Fonetická cvičení** – sluchová a intonační cvičení – akustická diferenciace – napodobování hlasů a zvuků – nácvik hlásek a slov **Rozšiřování slovní zásoby** – tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií – rozšiřování pasivní slovní zásoby, chápání slovních spojení a předložkových vazeb – se zrakovou podporou – plnění jednoduchých příkazů s využitím jmen nejbližších osob a spolužáků (běž, dones, podej, vezmi…) – každodenní činnosti doprovázené ustáleným komentářem – rozvoj aktivní slovní zásoby se zrakovou podporou (citoslovce, podstatná jména, slovesa, přídavná jména, zájmena, číslovky) – verbálně nebo AAK – podpora tvoření krátkých vět (2-3 slova) – verbálně nebo AAK – spontánní a jednoduché tematické rozhovory – transfer naučených dovedností do praktického života (komunikace s návštěvou ve škole; nákupy…) – spolupráce s rodinou – podpora dalších funkcí komunikace (odmítnutí, žádání informací, sdělování informací…) **Systémy augmentativní a alternativní komunikace** – symbolické a kooperativní hry – hry na rozlišování výrazů obličeje a gest (vyjadřování pocitů, chápání neverbální komunikace) – hry a denní fázová cvičení na pochopení a používání sociálních slov a oslovení spolužáků a učitelů (oslovení, pozdrav, prosím, děkuji, ano, ne, ještě – znovu) – verbálně či pomocí AAK **Počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace** – počítačové programy Méďa, Brepta, Altíkovy úkoly atd.) **Kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku**

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

→ Smyslová výchova (1. až 10. ročník)

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Smyslová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Smyslová výchova je zaměřena na rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a dalších psychických funkcí, ale především na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči. Ve Smyslové výchově by si žáci měli systematicky a opakovaně procvičovat zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmat, vizuomotoriku a prostorovou orientaci, a to vždy na konkrétním názorném materiálu a v konkrétních situacích.

Vyučovací předmět Smyslová výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS . Má dotaci 4 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku.

Předmět Smyslová výchova je realizován v kmenové učebně nebo mimo budovu školy v přírodním i městském prostředí. Kromě vlastní učebny je k dispozici třída určená k relaxaci, odpočinku a individuální práci se žáky.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, diaprojektor, kuličkový bazén, rezonanční desky, hmatové lišty, vibrující předměty, zrakové pomůcky a jiné.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - požívá učební pomůcky	- pomocí výběru, třídění, párování a přiřazování předmětů dle pokynů učitele vedeme žáky k pochopení základních pojmů, znaků a obecně používaných symbolů - modelovými situacemi trénujeme spojení znaků s vlastním prožitkem, motivujeme žáky k dalším aktivitám - zařazujeme didaktické hry zaměřené na rozvíjení smyslového vnímání a motoriky - využíváme názorných pomůcek, předmětů denní potřeby, didaktických hraček a maket - umožňujeme žákům objevovat a poznávat nové věci na základě maximálního využití smyslů, zejména zraku, sluchu a hmatu - podporujeme u žáků využívání výpočetní techniky při výuce - vytváříme jednoduché postupy k využití počítače pro jednotlivé žáky - vytvářením vlastních pomůcek pro konkrétního žáka přispíváme k jeho osamostatňování při jejich používání
k řešení problémů - řeší známé situace na základě nápodoby či opakování - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v časovém režimu dne - překonává pocity strachu	- nacvičujeme řešení každodenních situací, ukazujeme správný postup, poskytujeme vhodnou formu pomoci - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - pro podporu časoprostorové orientace vytváříme žákům tzv. „ strukturovaný režim dne“ s použitím osvojených symbolů činností - u žáků využíváme forem relaxačních a masážních technik k eliminaci stresových a zátěžových situací
komunikativní - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas - vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky - dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem	- směřujeme žáky k účelovému způsobu vyjádření souhlasu či nesouhlasu, prosby a poděkování - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – zařazujeme alternativní formy komunikace - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - umožňujeme žákům výběr některých aktivit formou verbální či neverbální komunikace (VOKS) - pomocí denních rituálů (přivítání, rozloučení) nacvičujeme pozdrav – verbálně, gestem

sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím - spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	- pomocí prvků somatické, vibrační a vestibulární stimulace vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby - formou dotekové terapie, zařazováním hry na tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - podporujeme vzájemný kontakt mezi žáky z různých tříd, různého věku - bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - zařazujeme tzv. sociální hry
pracovní - zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - vysvětlujeme nutnost hygienických úkonů a následky špatné hygieny - pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) - seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním - směřujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - osvojené poznatky zařazujeme do režimu dne a spojujeme s životními situacemi (hygiena, oblékání, stolování, úklid) - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

SMYSLOVÁ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - sleduje pohybující se předměty a osoby - sleduje zdroj světla, pozoruje sám sebe v zrcadle - orientuje se v čase za pomoci denního režimu (vizualizace konkrétních předmětů, fotografie) - uchopí viditelné předměty a manipuluje s nimi - třídí, skládá a řadí předměty podle velikosti, tvaru a barvy - třídí obrázky podle obsahu (ovoce, zvířata…) - pozoruje rozdíly na obrázcích a na skutečných předmětech - reaguje na vlastní jméno, oslovení, zavolání - experimentuje s jednoduchými hudebními nástroji - otáčí se za zvukem s využitím zraku, později s jeho vyloučením - rozliší podle hlasu spolužáky a učitele - vnímá různé přírodní i technické zvuky - rozlišuje zvuk podle směru, délky a intenzity - pohybuje se v rytmu hudby - zvládá základní sebeobslužné dovednosti - rozlišuje, případně třídí předměty podle barvy, velikosti, tvaru - vnímá předměty hmatem s využitím a bez využití zraku - orientuje se ve třídě, ve škole a nejbližším okolí školy - přenese a umístí předmět podle pokynu - fouká do lehkých předmětů - vnímá vůně a chutě	**Rozvíjení zrakového vnímání** - vnímání prostoru oběma očima, jedním okem - denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů - cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů - rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi - třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech **Rozvíjení sluchového vnímání** - nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků - sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku - cvičení sluchové paměti; napodobování různých zvuků - rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity - rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.) - sluchově motorické cvičení **Rozvíjení hmatového vnímání** - sebeobslužné dovednosti - rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů - rozlišování fyzikálních vlastností předmětů - třídění předmětů – podle tvaru, velikosti, povrchu **Prostorová a směrová orientace** - orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí, v prostoru - rozlišování pravá-levá - směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru; řazení předmětů podle směrové orientace - umisťování předmětů podle pokynů - příroda v ročních období **Rozvíjení čichového a chuťového vnímání** - rozvoj čichové percepce; dýchání - poznávání podle čichu; vůně, specifické vůně potravin; zápach, nelibé pachy - rozlišování základních chutí - rozlišování chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů

UMĚNÍ A KULTURA

→ Hudební výchova (1. až 10. ročník)

→ Výtvarná výchova (1. až 10. ročník)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Má významný rehabilitační a relaxační charakter. Pomáhá k odreagování, ke koncentraci pozornosti, k překonávání únavy. Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních a pohybových dovedností. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řeči žáků.

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně.

Součástí výuky jsou návštěvy hudebních a divadelních představení.

Při výuce se využívají jednoduché hudební nástroje, nástroje Orffova instrumentáře, audiovizuální technika, PC programy.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - používá učební pomůcky	- uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodnění žáků - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - povzbuzujeme a oceňujeme každý projev snahy či žádoucí změny ve výkonu
k řešení problémů - řeší známé situace na základě nápodoby či opakování - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v okolním prostředí - orientuje se v časovém režimu dne	- vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových zkušeností a poznatků - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - pro podporu časoprostorové orientace vytváříme žákům tzv. „strukturovaný režim dne“s použitím osvojených symbolů činností - u žáků využíváme forem relaxačních a masážních technik k eliminaci stresových a zátěžových situací
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas - vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky - dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (řečové, grafické, výtvarné či technické prostředky) - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – zařazujeme alternativní formy komunikace - pomocí denních rituálů (přivítání, rozloučení) nacvičujeme pozdrav – verbálně, gestem
sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	- formou dotekové terapie, zařazováním hry na tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností
pracovní - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- směrujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

HUDEBNÍ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá správné dýchání - snaží se o napodobení intonace a melodie - rozliší zvuky základních hudebních nástrojů se zrakovou kontrolou - zvládá zpěv osvojených jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje - doprovodí sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje (dřívka, tamburína, bubínek, rumbakoule, vajíčko, rolničky, triangl) - zvládá nejjednodušší rytmická cvičení - snaží se o pohyb podle rytmického doprovodu - napodobí kroky nejjednodušších tanečků - soustředí se na poslech relaxační hudby a krátké skladby	**Vokální a instrumentální činnosti** - dechová cvičení - výslovnost, fonační, intonační a melodická cvičení - vnímání rytmu, posilování rytmu, hra na tělo - rytmická cvičení a rytmizace říkadel - hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře - zpěv jednoduchých písní s doprovodem **Poslechové činnosti** – zvuk hudebních nástrojů – říkadla, lidové písně – melodie a skladby určené dětem – poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů – relaxační hudba **Hudebně pohybové činnosti** – pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky – pohyb podle rytmického doprovodu – jednoduché tanečky – hudebně relaxační techniky, muzikoterapie

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Žáci v tomto předmětu rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 1 hodinu týdně v 1. až 5. ročníku a 2 hodiny týdně v 6. až 10. ročníku.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně nebo mimo budovu školy v přírodním i městském prostředí. Při individuálních činnostech se dostává žákovi prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Při kolektivních činnostech je kladen důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních.

Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy výtvarných výstav, divadelních představení, exkurze do muzeí, galerií atd.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, internet, dětské časopisy, PC programy.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - používá učební pomůcky	- pro žáky připravujeme individuální vzdělávací plány, které průběžně doplňujeme a upravujeme - uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodnění žáků - využíváme názorných pomůcek, předmětů denní potřeby, didaktických hraček a maket - žákům s PAS zadáváme strukturované úkoly, využíváme metody TEACCH - umožňujeme žákům objevovat a poznávat nové věci na základě maximálního využití smyslů, zejména zraku, sluchu a hmatu - různorodým výběrem aktivit se snažíme udržet pozornost žáků - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - zadáváme žákům úlohy vycházející v co největší míře z praktického života - facilitačními a stimulačními technikami zaměřenými na rozvoj hrubé a jemné motoriky podporujeme úchop a schopnost nápodoby - vytvářením vlastních pomůcek pro konkrétního žáka přispíváme k jeho osamostatňování při jejich používání - povzbuzujeme a oceňujeme každý projev snahy či žádoucí změny ve výkonu - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce - třídní a školní výstavky, dárečky pro rodiče....
k řešení problémů - řeší známé situace na základě nápodoby či opakování - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v okolním prostředí	- zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových zkušeností a poznatků - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - s dosud nepoznanými jevy žáky seznamujeme postupně a ve známém prostředí
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas - vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (řečové, grafické, výtvarné či technické prostředky) - uplatňujeme způsoby neverbální komunikace – zařazujeme alternativní formy komunikace - vyžadujeme od žáků přiměřenou odezvu na verbální podněty - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ve skupině - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - umožňujeme žákům výběr některých aktivit

	formou verbální či neverbální komunikace (VOKS)
sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí - rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec-dívka, muž-žena) - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá se s okolím - spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	- pomocí prvků somatické, vibrační a vestibulární stimulace vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby - formou dotekové terapie, zařazováním hry na tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - s využitím fotografií a obrázků vysvětlujeme na modelových situacích vztahy v rodině - bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností - vedeme žáky k pomoci ostatním v rámci svých možností
pracovní - poznává a používá předměty denní potřeby - využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- dbáme na estetiku při péči o zevnějšek - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním - směrujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - průběžně vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků - vyvozujeme a dodržujeme pracovní stereotypy při práci s různým materiálem - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - pozitivní vztah k práci formujeme účastí žáků na výzdobě třídy a při jejím úklidu - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce - výstavky, dárečky pro rodiče

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

VÝTVARNÁ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá elementární dovednosti pro výtvarnou činnost - používá na základní úrovni výtvarné prostředky a postupy - vnímá základní vztahy mezi barvami a tvary - pomocí nápodoby doplní kresbu a malbu velmi jednoduchých objektů - při výtvarné činnosti uplatňuje svoje vjemy, pocity a představy - spolupracuje při využívání netradičních výtvarných technik a materiálů - využívá vlastní zkušenosti v prostorové tvorbě a modelování - zapojuje se do společných výtvarných projektů	**Základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru** - úchop tužky, pastelky, křídy apod. - práce se štětcem - seznámení se základním materiálem (papír, barevný papír apod.) **Uplatnění vlastního těla; manipulace s objekty** - otisky dlaní, chodidel - práce s tiskátky **Kresba různými nástroji; malba na různorodý materiál** - kresba tužkou - kresba pastelkou - kresba voskovými pastely - kresba fixy - kresba křídami - kresba hlinkou, úhlem apod. **Prostorová tvorba a modelování** - papír - textilie - stavebnice - hlína - modelovací hmoty **Využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací** - práce s přírodninami (třídění, nalepování, koláže) - navlékání korálků, papírových kuliček, přírodnin **Vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy** - kresba - malba - zapuštění barev - otiskování tvarů - snímání tvarů (frotáž) - koláže **Netradiční výtvarné techniky** - malba na hedvábí - malba na sklo - práce se samotvrdnoucí hmotou - textilní barvy - dekorování svíček - decoupage

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

→ Pohybová výchova (1. až 10. ročník)

→ Zdravotní tělesná výchova
(1. až 10. ročník)

POHYBOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Pohybová výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Žáci v tomto předmětu rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Vzdělávací obor je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Vyučovací předmět Pohybová výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku.

Výuka probíhá v kmenové učebně, v tělocvičně, mimo budovu školy i v přírodním prostředí. Při všech činnostech je kladen důraz na zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění. Kolektivní činnosti jsou zaměřeny na rozvoj spolupráce a vzájemného respektování.

Nedílnou součástí výuky jsou vycházky do přírody a pohybové hry v terénu.

Při výuce se využívá různé cvičební nářadí audiovizuální technika a relaxační pomůcky.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - používá učební pomůcky	- pro žáky připravujeme individuální vzdělávací plány, které průběžně doplňujeme a upravujeme - uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodnění žáků - zařazujeme didaktické hry zaměřené na rozvíjení smyslového vnímání a motoriky - různorodým výběrem aktivit se snažíme udržet pozornost žáků - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - facilitačními a stimulačními technikami zaměřenými na rozvoj hrubé a jemné motoriky podporujeme úchop a schopnost nápodoby - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - povzbuzujeme a oceňujeme každý projev snahy či žádoucí změny ve výkonu
k řešení problémů - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v okolním prostředí - překonává pocity strachu	- vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových zkušeností a poznatků - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - s dosud nepoznanými jevy žáky seznamujeme postupně a ve známém prostředí - u žáků využíváme forem relaxačních a masážních technik k eliminaci stresových a zátěžových situací - s využitím prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznání nebezpečí a nacvičujeme přivolání pomoci
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas	- pomocí modelových situací trénujeme u žáků komunikaci se známou osobou (spolužák, učitel) - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ve skupině - vyžadujeme od žáků přiměřenou odezvu na verbální podněty - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - směrujeme žáky k účelovému způsobu vyjádření souhlasu či nesouhlasu, prosby a poděkování
sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím	- pomocí prvků somatické, vibrační a vestibulární stimulace vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby - formou dotekové terapie, zařazováním hry na

- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - zařazujeme tzv. sociální hry - zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích - aplikujeme naučené sociální dovednosti v běžném životě (vycházky, výlety, vystoupení…)
pracovní - zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) - směrujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

POHYBOVÁ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - získá dobrý vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost - napodobí činnost podle učitele - zapojuje se do pohybových her - reaguje na pokyny a povely k dané pohybové činnosti - má osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci - rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh - zvládá uchopení a manipulaci s míčem a drobnými předměty - manipuluje s míčem a dalším náčiním - zvládá prvky jógy - reaguje kladně na relaxační a masážní techniky - reaguje na tepelné, světelné, vibrační a čichové podněty - adaptuje se na prostředí bazénu - využívá pro pohyb ve vodě pomůcek - překonává terénní nerovnosti - zapojuje se při sáňkování, bobování - staví sněhuláka - manipuluje s pískem, používá pomůcky – hrabičky, lopatku, formičky…	**Pohybové hry a cvičení** - motivační a napodobivé hry - pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní - průpravné hry - nácvik pohybů předváděných učitelem - překonávání překážkové dráhy - pohybové hry (Pešek, Slepá bába, Rybičky) - zimní radovánky **Základní manipulace s míčem a drobným náčiním** - úchop míče, manipulace s ním - kutálení míče - házení a chytání míče - házení na cíl - odkopnutí míče do prostoru - pinkání do nafukovacího balonku - přenášení míčků do nádoby - přemísťování předmětů - stavění komínů a zdí (molitanové díly) - cvičení na lavičce - cvičení s overbaly - manipulace s drobnými předměty **Rytmická cvičení** - hudebně pohybové hry - diskotéka – spontánní pohybový projev při hudbě **Relaxační cvičení** - prvky jógy - masáže ježkovými míčky - relaxace v kuličkovém bazénu - využívání relaxační místnosti - percepce tepelných, světelných a vibračních podnětů - polohování na rehabilitačním míči - aromaterapie **Plavání** - adaptace na vodní prostředí - hry ve vodě - plavání za pomoci různých pomůcek - základní plavecké dovednosti **Turistika a pobyt v přírodě** - vycházky - pohyb v terénu - překonáván přírodních překážek - pohybové činnosti na sněhu - manipulační činnosti na pískovišti

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina. Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do ZdrTV se provádí na doporučení lékaře.

Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze specifik postižení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního postižení.

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 4 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku. Personálně je výuka zabezpečena speciálním pedagogem, který má osvědčení o způsobilosti vést zdravotní tělesnou výchovu.

Výuka probíhá zejména v kmenové učebně, v tělocvičně, mimo budovu školy i v přírodním prostředí. Podle možností je zařazován do výuky plavecký výcvik. Při všech činnostech je kladen důraz na zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků.

Při výuce se využívají různé cvičební, stimulační, rehabilitační, balanční, relaxační a jiné pomůcky i audiovizuální technika.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - používá učební pomůcky	- pro žáky připravujeme individuální vzdělávací plány, které průběžně doplňujeme a upravujeme - uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodnění žáků - zařazujeme didaktické hry zaměřené na rozvíjení smyslového vnímání a motoriky - různorodým výběrem aktivit se snažíme udržet pozornost žáků - nacvičujeme zapamatování si dvou a více úkolů po sobě jdoucích, dodržujeme stejný postup, pozvolna zvyšujeme náročnost - facilitačními a stimulačními technikami zaměřenými na rozvoj hrubé a jemné motoriky podporujeme úchop a schopnost nápodoby - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - povzbuzujeme a oceňujeme každý projev snahy či žádoucí změny ve výkonu
k řešení problémů - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v okolním prostředí - překonává pocity strachu	- vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových zkušeností a poznatků - pro pochopení verbálního sdělení používáme v komunikaci se žákem jasně formulované, jednoduché a opakující se pokyny - s dosud nepoznanými jevy žáky seznamujeme postupně a ve známém prostředí - u žáků využíváme forem relaxačních a masážních technik k eliminaci stresových a zátěžových situací - s využitím prvků dramatizace vedeme žáky k rozpoznání nebezpečí a nacvičujeme přivolání pomoci
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas	- pomocí modelových situací trénujeme u žáků komunikaci se známou osobou (spolužák, učitel) - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky ve skupině - vyžadujeme od žáků přiměřenou odezvu na verbální podněty - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - směrujeme žáky k účelovému způsobu vyjádření souhlasu či nesouhlasu, prosby a poděkování
sociální a personální - uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím	- pomocí prvků somatické, vibrační a vestibulární stimulace vedeme žáky k sebeuvědomění si vlastní osoby - formou dotekové terapie, zařazováním hry na

- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky	tělo, nápodobou předváděných pohybů podporujeme u žáků vnímání jednotlivých částí těla - bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - zařazujeme tzv. sociální hry - zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností - vytváříme stereotypy chování, procvičujeme je v modelových situacích - aplikujeme naučené sociální dovednosti v běžném životě (vycházky, výlety, vystoupení…)
pracovní - zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny - rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena) - pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) - směrujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - používáme jednotné a srozumitelné pokyny - vedeme žáky k úspěšnému dokončení zadaného úkolu - podporujeme úsilí žáků, oceňujeme zdařilý výkon, povzbuzujeme žáky i v případě nezdaru - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - má kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám - uplatňuje správné držení těla v různých polohách (zejména ve stoji a sedu) - dovede sám, případně s dopomocí, zaujmout (základní cvičební polohu - zvládá jednoduchá speciální cvičení - provádí základní techniky speciálních cvičení podle pokynů	**Dechová cvičení** - nádech a výdech ústy, nosem - zadržení dechu - foukání **Zásady správného držení těla** - správný stoj - sedění u stolu - rozvíjení jemné motoriky i hrubé motoriky - koordinace pohybů **Pohybový režim** - hudebně pohybové hry - pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifice postižení **Relaxační cvičení** - uvolňovací cvičení - relaxační cvičení s pomůckami, bez pomůcek, s hudbou **Vnímání pocitů při cvičení** - napětí a uvolnění - radost z pohybu **Plavání** - hry ve vodě - cvičení ve vodě - plavání za pomoci pomůcek

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

→ Pracovní výchova (1. až 10. ročník)

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

- *Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu*

Vyučovací předmět Pracovní výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, která je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Obsah předmětu je realizován prostřednictvím několika tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti

Vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Vyučovací předmět Pracovní výchova se vyučuje v 1. až 10. ročníku ZŠS. Má dotaci 2 hodiny týdně v 1. až 10. ročníku.

Učivo je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám. Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a na schopnostech jednotlivých žáků.

- *Výchovné a vzdělávací strategie k vytvoření klíčových kompetencí*

Klíčové kompetence	Strategie výchovy a vzdělávání
Na konci základního vzdělávání žák na úrovni, která je pro něho dosažitelná: **k učení** - používá učební pomůcky - napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti - rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat	- pro žáky připravujeme individuální vzdělávací plány, které průběžně doplňujeme a upravujeme - uplatňujeme individuální přístup zohledňující úroveň a míru znevýhodněných žáků - zajišťujeme dostatek učebních pomůcek při výuce - různorodým výběrem aktivit se snažíme udržet pozornost žáků - povzbuzujeme a oceňujeme každý projev snahy či žádoucí změny ve výkonu - vztah žáků k učení ovlivňujeme vytvářením příjemného a pozitivního školního klimatu
k řešení problémů řeší známé situace na základě nápodoby či opakování - chápe a plní jednoduché příkazy - orientuje se v okolním prostředí	- nacvičujeme řešení každodenních situací, ukazujeme správný postup, poskytujeme vhodnou formu pomoci - zařazujeme metody podporující zvídavost, tvořivost a samostatnost - osvojené postupy začleňujeme do dalších životních situací ve spolupráci s rodinou
komunikativní - poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace - reaguje na své jméno - reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas - vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky	- rozvíjíme všechny formy komunikačních technik (řečové, grafické, výtvarné či technické prostředky) - podněcujeme žáky ke spontánnímu mluvnímu projevu či alternativní komunikaci při všech vykonávaných činnostech - vyžadujeme od žáků přiměřenou odezvu na verbální podněty - žákům vždy poskytneme dostatečný prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů - pomocí modelových situací trénujeme u žáků komunikaci se známou osobou (spolužák, učitel) - žákům vždy poskytujeme dostatečný časový prostor k vyjádření svých přání, potřeb, pocitů
sociální a personální - zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí - navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá se svým okolím spolupracuje se svými spolužáky a učiteli chová se zdrženlivě k neznámým osobám	- bezprostřední interakcí ve skupině vedeme žáky k poznávání osob z okolí (spolužáci, učitelé) - vhodně motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů s dospělými i vrstevníky - zařazujeme různorodé společné aktivity vedoucí k zapojení žáků do kolektivních činností - vedeme žáky k pomoci ostatním v rámci svých možností
pracovní - zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny	- zařazujeme do praktických činností péči o vlastní tělo (oblékání, osobní hygiena)

- poznává a používá předměty denní potřeby - využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály - podílí se na jednoduchých praktických činnostech	- pravidelně opakujeme a upevňujeme sebeobslužné činnosti a hygienické návyky (oblékání, hygiena, stolování) - seznamujeme žáky s pomůckami a nářadím (zejména s předměty denní potřeby), s jejich funkcí a pojmenováním - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - směřujeme žáky k manipulačním činnostem s předměty, nacvičujeme jejich používání - manuální činnosti žáků diferencujeme podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu - postupujeme důsledně od jednoduchého k složitějšímu, náročnost zvyšujeme postupně po zvládnutí předchozího kroku - pozitivní vztah k práci formujeme účastí žáků na výzdobě třídy a při jejím úklidu - umožňujeme žákům prezentaci výsledků vlastní práce – třídní a školní výstavky, dárečky pro rodiče… - důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- *Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:*

PRACOVNÍ VÝCHOVA	
1. – 10. ročník	
Školní výstup předmětu:	**Učivo:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - zvládá základní hygienické návyky - zvládá sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání) - používá základní hygienické pomůcky - dodržuje klid a čistotu při stravování - používá jednotlivé části příboru - zvládá jednoduché manuální dovednosti při práci s různými materiály - používá jednoduché pracovní pomůcky - pracuje podle jednoduchého slovního návodu - udržuje pracovní místo v čistotě - zvládá elementární dovednosti při práci s jednoduchými stavebnicemi - používá jednoduché konstruktivní hry - provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích - pečuje o nenáročné pokojové i užitkové rostliny - používá podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky - provádí drobné domácí práce (zametání, utírání prachu, mytí nádobí - zvládá prostřít stůl - připraví jednoduchý pokrm a nápoj podle pokynů - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě i v domácnosti	**Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti)** - svlékání a oblékání oděvu - oblékání jednotlivých částí oděvu, skládání a ukládání - obouvání, zouvání a šněrování bot - hygienické návyky, osobní hygiena, spolupráce při hygieně - funkce a používání hygienických pomůcek - stolování a nácvik samostatného stolování - stravování, čistota při stravování - používání příboru **Práce s drobným materiálem** - vlastnosti materiálu a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj) - jednoduché pracovní postupy a techniky - pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek - lidové zvyky, tradice, řemesla - užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů **Práce montážní a demontážní** - konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky) - stavebnice, různé typy stavebnic plošných, prostorových, konstrukčních - montáž a demontáž - manipulace s jednoduchými předměty **Pěstitelské práce** - základní podmínky pro pěstování rostlin - pěstování rostlin v bytě i na zahradě - nenáročné rostliny - rostliny na zahradě, rostliny v bytě - pomůcky a náčiní pro práci na zahradě **Práce v domácnosti** - drobné domácí práce, základní úklid, mytí podlahy, mytí nádobí - praní drobného prádla - stolování, prostírání stolu - chování při stolování, úklid stolu - nákup a skladování potravin - příprava jednoduchých pokrmů - příprava studených a teplých nápojů - zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

5.3 Vzdělávací nabídka pro přípravný stupeň ZŠ speciální

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA
DÍTĚ A SPOLEČNOST
DÍTĚ A SVĚT
DÍTĚ A TEN DRUHÝ
DÍTĚ A JEHO TĚLO

→ Rozumová výchova (1. až 3. rok)

→ Smyslová výchova (1. až 3. rok)

→ Pracovní a výtvarná výchova (1. až 3. rok)

→ Hudební výchova (1. až 3. rok)

→ Tělesná výchova (1. až 3. rok)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

- *Obsahové, časové a organizační vymezení oblasti*

Vzdělávací oblast Dítě a jeho psychika je zaměřena na podporu duševní pohody, psychické zdatnosti a odolnosti dítěte. Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.
Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“: I. Jazyk a řeč, II. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, III. Sebepojetí, city a vůle.

Okruhy základních poznatků tvoří:
I. Jazyk a řeč
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

II. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvídavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

III. Sebepojetí, city a vůle
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací oblast Dítě a jeho psychika je součástí učebního plánu po celou dobu docházky dítěte do přípravného stupně.

Základem rozvoje psychologické oblasti jsou různorodé společné hry a skupinové aktivity (hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích. Jsou používány různé technické přístroje, hračky, pomůcky a další předměty, se kterými se dítě běžně setkává.
Využívají se počítačové výukové programy, audiovizuální technika, dětské encyklopedie, obrázkové knížky, omalovánky apod.

Děti pracují individuálně i ve skupině – např. při hraní rolí v modelových situacích.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Některé pohybové a sportovní aktivity probíhají v tělocvičně nebo na hřišti. Nové informace získávají také při vycházkách v obci a do přírody.
Na běžnou výuku navazují další akce – návštěvy kulturních a uměleckých míst divadelních a filmových představení a akcí zajímavých pro předškolní dítě.

- *Vzdělávací obsah:*

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA	
I. JAZYK A ŘEČ	
Školní výstup vzdělávací oblasti:	**Vzdělávací nabídka:**
- opakuje slova, reprodukuje krátká dětská říkadla - učí se nová slova a aktivně je používá - naslouchá druhým, sleduje řečníka i obsah - pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno - popíše situaci (podle obrázku, s návodnými otázkami) - používá slova a gesta, improvizuje - vyřídí jednoduchý vzkaz - naučí se zpaměti krátké texty - reprodukuje říkanky, písničky - zvládne jednoduchou dramatickou úlohu - soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film - orientuje se při „čtení“ v knize - sleduje očima zleva doprava - pozná některá písmena a číslice, popř. slova - sleduje vhodné televizní pořady, prohlíží si časopisy, poslouchá audio nahrávky	- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) - hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest - komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv - přednes, recitace, dramatizace, zpěv - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů - prohlížení a „čtení“ knížek - grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

II. POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI A FUNKCE, PŘEDSTAVIVOST A FANTAZIE, MYŠLENKOVÉ OPERACE

Školní výstup vzdělávací oblasti:	**Vzdělávací nabídka:**
- při zkoumání nového jevu či objektu používá všech smyslů - záměrně pozoruje, všímá si (změněného, chybějícího) - vnímá a rozlišuje velikost, tvar, barvu a některé další vlastnosti předmětů - třídí komponenty dle různých kritérií - postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí - záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost - vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim - řeší problémy, úkoly a situace dle naučených algoritmů - naučí se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatuje a vybaví - podle potřeby prakticky využívá elementárních početních znalostí (porovnává, uspořádá a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla) - pozná některá písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce - orientuje se ve známém prostoru - orientuje se v denním režimu - chápe některé prostorové pojmy (dole, nahoře, pod, nad, u, mezi apod.), - chápe elementární časové pojmy (dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima) - pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno - odpovídá na vhodně položené otázky - pracuje podle instrukcí s obrázky - pozná a pojmenuje známé postavy, předměty, jevy	- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí - konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty - námětové hry a činnosti - smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. - hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) - řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant - hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) - činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci - činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod - činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

III. SEBEPOJETÍ, CITY A VŮLE

Školní výstup vzdělávací oblasti:	Vzdělávací nabídka:
- odloučí se na určitou dobu od rodičů a svých blízkých, je aktivní i bez jejich opory - identifikuje svoji osobu na fotografii - uvědomuje si svou samostatnost při zvládnutí úkolu - ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim své chování - vyjádří souhlas i nesouhlas - raduje se z pozitivního hodnocení svého výkonu, - přijímá kritiku v případě neúspěchu, dokáže se s ní vyrovnat - respektuje pochopená pravidla - přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti - uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (radost, spokojenost, strach, smutek) - rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí - prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí - ovládá dle svých možností a zdravotního stavu afektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.) - těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás - zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, dramatizací apod.) - je citlivé ve vztahu k živým bytostem a k přírodě - začlení se do třídy, zařadí se mezi své vrstevníky - vnímá rozdíly ve vlastnostech, schopnostech a dovednostech spolužáků	- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních - spontánní hra - činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu - cvičení organizačních dovedností - činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení - činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné - příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání - cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrole a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.) hry na téma rodiny, přátelství apod. - estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) - sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte - dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.) - výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) - činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

- *Obsahové, časové a organizační vymezení oblasti*

Vzdělávací oblast Dítě a společnost se soustřeďuje na oblast sociálně – kulturní. Záměrem pedagoga je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních a duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Okruhy základních poznatků tvoří:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací oblast Dítě a společnost je součástí učebního plánu po celou dobu docházky dítěte do přípravného stupně.

Během vzdělávání se ve velké míře uplatňuje situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí a spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Ke spontánním i řízeným aktivitám se využívají společenské hry, dětské knihy, encyklopedie, pracovní listy, audiovizuální technika, jednoduché hudební nástroje, materiál pro výtvarnou činnost i počítačové výukové programy.

S dětmi se pracuje individuálně a ve skupině, část výuky je zaměřena na tvorbu společných projektů.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně, děti využívají také přírodní okolí školy, hřiště a tělocvičnu. Navštěvují různá divadelní a filmová představení, výstavy, besedy, účastní se soutěží, exkurzí a výletů. Seznamují se se zajímavými kulturními a uměleckými místy ve městě i v okolí.

- *Vzdělávací obsah:*

DÍTĚ A SPOLEČNOST	
Školní výstup vzdělávací oblasti:	**Vzdělávací nabídka:**
- dodržuje základní normy společenského chování ve vztahu k dospělým a k dětem (zdraví známé děti a dospělé, rozloučí se, poprosí, poděkuje, řídí se pokyny…) - adaptuje se na prostředí školy - zařadí se vhodným způsobem do kolektivu třídy - aktivně se zapojí do života třídy, spolupracuje na skupinových aktivitách - spolupodílí se na vytváření pravidel soužití ve skupině - dodržuje pravidla jednoduchých společenských her - rozlišuje různé společenské role (dítě, dospělý, učitel, rodiče…) - podle svých schopností se podílí na přípravě a konání různých společenských a kulturních akcí školy (besídky, soutěže, výstavy…) - vyjadřuje vlastní estetické vnímání světa prostřednictvím svých prací a výrobků v různých tvůrčích činnostech - sleduje se zájmem slovesnou, literární, hudební a výtvarnou produkci ve škole i mimo školu - účastní se hudebně pohybových aktivit v rámci třídy a školy (dramatizace pohádek, scénky, besídky atd.) - navštěvuje vhodné kulturní a společenské akce (divadelní představení, kino, koncerty, výstavy, besedy apod.) - procvičuje formou modelových situací žádoucí vzorce chování - rozezná některé formy společensky nežádoucího chování (ubližování, agresivitu…) - neničí svoje ani cizí věci - manipuluje adekvátně s hračkami, pomůckami a dalšími nástroji - vhodně používá předměty denní potřeby - provádí dle instrukcí jednoduché pracovní činnosti - dodržuje pokyny vyučujícího směřující k bezpečnosti a ochraně zdraví při všech činnostech	- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí školy - spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě - různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává - přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy, sportovní akce, kulturní programy apod.) - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně-pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte i estetické vnímání - receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, básniček, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) - setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí - aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební, dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí atd.) - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí - hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

DÍTĚ A SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

- *Obsahové, časové a organizační vymezení oblasti*

Vzdělávací oblast Dítě a jeho svět je zaměřena na environmentální výchovu. Záměrem je založit u dítěte základní povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. Dítě získává některé dovednosti a návyky nutné k ochraně okolní přírody, podílí se dle svých možností na péči o prostředí, které ho obklopuje.

Okruhy základních poznatků tvoří:

- seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemi

Vzdělávací oblast Dítě a jeho svět je součástí učebního plánu po celou dobu docházky dítěte do přípravného stupně.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně nebo mimo budovu školy v přírodním i městském prostředí. Při individuálních činnostech se dostává žákovi prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Při kolektivních činnostech je kladen důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních.

Nedílnou součástí výuky jsou návštěvy zoologické zahrady, ekocentra, exkurze do muzeí a galerií.

Při výuce se využívá audiovizuální technika, internet, dětské časopisy, PC programy.

- *Vzdělávací obsah:*

DÍTĚ A JEHO SVĚT	
Školní výstup vzdělávací oblasti:	**Vzdělávací nabídka:**
- pozná běžné objekty vyskytující se v přírodě (strom, květina, nerost) - pozná a napodobí některá domácí a hospodářská zvířata - orientuje se ve známém prostředí (škola, nejbližší okolí) - navštěvuje kulturní akce a výstavy - uvědomuje si možná nebezpečí v různých situacích, prakticky nacvičuje adekvátní způsoby ochrany - přivolá pomoc dospělého v případě nebezpečí - pozná některé dopravní prostředky - vybarví semafor podle vzoru - aktivuje jednoduché hračky, předměty - zvládá jednoduché účelové aktivity - uvědomuje si změny v přírodě (počasí, střídání ročního období) - úmyslně nepoškozuje okolní přírodu - pracuje podle pokynů s nejrůznějšími dětskými časopisy, obrázkovými knihami, jednoduchými PC programy - obrací se na učitele s dotazy při řešení různých problému - pracuje s přírodninami, s umělými materiály a dalšími různými surovinami - vytvoří výrobky z různých přírodních a syntetických materiálů - pozná některé symboly české státnosti - podle vzoru vybarví vlajku - zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí - rozliší, co škodí a co prospívá přírodě - účastní se akcí souvisejících s ekologickými aktivitami - pečuje podle svých schopností o okolní životní prostředí - dbá na pořádek a čistotu svého pracovního místa - nakládá vhodným způsobem s odpadky – neznečišťuje okolí - účastní se pracovních činností na školním pozemku - postará se dle svých schopností o zvířecího kamaráda	- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci - sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé - poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím - hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat - praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává - přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, roční období) - práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií - kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) - praktické činnosti umožňující dítěti seznamovat se s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejich prostřednictvím získávat zkušenosti s jejich vlastnostmi - využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek k seznamování dítěte s elementárními a dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice - pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník atd.) - ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry) - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Charakteristika vzdělávací oblasti

- *Obsahové, časové a organizační vymezení oblasti*

Vzdělávací oblast Dítě a ten druhý je zaměřena na rozvoj v interpersonální oblasti. Pedagogická činnost je zaměřena na podporu utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilování, kultivování a obohacování jejich vzájemné komunikace a zajišťování rovnováhy a kvality těchto vztahů.

Okruhy základních poznatků tvoří:
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si základních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací oblast Dítě a ten druhý je součástí učebního plánu po celou dobu docházky dítěte do přípravného stupně.

Základem osvojování nových poznatků jsou různé formy situačního učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti praktické ukázky životních souvislostí. Významnou roli v tomto procesu sehrává učení, založené na principu přirozené nápodoby. K dispozici jsou vhodné pomůcky, modely, pracovní listy, obrázkové encyklopedie. Používají se počítačové výukové programy. Všechny činnosti jsou vzájemně provázané a vyvážené.

Děti pracují individuálně i v menších skupinách.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Některé pohybové a sportovní aktivity probíhají v tělocvičně nebo na hřišti. Děti využívají i cvičnou kuchyňku. Nové poznatky a zkušenosti získávají také při vycházkách do okolí školy.
Na běžnou výuku navazují další akce – exkurze, tematické besedy, návštěvy institucí, divadelních a filmových představení atd.

- *Vzdělávací obsah:*

DÍTĚ A TEN DRUHÝ	
Školní výstup vzdělávací oblasti:	**Vzdělávací nabídka:**
- navazuje kontakty s pedagogem, komunikuje s ním, respektuje ho - komunikuje s jiným dítětem - navazuje přátelské vztahy s vrstevníky - rozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad - odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná - vnímá rozdílnost mezi lidmi - spolupracuje s ostatními ve skupině - chápe dohodnutá pravidla her a dodržuje je - pomůže dle svých možností kamarádovi - dodržuje stanovená a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, ve škole, na veřejnosti - zná členy vlastní rodiny - vnímá „dobro“ a „zlo“ v pohádkách, sympatizuje s kladným hrdinou - vychází vstříc přáním a potřebám druhého, podělí se o hračky, pomůcky, apod. - rozezná nevhodný způsob chování jiné osoby, brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. - vyhledá v případě potřeby pomoc dospělé osoby	- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým - sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy - společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách - společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému - aktivity podporující sbližování dětí - aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením - hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Charakteristika vzdělávací oblasti

- *Obsahové, časové a organizační vymezení oblasti*

Vzdělávací oblast Dítě a jeho tělo je zaměřena na stimulaci a podporu růstu a neurosvalového vývoje dítěte. Záměrem působení pedagoga je podporovat fyzickou pohodu dítěte, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost, pohybovou a zdravotní kulturu.
Dítě získává zkušenosti, vědomosti a dovednosti v konkrétních situacích, při nichž dochází k žádoucímu rozvoji pohybových a manipulačních dovedností. Součástí výuky je nácvik a zdokonalování sebeobslužných činností a získání zdravých životních návyků a postojů.

Okruhy základních poznatků tvoří:
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností
- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky – koordinace a rozsah pohybu, koordinace ruky a oka, manipulace s předměty
- rozvoj a užívání všech smyslů
- upevňování hygienických a sebeobslužných návyků, zvyšování soběstačnosti (stolování, oblékání, úklid)
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si dovedností k podpoře zdraví a bezpečnosti
- vytváření zdravých životních návyků a postojů

Vzdělávací oblast Dítě a jeho tělo je součástí učebního plánu po celou dobu docházky dítěte do přípravného stupně.

Základem osvojování nových poznatků jsou různé formy činnostního učení, podporující u dětí zvídavost a umožňující poznávání a pojmenování okolních jevů. K dispozici jsou vhodné pomůcky, modely, pracovní listy, obrázkové encyklopedie. Používají se počítačové výukové programy.

Děti pracují individuálně i ve skupině – např. při hraní rolí v modelových situacích.

Výuka probíhá převážně v kmenové učebně. Některé pohybové a sportovní aktivity probíhají v tělocvičně nebo na hřišti. Děti využívají i cvičnou kuchyňku. Nových informací se jim dostává také při vycházkách v obci a do přírody.
Na běžnou výuku navazují další akce – exkurze, tematické besedy, návštěvy institucí, divadelních a filmových představení atd.

- *Vzdělávací obsah:*

DÍTĚ A JEHO TĚLO	
Školní výstup vzdělávací oblasti:	**Vzdělávací nabídka:**
- zvládá běžné způsoby pohybu (chůze, běh, překonávání překážek, pohyb ve skupině) - zvládá základní pohybové dovednosti v různém prostředí (na sněhu, ledu, ve vodě) - manipuluje s míčem a dalším sportovním náčiním - ovládá lokomoci a další polohy a pohyby těla - napodobí jednoduchý pohyb, sladí pohyb s rytmem a hudbou - reaguje na základní pokyny a povely - uplatňuje správné držení těla v různých polohách, ovládá dechové svalstvo - pracuje s jednoduchými pravidly hry - využívá ke vnímání a rozlišování okolních vjemů všech smyslů - ovládá koordinaci ruky a oka - manipuluje s různými pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem - napodobí jednoduché pracovní úkony - uplatňuje základní hygienické návyky a sebeobslužné dovednosti (stolování, oblékání, úklid) - pojmenuje základní části lidského těla - rozliší, co škodí a co prospívá zdraví - uvědomuje si prospěšnost fyzické aktivity pro zdraví - zná a praktikuje některé prvky relaxačních technik - dodržuje zásady bezpečného chování při všech činnostech - obrátí se na dospělou osobu v případě nebezpečí	- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.) - zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) - smyslové a psychomotorické hry - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním - konstruktivní a grafické činnosti - hudební a hudebně pohybové hry a činnosti - jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod. - činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí - příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků - činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozící při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

6. Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu, je komplexním posouzením prospěchu a chování žáka
- klasifikace je jednou z forem hodnocení, provádí se průběžně a na konci každého pololetí se vydává žákovi vysvědčení, na konci prvního pololetí se místo vysvědčení vydává výpis z vysvědčení
- učitel hodnotí míru naplnění očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech
- výsledky vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů vzdělávacího programu nebo individuálního vzdělávacího plánu v souladu s cíly základního a středního vzdělávání
- při klasifikaci a hodnocení zohledňuje učitel druh a stupeň postižení, zdravotní stav,
- individuální a věkové zvláštnosti žáka, jeho píli a přístup ke vzdělávání a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí
- hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je: jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné
- učitel informuje nejméně každé čtvrtletí zákonné zástupce žáka o jeho prospěchu a chování
- v případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka informuje učitel zákonného zástupce ihned
- ředitel školy dbá na jednotnost hodnotících měřítek všech učitelů

6.1.2 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.1.3 Stupně hodnocení prospěchu a chování, jejich charakteristika

A) <u>Hodnocení prospěchu</u>

a/ hodnocení prospěchu žáků základní školy praktické:

<u>Škola harmonie – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZV – LMP)</u>

1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný
uvolněn
nehodnocen

kritéria pro klasifikaci:

Stupeň 1 (výborný)
Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami. Ústní a písemný projev je zpravidla správný a výstižný. Žák je schopen samostatně pracovat po předběžném návodu učitele.
Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů s menšími chybami. Ústní a písemný projev má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti. Žák je schopen pracovat s menšími obtížemi po předběžném návodu učitele.
Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit jen za pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je málo rozvinutý. Žák je schopen plnit úkoly pod dohledem učitele.
Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků četné a závažné mezery. Své vědomosti dokáže uplatnit velmi omezeně a jen za stálé pomoci učitele. Jeho ústní a písemný projev je nerozvinutý. Žák je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením oučitele.
Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si vědomosti, dovednosti a postoje neosvojil. Jeho ústní a písemný projev je nevyhovující. Žák není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele.

Na prvním stupni se pro zápis stupně hodnocení použijí číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.

Uvolněn
Jestliže je žák z výuky některého předmětu v I. nebo ve II. pololetí uvolněn (§16 vyhl. č. 48/2005 Sb.), uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
Nehodnocen
Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v I. nebo ve II. pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“ (§16 vyhl. č. 48/2005 Sb.).

b/ hodnocení prospěchu žáků základní školy speciální:

Mozaika – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS – 1. díl)

Čtení	1 – čte samostatně, plynule a s porozuměním
	2 – čte s pomocí a částečným porozuměním
	3 – čte s pomocí
	4 – čte jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Psaní	1 – píše samostatně, čitelně a úhledně
	2 – píše samostatně a čitelně
	3 – píše s pomocí
	4 – napodobuje tvary písmen a slov
	5 – učivo dosud nezvládá
Matematika	1 – počítá samostatně a přesně
	2 – počítá s drobnými chybami
	3 – počítá s pomocí
	4 – počítá jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Člověk a jeho svět **Člověk a společnost** **Člověk a příroda** **Výchova ke zdraví**	1 – učivu rozumí, na otázky správně odpovídá
	2 – učivo zvládá s drobnými nedostatky
	3 – učivo zvládá s pomocí
	4 – učivo zvládá jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Informatika	1 – učivo dobře zvládá, pracuje samostatně
	2 – učivo zvládá, občas potřebuje pomoc
	3 – učivo zvládá s pomocí
	4 – učivo zvládá jen s trvalou pomocí
	5 – učivo dosud nezvládá
Pracovní vyučování **Výtvarná výchova**	1 – je tvořivý(á) a zručný(á)
	2 – je zručný(á), rád (a) pracuje
	3 – při práci vyžaduje vedení
	4 – při práci vyžaduje pomoc a vedení
	5 – práce se mu (jí) zatím nedaří
Tělesná výchova	1 – je obratný(á) a snaživý(á)
	2 – je méně obratný(á), ale snaživý(á)
	3 – je méně obratný(á), cvičí s pomocí
	4 – při cvičení potřebuje velkou pomoc
	5 – o cvičení nejeví zájem
Hudební výchova	1 – rád (a) zpívá, má dobrý rytmus
	2 – rád (a) zpívá a poslouchá hudbu
	3 – do činností se zapojuje s pomocí
	4 – se zájmem poslouchá hudbu
	5 – dosud nemá vztah k hudbě

Mozaika – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS – 2. díl)

Žáci jsou hodnoceni komplexním popisem zlepšení žáka za dané pololetí školního roku. Hodnocení žáka je s akcentem na jeho kladnou složku stylizováno formou slovní zprávy.
Slovní hodnocení prospěchu žáka převážně pochvalou a povzbuzením může být doplněno využitím všech dostupných prostředků, které budou žákům srozumitelné: obrázků, razítek, případně i drobného „hmotného“ ocenění – bonbón, ovoce apod. tak, aby byli pozitivně motivováni k další činnosti.

Pro potřebu zápisu hodnocení do dokumentace žáka, přestupu žáka na jinou školu, přijímacího řízení na střední školu se výsledky vzdělávání žáků hodnotí následující stupnicí:

1 – Učivo IVP zvládá samostatně
2 – Učivo IVP zvládá se slovní pomocí
3 – Učivo IVP zvládá s fyzickou pomocí aktivně
4 – Učivo IVP zvládá s fyzickou pomocí pasivně
5 – Učivo IVP nezvládá

c/ hodnocení prospěchu žáků střední školy:

Spektrum – školní vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá (zpracovaný podle RVP PRŠ 1)

1 – Učivo zvládá samostatně
2 – Učivo zvládá samostatně s občasnou chybou
3 – Učivo zvládá se slovní pomocí
4 – Učivo zvládá s fyzickou pomocí aktivně
5 – Učivo nezvládá

B) Hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:
a) 1 – velmi dobré
b) 2 – uspokojivé
c) 3 – neuspokojivé

U žáků vzdělávaných podle programu Mozaika – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (zpracovaný podle RVP ZŠS – 2. díl) je hodnocení chování součástí slovního hodnocení.

Výchovná opatření:

Pochvala ředitele školy
Uděluje se na základě vlastního rozhodnutí ředitele školy nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě za

mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Pochvala třídního učitele
Uděluje se na základě vlastního rozhodnutí třídního učitele nebo na základě podnětu ostatních vyučujících po projednání s ředitelem školy za výrazný projev školní iniciativy nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení uložit:

Napomenutí třídního učitele
Důtka třídního učitele
Důtka ředitele školy
Snížení známky z chování (při vyčerpání předcházejících opatření)

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele a snížení známky z chování lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
Udělení pochval a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy – třídní výkaz, osobní dokumentace žáka, školní evidenční systém (Bakalář).
Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

6.1.4 Zásady pro používání slovního hodnocení

Slovní hodnocení a kombinace slovního hodnocení a klasifikace se používá jako alternativní forma hodnocení žáků. Používá se za splnění těchto podmínek:
- návrh na slovní hodnocení podává třídní učitel
- zákonní zástupci žáka jsou učitelem předem seznámeni s formou hodnocení a s používáním slovního hodnocení vydají písemný souhlas
- použití slovního hodnocení je doporučeno školským poradenským pracovištěm (SPC)
- u žáků s vývojovou poruchou učení rozhodne o použití slovního hodnocení ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce
- slovní hodnocení je převedeno do klasifikace v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce a pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně

Smyslem slovního hodnocení je odstranění případného stresu žáka z klasického hodnocení výkonů známkou, úsilí o jeho spoluúčast při hodnocení, dovedení žáka k vlastnímu sebehodnocení. Je třeba ho formulovat ve smyslu pozitivní motivace a podpory osobního rozvoje žáka. Sdělení by měla být ve své formě kladná, avšak objektivní.
Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují

jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.5 Zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
a) **prospěl(a) s vyznamenáním** – platí pro žáky zařazené ve všech vzdělávacích programech
- není-li v žádném z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré. Pro výpočet průměru stupňů prospěchu se slovní hodnocení převádí do klasifikace

b) **prospěl(a)** – platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech
- není-li v žádném z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

c) **neprospěl(a)** – platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech
- je-li v některém z povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

d) **nehodnocena(a)** – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:
a) **pracoval(a) úspěšně** - platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech
b) **pracoval(a)** - platí pro žáky ve všech vzdělávacích programech

6.1.6 Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro klasifikaci a hodnocení žáka získává učitel zejména:
- soustavným sledováním výkonů žáka v průběhu vyučování
- různými způsoby prověřování vědomostí, dovedností a návyků (praktické, pohybové, ústní, písemné)
- analýzou výsledků aktivit žáků, zvláště se zaměřením na manuální zručnost, celkovou sociální vyspělost a samostatnost
- konzultace s ostatními učiteli, vychovateli, případně pracovníky speciálně pedagogického centra a dalšími specialisty

6.1.7 Komisionální a opravné zkoušky, postup do vyššího ročníku

- žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni ZŠ dosud neopakovali ročník a na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky
- opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy
- žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku, opravné zkoušky jsou komisionální
- žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl

- ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku, do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku (popřípadě znovu do devátého ročníku)
- v odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 školského zákona na jiné ZŠ, zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor
- do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn
- do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně ZŠ, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně ZŠ, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch žáka
- nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí (není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí)
- nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku (v září a do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník)
- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka – komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

6.1.8 Ukončení základního a středního vzdělávání, vysvědčení

- dokladem o dosažení základního vzdělávání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základního vzdělávání
- dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce
- vysvědčení jsou opatřena doložkou o získání příslušného stupně vzdělání
- na vysvědčení se uvádí klasifikace chování žáka, prospěch v jednotlivých předmětech, nepovinných předmětech, hodnocení práce v zájmových útvarech, zameškané hodiny, celkový prospěch, pochvaly a významná ocenění, údaje o plnění povinné školní docházky a způsobilosti postupu do vyššího ročníku a vzdělávací program, podle kterého byl žák vyučován
- používá se tiskopis SEVT a pro vyplňování vysvědčení vydává závazné pokyny MŠMT ČR

6.1.9 Klasifikace a hodnocení kurzů na doplnění vzdělání

Pro osoby, které nezískaly základní vzdělání, může základní a střední škola po projednání se zřizovatelem a krajským úřadem organizovat v souladu s rámcovým vzdělávacím programem základního vzdělávání kurzy pro získání základního vzdělání.

Na závěr kurzu koná žák zkoušky z předmětů stanovených školním vzdělávacím programem pro poslední ročník základního vzdělávání, s výjimkou předmětů volitelných a nepovinných.
Stupeň základního vzdělání se získá po splnění povinné školní docházky rovněž úspěšným ukončením kurzu pro získání základního vzdělání uskutečňovaného v základní nebo střední škole.

Způsob klasifikace a hodnocení frekventantů kurzu vychází ze zásad hodnocení určených pro daný vzdělávací program použitý při výuce (viz Metodický pokyn vydaný MŠMT ČR).

6.2 Vlastní hodnocení školy

Charakteristika a oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy se provádí na základě § 12 Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a je podkladem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

- Na vlastním hodnocení školy se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci.
- Návrh struktury hodnocení je představen a projednán na pedagogické radě.
- Vedení školy čerpá z dostupných metodických materiálů a doporučení k provádění vlastního hodnocení školy.
- Pro vlastní hodnocení školy je užíván evaluační portál PortfolioNet©, ve kterém jsou přístupné evaluační dotazníky a umožňuje i jejich vyhodnocení.
- Pracovníci školy pomocí hodnotící škály posuzují stav a úroveň jednotlivých oblastí vzdělávacího procesu.
- Před zahájením vyplnění dotazníků se jednotlivé body společně rozeberou, stanoví se pravidla

Cíle vlastního hodnocení školy

- získávat včasné a objektivní informace o rozhodujících indikátorech kvality školy v oblastech:

a) úroveň kvality vzdělávání v jednotlivých sledovaných vzdělávacích oblastech
b) úroveň zajištění podnětného, vstřícného a bezpečného prostředí ve škole
c) úroveň zajištění podmínek ke vzdělávání
d) spolupráce s rodiči
e) úspěšnost našich žáků při přijímacích řízeních

Nástroje vlastního hodnocení školy

- rozbor výsledků hospitační činnosti
- rozbor úspěšnosti žáků v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- rozbor psychologických a speciálněpedagogických zpráv poradenských pracovišť (podklady pro tvorbu IVP a spec. ped. péči, vývoj schopností žáka)
- zpětná vazba od žáků (klima ve škole, interpersonální vztahy, šikana apod.)
- zpětná vazba od rodičů (spolupráce se školskou radou)
- zpětná vazba a hodnocení od zřizovatele
- vyhodnocení inspekčních a kontrolních zpráv ČŠI a zřizovatele
- rozbor úspěšnosti přijetí žáků k dalšímu vzdělávání
- doplňkovým nástrojem je dotazníkové autoevaluační šetření pedagogického sboru (evaluační portál PortfolioNet©)

ŠVP je materiál, který je pravidelně rozebírán a hodnocen na čtvrtletních pedagogických radách. Návrhy pedagogických pracovníků jsou průběžně zpracovávány, na konci školního roku jsou vyhodnoceny a jsou zpracovány dodatky, které zohledňují vývoj ŠVP během celého školního roku. V případě velkého množství připomínek a zásadních změn vedení školy ve spolupráci s koordinátorem ŠVP zpracuje do začátku nového školního roku upravenou verzi, se kterou jsou všichni pedagogičtí pracovníci seznámeni na první pedagogické radě před zahájením školního roku.
Elektronická podoba bude pracovníkům zaslána již v průběhu prázdnin, aby si mohli připravit připomínky.¨

Úrovně hodnocení oblastí

Stupeň úrovně	Kód pro statistické zpracování	Kritéria hodnocení ukazatelů
Velmi dobrá	4	Úroveň ve všech ukazatelích je velmi dobrá až dobrá (nadprůměrná)
Dobrá	3	Úroveň alespoň 60% ukazatelů v dané oblasti je velmi dobrá, úroveň maximálně 30% je dobrá a vyhovující (průměrná až podprůměrná)
Vyhovující	2	Úroveň alespoň 60% ukazatelů v dané oblasti je dobrá, úroveň maximálně 30% je vyhovující (podprůměrná)
Částečně nevyhovující	1	Úroveň alespoň 60% ukazatelů v dané oblasti je vyhovující, úroveň maximálně 30% je nevyhovující
Nevyhovující	0	Úroveň více než 30% ukazatelů v dané oblasti je nevyhovující

1. VIZE ŠKOLY							
		4	3	2	1	0	Důkazy
1.1 Vize školy a hodnoty	▪ přiměřenost a srozumitelnost vize a hodnot						
	▪ propojení vize a hodnot s vlastním hodnocením a zdokonalováním školy						
1.2 Cíle a školní vzdělávací program (ŠVP)	▪ soulad vize školy a cílů ŠVP						
	▪ učitelé jsou seznámeni s cíli ŠVP i cíli školy						
	▪ cíle školy jsou logicky rozpracovány v ŠVP						
	▪ cíle školy jsou v souladu s očekáváním a potřebami klientů školy						
Hodnocení oblasti:							
2. PODMÍNKY KE VZDĚLÁVÁNÍ							
		4	3	2	1	0	Důkazy
2.1 Lidské zdroje	▪ úvazky učitelů vzhledem k jejich odborné a pedagogické způsobilosti						
	▪ kvalifikace výchovných poradců, metodika prevence sociálně-patologických jevů						
	▪ přehled o pracovnicích školy						
	▪ sebehodnocení a zdokonalování pracovníků						
2.2 Materiální zdroje	▪ velikost a vhodnost prostor školy vzhledem k počtu žáků						
	▪ technický stav budov						
	▪ odborné učebny a jejich vybavení vzhledem k potřebám ŠVP						
	▪ vybavení knihovny						
	▪ sportovní zařízení a jeho vybavenost						
	▪ dílna, pozemky a jejich vybavení						
	▪ vybavení žáků učebnicemi						
	▪ vybavení pomůckami vzhledem k potřebám ŠVP						
	▪ vybavení ICT vzhledem k potřebám ŠVP						

2.3 Finanční zdroje	▪ přiměřenost a evidence čerpání rozpočtu přímých nákladů						
	▪ přiměřenost a evidence čerpání rozpočtu provozních prostředků						
	▪ přiměřenost a evidence čerpání rozpočtu a mimorozpočtových zdrojů						
Hodnocení oblasti:							

3. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM							
		4	3	2	1	0	Důkazy
3.1 Charakteristika učících se	▪ přiměřenost cílů ŠVP k možnostem žáků						
	▪ individuální vzdělávací plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami						
	▪ individuální vzdělávací plány pro žáky nadané a talentované						
3.2 Školní vzdělávací program	▪ přiměřenost ŠVP k podmínkám školy						
	▪ klíčové kompetence v ŠVP						
	▪ koordinace vytváření klíčových kompetencí						
	▪ vhodnost časové dotace a posloupnosti jednotlivých částí ŠVP						
	▪ realizace ŠVP						
3.3 Organizace vzdělávacího procesu školy	▪ rozvrh hodin						
	- školní řád						
	▪ vnitřní informační systém školy						
	▪ vliv interakce školy s komunitou na organizaci vzdělávacího procesu						
Hodnocení oblasti:							

4. PRŮBĚH VZDĚLÁVÁNÍ							
		4	3	2	1	0	Důkazy
4.1 Vyučování	▪ vhodnost a přiměřenost stanovených cílů výuky k předpokladům žáků						
	▪ vhodnost metod výuky k vymezeným cílům a obsahu výuky						
	▪ rozsah využití pomůcek, učebnic a ostatních didaktických pomůcek						
	▪ využívání různých organizačních forem výuky						
	▪ komunikace ve vyučování						
	▪ vhodnost učebních úloh						
	▪ vhodnost využitých metod hodnocení žáků učitelem						
4.2 Učení se žáků	▪ odpovědnost žáka za své učení						
	▪ aktivita a zapojení žáků ve výuce						
	▪ využívání samostatné a týmové práce žáků						
	▪ využívání učebnic, ICT a jiných výukových objektů v procesu učení se žáka						
	- využívání sebehodnocení žáků						
Hodnocení oblasti:							

5. KULTURA ŠKOLY							
		4	3	2	1	0	Důkazy
5.1 Podpora školou	▪ ve škole převládá optimismus, důvěra a oček.úspěchu						
	▪ podpora sebedůvěry žáků a posk. zpětné vazby						
	▪ pochvaly a odměny převyšují tresty						
	▪ předcházení konfliktům a jejich řešení						
	▪ podpora žáků k dosažení úspěchu						
5.2 Spolupráce s rodiči	▪ podávání informací rodičům o dění ve škole						
	▪ zapojení rodičů do života školy						
	▪ podpora rodičů při učení dětí						
	▪ spolupráce školské rady a vedení školy						
5.3 Vzájemné vztahy	▪ vzájemný respekt a podpora pracovníků a žáků						
	▪ vytváření optim. podmínek pro každého žáka						
	▪ spolupráce se zřizovatelem						
	▪ zapojení a podpora místní komunity						
5.4 Výchovné poradenství	▪ spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálním pedagogickým centrem						
	▪ prevence sociálně-patologických jevů						
	▪ informace a porad. v přípravě na budoucí povol.						
	▪ spolupráce s úřady práce a zaměst. agenturami						
5.5 Práce třídního učitele	▪ koordinace a informovanost žáků a učitelů třídy						
	▪ komunikace uvnitř a vně třídy						
	▪ vytváření portfolia žáků						
Hodnocení oblasti:							

6. ŘÍZENÍ ŠKOLY							
		4	3	2	1	0	Důkazy
6.1 Plánování	▪ plánování lidských zdrojů						
	▪ plánování materiálních zdrojů						
	▪ plánování finančních zdrojů						
6.2 Organizace školy	▪ organizační struktura školy a organizační řád						
	▪ delegování pravomocí a úkolů						
	▪ správa, přenos dat a informací uvnitř školy						
	▪ činnost poradních, metodických a samosprávných orgánů						
6.3 Vedení lidí	▪ týmová práce						
	▪ komunikace, poskytování zpětné vazby a informací						
	▪ podpora učitelů při zavádění změn						
	▪ vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů						
	▪ hospitační činnost						
	▪ další vzdělávání pedagogických pracovníků						
6.4 Kontrola	▪ kontrola a opatření ke zlepšení stavu v oblasti lidských zdrojů						
	▪ kontrola a opatření ke zlepšení stavu v oblasti materiál. zdrojů						
	▪ kontrola a opatření ke zlepšení využívání finančních zdrojů						
Hodnocení oblasti:							

7. ZAJIŠŤOVÁNÍ KVALITY ŠKOLY							
		4	3	2	1	0	Důkazy
7.1 Plánování vlastního hodnocení školy	▪ plánování provádění vlastního hodnocení školy						
	▪ spolupráce hodnotících týmů						
	▪ uplatňování doporučení pro provádění vlastního hodnocení školy						
7.2 Provádění vlastního hodnocení školy	▪ systematičnost monitorování ve sledovaných oblastech						
	▪ systematické využívání ukazatelů kvality školy						
	▪ úspěšnost využívaných metod a nástrojů						
	▪ využívání spolupráce s rodiči a komunitou školy						
	▪ výstupy z vlastního hodnocení školy						
	▪ výběr priorit pro zdokonalování školy						
	▪ plánování zdokonalování školy, plán rozvoje školy						
	▪ realizace aktivit ke zdokonalování školy						
Hodnocení oblasti:							

8. VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ							
		4	3	2	1	0	Důkazy
8.1 Zjišťování výsledků vzdělávání	▪ nástroje využívané k měření výsledků vzdělávání						
	▪ systematičnost zjišťování výsledků vzdělávání s výjimkou klasifikace						
	▪ účelnost využívání statistických informací a dat pro srovnání						
8.2 Hodnocení výsledků vzdělávání	▪ hodnocení zjištěných výsledků žáků						
	▪ srovnání zlepšení výsledků žáků vzhledem k minulému hodnocení						
	▪ hodnocení zjištěných výsledků na úrovni školy						
	▪ srovnání zlepšení výsledků školy vzhledem k minulému hodnocení						
	▪ hodnocení výsledků v matematice a v českém jazyce						
	▪ hodnocení výsledků v cizím jazyce						
	▪ výsledky a úspěšnost žáků při přijímacím řízení a dalším studiu						
	▪ výsledky žáků u závěrečných zkoušek						
8.3 Další výsledky vzdělávání	▪ umístění v odborných soutěžích						
	▪ umístění ve sportovních soutěžích						
	▪ umístění v olympiádách						
	▪ zapojení školy do projektů a dalších aktivit						
	▪ prezentace školy na veřejnosti						
	▪ uplatnění absolventů školy v dal. studiu a na trhu práce						
Hodnocení oblasti:							

9. VÝSLEDKY PRÁCE ŠKOLY VZHLEDEM K PODMÍNKÁM VZDĚLÁVÁNÍ A EKONOMICKÝM ZDROJŮM							
		4	3	2	1	0	Důkazy
9.1 Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů	▪ efektivita využívání kvalifikace učitelů						
	▪ efektivita využívání kvalifikace ostatních pracovníků školy						
	▪ zdokonalování učitelů vzhledem k hodnoceným oblastem						
9.2 Celkové hodnocení využívání materiálních zdrojů	▪ efektivita využívání prostor a budov školy						
	▪ efektivita využívání pomůcek a učebnic						
	▪ efektivita využívání ICT						
9.3 Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů	▪ efektivita využívání přímých nákladů						
	▪ efektivita využívání provozních prostředků						
	▪ efektivita využívání mimorozpočtových zdrojů						
	▪ účelnost využívání finančních prostředků na zdokonalování školy						
9.4 Dopad vlastního hodnocení a zdokonalování školy	▪ korekce cílů a hodnot školy						
	▪ korekce ŠVP						
	▪ revize strategie vlastního hodnocení						
	▪ revize plánu zdokonalování školy						
Hodnocení oblasti:							

Časové rozvržení evaluačních činností

Činnost	***Termín***
1. Zpracování strategie vlastního hodnocení školy (plán, organizační zabezpečení, realizace, zpracování výsledků a zprávy, prezentace a publikování)	květen – srpen
2. Návrh struktury vlastního hodnocení školy	srpen – září
3. Projednání struktury a metodiky VHŠ s pedagogickou radou	do konce září
4. Ustavení skupin hodnotitelů	říjen
5. Rozdání listů a jiných pracovních materiálů hodnotitelům	listopad
6. Průběh vlastního hodnocení školy	prosinec - duben
7. Předání a zpracování výsledků (ŘŠ nebo jím pověřená skupina)	květen

8. Vypracování zprávy	červen – září
9. Projednání výsledků VHŠ v pedagogické radě	do 31. října
10. Využití zprávy o VHŠ (publikování, vyhodnocení, přijetí opatření)	listopad
11. Zpětná vazba (úprava koncepce, organizace školy, rozpočtu, kontroly…)	listopad – prosinec

7. Dodatky

- **Zdravá záda** (metodika zdravotního cvičení zpracovaná v rámci projektu Zdravá záda na Vysočině, reg. číslo CZ.1.07/1.2.02/03.0003)

Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí
Poštovní 1663/3, 594 01 Velké Meziříčí

Dodatek ŠVP

vytvořený v rámci projektu

Zdravá záda na Vysočině

Registrační číslo: **CZ.1.07/1.2.02/03.0003**
Operační program: **Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

Razítko:

……
Podpis statutárního zástupce

ZDRAVÁ ZÁDA (metodika zdravotního cvičení)

Charakteristika metodiky zdravotního cvičení:

- *Výchozí projekt*

Metodika Zdravá záda byla zařazena do školního vzdělávacího programu na základě projektu Zdravá záda na Vysočině, reg. číslo CZ.1.07/1.2.02/03.0003. Projekt zpracovala Základní škola Telč, Masarykova 141, příspěvková organizace a byl realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Naše škola se stala jedním z partnerů projektu. Projekt byl zaměřen na podporu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, konkrétně dětí s tělesným oslabením a vadným držením těla. Cílem bylo zavedení moderní a efektivní metody výuky do hodin tělesné výchovy založené na cvičení s velkými gymnastickými míči a vzduchovými polštáři. V rámci projektu bylo v pedagogickém sboru proškoleno 9 pracovníků, škola byla vybavena potřebnými pomůckami (gymnastické míče, sítě na míče, vzduchové polštáře Dynair, podložky pod tělo, hustilky, metodické příručky) a byl aktualizován školní vzdělávací program.

- *Cílová skupina žáků*

Cílovou skupinu tvoří žáci s mentálním handicapem od jeho nejlehčích forem až po formy těžké, případně s kombinací postižení. Mentální handicap ovlivňuje nejen jejich psychické, ale i fyzické schopnosti. Platí zde závislost - čím hlubší mentální handicap, tím je pravděpodobnější somatická abnormalita (Karásková, 2004). Vadné držení těla žáků (kulatá záda, skolióza, poruchy stavby dolních končetin) způsobuje často i omezení jejich dechové kapacity plic a oběhového systému.

- *Cíle užívání metodiky*

  - Zařazením metodiky Zdravá záda do výuky umožnit žákům posílení pohybového aparátu a fyzické zdatnosti, zlepšit jejich zdravotní stav a rozšířit tak možnosti uplatnění na trhu práce.
  - Dát žákům možnost pravidelného zdravotního cvičení bez vyčlenění z kolektivu a bez nutnosti dojíždění do jiného zařízení.
  - Nabídnout možnost cvičení i žákům, kteří jsou z různých důvodů uvolněni z hodin Tělesné výchovy.
  - Použitím výše jmenovaných pomůcek motivovat žáky k pravidelné pohybové aktivitě, k aktivnímu trávení volného času a radosti z pohybu.

- *Organizační a časové vymezení*

Metodika zdravotního cvičení rozšiřuje stávající školní vzdělávací programy Harmonie a Mozaika především ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Cvičení je

zařazováno do hodin Tělesné výchovy, Výchovy ke zdraví, Zdravotní tělesné výchovy a Pohybové výchovy ve všech ročnících minimálně 1x týdně. Jednotlivé prvky z této metodiky jsou dále užívány téměř ve všech vyučovacích předmětech a pod dozorem pedagogů i o přestávkách. Cvičení probíhá nejčastěji ve školních třídách a na školní chodbě.

Věkové složení a počet žáků ve skupině je dán počtem žáků v jednotlivých ročnících. Maximální počet žáků ve skupině je 8. Skupiny jsou většinou věkově i fyzicky různorodé. Společně s pedagogem pracuje se skupinou i asistentka.

- *Vzdělávací obsah metodiky cvičení*

ZDRAVÁ ZÁDA (gymnastický míč)			
1. - 9. (10.) ročník			
Školní výstup metodiky:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - *správně sedí na gymnastickém míči* - *pruží na míči* - *pružení na míči doplňuje pohyby horních a dolních končetin* - *protahuje svaly krku, trupu, horních a dolních končetin* - *posiluje svaly břicha, zad, hýždí, horních a dolních končetin* - *balancuje na míči v různých polohách* - *správně dýchá* - *relaxuje na míči* - *cvičí ve dvojicích a ve skupině*	**<u>Seznámení s míčem</u>** - volná manipulace **<u>Nácvik základních pohybů na míči v sedu</u>** - správný sed na míči - izolované pohyby pánve a ramen **<u>Zahřívací cvičení</u>** - pružení na míči - pružení na míči s pohybem horních končetin - pružení na míči s rotací trupu - pružení na míči s pohybem dolních končetin - pružení na míči s úklony trupu - balanční cvičení (natažená jedna dolní končetina) - rolování míče do polohy v lehu na zádech - nácvik správného dýchání **<u>Protahovací cvičení (nepružit)</u>** - protažení krční páteře (úklony, předklony hlavy v sedu na míči) - protahování trapézového svalu - protažení zvedače lopatky - protažení vzpřimovačů celých zad - protahování svalů horních a dolních končetin - nácvik správného dýchání **<u>Posilovací cvičení</u>** - posilování mezilopatkových svalů a vzpřimovačů páteře - posilování celkového svalového		

	korzetu - posilování břišních svalů přímých i šikmých - posilování svalů dolních končetin a svalů hýžďových - posilování bočního svalového korzetu - nácvik správného dýchání **<u>Balanční cvičení</u>** - v sedu na míči - ve stoji na podložce - v lehu na míči (na břiše i na zádech) **<u>Relaxační cvičení</u>** - v lehu na míči (na zádech, na břiše, na boku) - v lehu na podložce - nácvik správného dýchání **<u>Skupinové cvičení, cvičení ve dvojicích</u>**		

ZDRAVÁ ZÁDA (vzduchový polštář)			
1. - 9. (10.) ročník			
Školní výstup metodiky:	**Učivo:**	**Průřezová témata:**	**Poznámky:**
Žák by měl dle svých možností mít tyto znalosti a dovednosti: - *balancuje na vzduchovém polštáři v různých polohách* - *koncentruje se na cvičení* - *posiluje svaly trupu, svaly horních a dolních končetin* - *zaujímá správné držení těla* - *správně dýchá* - *protahuje svaly trupu, svaly horních a dolních končetin* - *užívá vzduchový polštář při sedu na židli a na zemi*	**<u>Aktivování a podpora rovnováhy</u>** - nácvik rovnováhy - nácvik koordinace celého těla - nácvik koncentrace **<u>Posilovací cvičení</u>** - posilování svalového korzetu trupu - posilování svalů horních končetin - posilování svalů dolních končetin a svalů hýžďových **<u>Nácvik správných pohybových stereotypů</u>** - nácvik a fixace správného držení těla - nácvik správného postavení pánve - nácvik správného pohybového stereotypu chůze (rehabilitační chodníček) - nácvik správných pohybových		

	stereotypů zvedání břemen - automobilizace páteře (v předozadním směru, do úklonu, do rotace) - nácvik správného dýchání **Protahovací cvičení** - protažení svalů trupu - protažení svalů horních a dolních končetin **Dynamický sed (balanční sed)** - sed na vzduchovém polštáři na židli - sed na vzduchovém polštáři na zemi (na podložce)		

Metodika dynamického sedu

Vzpřímené sezení je na míči snazší než na židli. Míč šetří páteř, podporuje optimální sklon pánve a zachovává fyziologické zakřivení páteře. Protože je míč nestabilní a nemá opěradlo, musí být svaly stále aktivní. Aktivují se i břišní svaly. Pružení způsobí stálé střídání zatížení a odlehčení plotének, ty jsou tak lépe zásobeny živinami a pomaleji se opotřebovávají. Pružením a menšími pohyby lze také rozptýlit neklid a nervozitu.

- Na dynamický sed je třeba si zvykat pomalu, zpočátku 5 – 10 min několikrát denně, postupně dobu prodlužovat.
- Vzpřímený sed dokážeme aktivně udržet cca 25 min, začátečníci 20 min i méně. Tělo si samo řekne, jak dlouho máme na míči sedět nebo cvičit.
- Postavení nohou – sed roznožný více než na šířku ramen, bérec kolmo k podlaze. Stehno s bércem svírá úhel 90° a více, úhel mezi trupem a stehny větší než 90°. Kyčelní klouby jsou o něco víš než klouby kolenní. Chodidla rovnoběžně, kontakt celé plosky nohou s podlahou. Osa stehna, bérce a nohy je v jedné rovině.
- Postavení pánve – naklopená vpřed, zachováme lordózu.
- Břišní svaly jsou pevné – pupík je přitažen k páteři, celá páteř se protáhne vzhůru.
- Postavení hrudníku – vypnutý, ramena rozložena do stran, spodní cípy lopatek stáhneme dolů.
- Postavení hlavy – vzpřímená, v prodloužení páteře, brada lehce zasunutá.
- Paže – volně visí podél těla nebo leží na stehnech.
- Pružení – vedeme přes pánev, hrudník, hlavu.
- Frekvence zhoupnutí na míči se pohybuje v rozmezí 90 – 110x za minutu.

- Manuálním kontaktem pomáháme zaujmout vzpřímené držení těla s přihlédnutím k aktuálnímu stavu jedince. Užíváme tyto tři manuální kontakty:
    - Kontakt na přední horní trny kosti kyčelní.
    - Jedna ruka v oblasti mezi lopatkami a druhá na dolní části prsní kosti.
    - Jedna ruka v oblasti brady a druhá v oblasti týlu.

Dynamický sed můžeme zajistit i s použitím vzduchového polštáře Dynair. Sezením na židli na Dynair podložce v její přední části zajistíme ergonomický úhel sedáku židle a opěrky. Dojde tak k fyziologickému sklopení pánve, díky němuž dochází ke vzpřímení páteře až po krční oblast. Posilujeme stabilizační, zádové a břišní svalstvo. Stejnoměrné rozložení tlaku na sedací partie zajistí lepší prokrvení dolních končetin při sezení, vzpřímené držení těla umožňuje lepší dýchání.

- Pomůcku Dynair zařazujeme do cvičebního programu postupně.
- U malých dětí používáme vzduchový polštář raději při kolektivních hrách, při sledování videa apod., než u činností, které se odehrávají u pracovního stolu (psaní, kreslení, stříhání). Tady upřednostníme spíše klasický sed na stabilní židličce.
- V sedu u PC je nutné uzpůsobit výšku židle výšce dítěte.
- Dynair lze umístit na kancelářskou židli s nastavitelnou výškou nebo na klasickou židli s pevnou výškou.
- Kyčle jsou při sedu na Dynair výš než kolena.
- Dynair používáme i při sedu na zemi.

Zásady při cvičení, bezpečnost

- Cvičíme v bezpečném prostředí, ve vyvětrané bezprašné místnosti s přiměřenou vlhkostí vzduchu.
- Povrch, na kterém cvičíme, by neměl klouzat. Tuto podmínku splňují klasické koberce.
- Prostor musí dovolit volný pohyb.
- Cvičíme ve volném oděvu (ne příliš plandavém), ideálně naboso, případně v obuvi (sálová), ne v ponožkách.
- Zajistíme dostatek tekutin.
- Necvičíme s plným žaludkem.
- Při cvičení vycházíme z fyzické zdatnosti žáků a z jejich celkového zdravotního stavu (průchodné dýchací cesty apod.).
- Svaly na cvičení připravíme – rozcvičíme se, zahřejeme.
- Začínáme s jednodušším cvičením, postupně zvyšujeme obtížnost. S postupným zlepšováním koordinace zvyšujeme rozsah pohybu.
- Dbáme na správné zvládnutí výchozí polohy a správné provedení cviku.
- Necvičíme do únavy.
- Po cvičení zatížené svaly protáhneme a organismus celkově uklidníme.
- Nezadržujeme dech, dýcháme přirozeně v souladu s pohybem.

- Pozor na ostré předměty jako jsou ozdoby ve vlasech, prsteny apod.
- Kontraindikace cvičení: horečnaté stavy, bolestivé stavy, schvácenost, výrazné poruchy koordinace a rovnováhy.

Další bezpečnostní zásady jsou uvedeny v následující kapitole u jednotlivých pomůcek.

Pomůcky

Gymnastické míče Gymnastik Ball MAXAFE – velikost 53 a 65 cm

- Jedná se o zesílené cvičební míče s protiskluzovým povrchem, které jsou opravitelné (dají se lepit). Otvory do 5 mm délky mohou být opraveny za použití speciální sady „Fixa-kit".
- Míče hustíme hustilkou na kolo s použitím adaptéru, redukce, nafukovacím měchem na lehátka, elektrickým kompresorem.
- Nafukujeme je postupně při pokojové teplotě, dohustíme během několika dní, až je míč poddajnější.
- Pokud není míč úplně nafouknutý, necvičíme na něm ani na něj nesedáme.
- Při nafukování nepřekračujeme uvedený průměr, podhuštění nevadí.
- Pro aerobní zatížení (rychlé pohupy, odrazy) musí bít míč řádně nahuštěn, raději více než méně.
- Pro rekondiční cvičení (rozvoj síly, rovnováhy) může míč zůstat trochu měkčí.
- Uzávěr vytahujeme tupým předmětem.
- Před každým použitím je nutné zkontrolovat povrch míče. V případě jakéhokoli poškození nesmí být míč použit pro podpěru těla, může dojít k prasknutí míče.
- Míče používáme na měkkém povrchu, pozor na ostré a hranaté předměty.
- Míče skladujeme při pokojové teplotě, ne v místnostech s přímým slunečním zářením, v blízkosti topných těles, v mrazu.
- Míč zcela nevyfukujeme, předejdeme tak jeho slepení.

Správný výběr míče

Při výběru odpovídající velikosti míče je nejlepší, aby si žák míč přímo vyzkoušel, popř. se můžeme orientovat dle výšky těla nebo délky horní končetiny. V omezené míře je možné velikost míče ovlivnit množstvím vzduchu (u dětí si tak můžeme pomoci s jejich růstem).

Následující tabulky uvádí doporučené velikosti míčů s ohledem na výšku postavy a délku paží cvičence.

Výška postavy (cm)	Průměr míče (cm)
80 – 110	30
110 – 135	45
135 – 160	55
160 – 180	65
180 a více	75

Délka horní končetiny (cm) Měřeno od ramene ke koncům prstů.	Průměr míče (cm)
45 a méně	35
46 – 55	45
56 - 65	55
66 - 80	65
80 a více	75

Vzduchové polštáře Dynair Senso 36

- Vzduchový polštář Dynair je podložka vytvořená z vysoce odolného materiálu tzv. rutonu o velikosti 36 cm. Podložka je z jedné strany hladká a z druhé pokrytá výstupky.
- Polštář je plněný vzduchem a díky tomu vykazuje při cvičení nestabilitu. Je prostorově nenáročný, lze s ním snadno manipulovat a snadno ho přenášet.
- Polštáře se dodávají optimálně nahuštěné.
- K případnému upuštění či nahuštění používáme hustilku s jehlou, nejlépe navlhčenou v oleji.
- Velikost a nafouknutí závisí na uživateli.
- Nafouknutím nebo vyfouknutím regulujeme pevnost a labilitu čočky (více nafouknutý = větší labilita).
- Na polštáře našlapujeme bosou nohou nebo v sálové obuvi.
- Při větším nahuštění může dojít k prasknutí výrobku.

Cvičební podložka pod tělo EVA PROFI 120x60 cm

- Podložka o síle 0,8 mm, jedna strana hladká, druhá s jemnou strukturou.
- Nevystavovat vysokým teplotám, přímému slunečnímu svitu.
- Nepoužívat ostré předměty.

Hustilky

- Nášlapný měch s možností obousměrného čerpání vzduchu 1800 ccm
- Válcová s možnosti obousměrného čerpání vzduchu nad 3000 ccm

Sítě na uskladnění a přenášení velkých cvičebních míčů

Hygiena pomůcek

Pomůcky čistíme vlažnou vodou, popř. mýdlem či běžným saponátem a vytřeme je do sucha. Odolnější skvrny můžeme čistit naředěným lihem. Nepoužíváme rozpouštědla ani jiné agresivní prostředky, které mohou materiál poškodit. Pro zajištění hygienického používání lze pomůcky čistit vhodnými dezinfekčními prostředky.

Použitá literatura

JANOŠKOVÁ, H. a kol. *Cvičíme na velkém míči + DVD*. Brno: Computer Press, a. s., 2011. ISBN 978-80-251-2081-1

KARÁSKOVÁ, V. a kol. *Cvičíme a hajeme si*. Ostrava: Montanex, 2004. ISBN 80-7225-113-9

LUSTIGOVÁ, P. *Zdravá záda – Cvičení na nestabilních pomůckách pro mateřské školy*. Dostupné z: http://www.zstelc-os.cz/projekty-/ zdrava-zada-na-vysocine/prirucky/

LUSTIGOVÁ, P. *Zdravá záda – Cvičení na nestabilních pomůckách pro 1. stupeň základních škol*. Dostupné z: http://www.zstelc-os.cz/projekty-/ zdrava-zada-na-vysocine/prirucky/

LUSTIGOVÁ, P. *Zdravá záda – Cvičení na vzduchovém polštáři Dynair pro 2. stupeň základních škol*. Dostupné z: http://www.zstelc-os.cz/projekty-/ zdrava-zada-na-vysocine/prirucky/